

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

HALI, KİLİM VE ESKİ KUMAŞ DESENLERİ ANASANAT DALI

**TÜRK EBRU SANATINDA HAYVAN FİĞÜRLÜ EBRULAR VE
GÜNÜMÜZDEKİ UYGULAMALARI**

ALİ ÇALIŞIR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DOÇ. DR. MEHMET ALİ EROĞLU

ANTALYA, 2024

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

HALI, KİLİM VE ESKİ KUMAŞ DESENLERİ ANASANAT DALI

**TÜRK EBRU SANATINDA HAYVAN FİĞÜRLÜ EBRULAR VE
GÜNÜMÜZDEKİ UYGULAMALARI**

ALİ ÇALIŞIR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DOÇ. DR. MEHMET ALİ EROĞLU

ANTALYA, 2024

TEZ KABUL VE ONAY SAYFASI

Ali ÇALIŞIR tarafından hazırlanan “Türk Ebru Sanatında Hayvan Desenli Ebrular Ve Günümüzdeki Uygulamaları” başlıklı bu çalışma, jürimiz Halı, Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Ana sanat Dalın da Yüksek Lisans Tezi olarak oybirliği / oyçokluğu ile kabul edilmiştir. .../.../...

Jüri Başkanı		İmza
Jüri Üyesi (Danışman)	Doç. Dr. Mehmet Ali EROĞLU	İmza
Jüri Üyesi		İmza

Bu çalışma, Akdeniz Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili Maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri tarafından uygun bulunmuştur.

Doç. Bekir KİRİŞCAN
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

ÖNSÖZ

“Türk Ebru Sanatında Hayvan figürlü Ebrular ve Günümüzdeki Uygulamaları” adlı bu tez çalışması ile Kadim bir sanat olan Türk Ebru sanatının ulaşabildiğimiz ilk kaynaklardan bu güne kadar yapılan hayvan figürleri sanat kuralları içinde değerlendirip, yapılan ebruları tek bir kaynaktan toplayıp gelecekte de bu alanda yapılacak araştırmalara kaynak oluşması hedeflenmiştir.

Tezin hazırlanma aşamasında tecrübe ve bilgisiyle her zaman yanımda olan ve benden yardımlarını esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr. M. Ali EROĞLU’ na, bilgi ve hizmetleriyle bana hep destek olan kızlarım Sevde ve Fatıma ÇALIŞIR’a, fakülte hocalarıma ve kız kardeşlerim Hatice Çalışır, Emine ÇALIŞIR DOKUR, Serap ÇALIŞIR ve Ayşe ÇALIŞIR KARACA’ ya çok teşekkür ediyorum.

Ali ÇALIŞIR
Antalya, 2024

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ali ÇALIŞIR
	Numarası	202053005013
	Ana sanat Dalı	Halı, Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Ana Sanat Dalı
	Danışmanı	Doç. Dr. M. Ali EROĞLU
	Tezin Adı	Türk Ebru Sanatının da Hayvan Desenli Ebrular ve Günümüzdeki Uygulamaları

ÖZ

Türk kâğıt süsleme sanatı olarak bilinen Ebrunun kelime kökeni olarak kitap kabı anlamındaki “Ebre” sözcüğü anlamında kullanıldığı ileri sürülmektedir. Ebruda kullanılan malzemelerin tamamına yakını, ebru sanatçısının kendisi tarafından hazırlanmaktadır. Bu malzemelerin hazırlanma yöntemine dair teknik bilgiler, ustadan çırağa kuşaklar boyunca aktarılmaktadır.

Ebru sanatı da diğer Türk İslam sanatları gibi, Allah’ın kâinat ta var olan mükemmel tecellilerini yakalayıp onları insanlara sunmayı bir görev edinmiştir. Bu yüzden uzun asırlar boyunca daha nonfigüratif çalışmaların hâkim olduğu ebru alanına, figüratif çalışmalar, 20. yüzyılın başında Necmettin Okyay’ın geliştirdiği çiçek formlarıyla girmiştir. Hayvan ve insan figürlerinin de ebru da yapılmaya başlamasıyla yeni bir yön ve hız kazanmıştır.

Geçmiş dönemlerde yapılan ebrulara bakıldığında kısıtlı imkânlarla en iyisi yapılmaya ve en iyi örnekler verilmeye çalışılmıştır.

Günümüz ebrucularında ise malzeme kalitesinin artması ebru yapanların artması vesilesi ile ebru figürlerinde durağanlıktan çıkma ve yeni arayışlara yönelme isteği ile yeni formlar denenmiş ve çok başarılı sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Ebru sanatına gönül veren sanatçılar sürekli aynı formları tekrar etmenin sanatta kısır döngüye yer açtığını görerek yeni arayışlara girmiş ve özü kaybetmeden yeni formlara yönelmiştir.

Necmeddin Okyay'ın çiçekli ebru denemesiyle yeni bir akımın eşiğine gelen Türk ebru sanatı gelenekçi ve yenilikçi olarak ikiye ayrılmış ve yenilikçi kanat, geleneği bozmadan yeni formlar yapmaya başlamışlardır

Yenilikçi akıma uyan ebrucular yeni çiçek formlarının gelişmesini kısmen tamamlamış ve bir adım daha atarak hayvan figürleri denemeye ve yapmaya başlamışlardır.

Ebru sanatıyla uğraşanlara bakıldığında sadece belli bir bölgede değil, yerkürenin her yerinde yenilikçi kanat da ebru yapanların hayvan figürlü ebru yaptığı gözlemlenmektedir.

Bu çalışmanın amacı, tüm yönleriyle çağdaş Türk ebru sanatında hayvan figürlerini incelemek ve gelecek nesillere bu farkındalığı kalıcı hale getirmektir.

Anahtar sözcükler: Türk ebru sanatı, Ebru yapımı, Ebru sanatçıları, Ebru, Ebru Sanatı, Figürlü Ebrular, Hayvan Figürlü Ebrular, Farklı yönelimler, Büyük boyutlar, Ebru malzemeleri,

T.R.
AKDENİZ UNIVERSITY
INSTITUTE FINE ARTS

Student's	Name Surname	Ali ÇALIŞIR
	Number	202053005013
	Department	Carpet, Rugs and Old Fabric Patterns
	Supervisor	Doç. Dr. M. Ali EROĞLU
	Thesis Title	Animal-Patterned Marbling In Turkish Marbling Art And Its Applications Today

ABSTRACT

The origin of the word Ebru, known as Turkish paper art, is "Ebre", meaning book cover, and is claimed for commercial purposes. Almost all of the materials used in marbling are prepared by the marbling artist himself. Technical information regarding the preparation method of these materials is passed on from master to apprentice through generations.

Ebru art, like other Turkish-Islamic arts, has taken it as a duty to capture the perfect manifestations of Allah in the universe and present them to people. For this reason, in the marbling region, where nonfigurative warriors dominated for many centuries, figurative works emerged with the flower forms developed by Necmettin Okyay at the beginning of the 20th century. It gained a new direction and speed when animal and human figures started to be made in marbling.

In the past, marbling was tried to be done in the best possible way with limited resources, and those without the best examples were not allowed.

In today's marbling, with the technological increase of the material, the degree of change of the marbling artists, and the desire to get out of stagnation in marbling forms and turn to new searches, new forms have been tried and very successful results have emerged.

Artists who devoted themselves to the art of marbling saw that it created a vicious circle in art that constantly repeated the same forms, so they entered into new searches and turned to new forms without losing the essence.

Turkish marbling art, which came to the depth of a new flow with Necmeddin Okyay's floral marbling experiment, was divided into traditional and extremely two, and new forms started to be made without disrupting the wings and order.

Awakening to the innovative movement, marbling artists comprehensively completed the products of new flower forms and took another step and started to experiment and make animal figures.

According to those who are engaged in the art of marbling, marbling with animal figures can be observed not only in a certain region, but also in parts of the world.

The aim of this product is to complete the animal figures in contemporary Turkish marbling art with its entire process and to make this awareness permanent for future generations.

Key Words: Turkish marbling art, Ebru making, Ebru artists, Marbling, Marbling Art, Marbling with Figures, Marbling with Animal Figures.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

TEZ KABUL VE ONAY SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZ	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	vii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	xi
GÖRSELLER DİZİNİ	xii
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM 1: EBRU SANATI	6
1.1. Ebru Sanatı Nedir?	6
1.2. Ebru Sanatının Tarihi	7
1.3. Ebru Sanatının Kullanım Alanları.....	8
1.4. Ebru Sanatının Yapılmasında Kullanılan Malzemeler.....	12
1.4.1. Tekne	12
1.4.2. Kıvamlı Sıvı.....	13
1.4.3. Öd.....	14
1.4.4. Ebru Fırçası.....	15
1.4.5. Kâğıt.....	16
1.4.6. Biz.....	17
1.4.7. Boya.....	17
1.4.8. Desteseng (El Taşı).....	18
1.4.9. Su	19
1.4.10. Arap Zamkı (Zamk-ı Arabî)	19
1.4.11. Tarak	20
1.4.12. Kurutma Tezgâhı	21
1.4.13. Neft, Terebentin	21
1.4.14. Ebru Yapımı.....	22
1.5. Türk Ebru Sanatında Klasik Ebrular	22
1.5.1. Battal Ebru	24
1.5.1.1. Hafif Zemin Battal Ebrusu	25

1.5.1.2. Ethem Efendi Battalı (Neftli Battal Ebrusu)	27
1.5.1.3. Serpmeli Battal Ebru	28
1.5.1.4. Tarz-1 Kadim Battal Ebrusu	28
1.5.2. Gel-git Ebrusu	29
1.5.3. Bülbülyuvası Ebrusu	29
1.5.4. Şal Ebrusu	30
1.5.5. Taraklı Ebru	31
1.5.6. Kumlu (Kılçıklı) Ebru	31
1.5.7. Koltuk Ebrusu	32
1.5.8. Akkâse Ebrusu	33
1.5.9. Hatip Ebrusu	34
1.5.9.1. Çarkı Felek Hatip Ebrusu	34
1.5.9.2. Menekşe Hatip Ebrusu	35
1.5.9.3. Yıldız Hatip Ebrusu	35
1.5.10. Zer-Efşanlı Ebru	35
1.5.11. İspanyol Ebrusu (Dalgalı Ebru)	36
1.5.12. Çiçekli Ebru	36
2. BÖLÜM 2: GEÇMİŞ DÖNEM EBRU SANATÇILARI	39
2.1. Şebek Mehmet Efendi	39
2.2. Hatip Mehmet Efendi	40
2.3. Şeyh Sadık Efendi	41
2.4. Hezârfen İbrahim Ethem Efendi	41
2.5. Nafiz Efendi	42
2.6. Hattat Mehmet Sami Efendi	42
2.7. Şeyh Aziz Efendi	42
2.8. Abdulkadir Kadri Efendi	42
2.9. Bekir Efendi	43
2.10. Hezarfen Mehmet Necmeddin Okyay	43
2.11. Sacid Okyay	43
2.12. Ebru Sanatında Farklı Yönelimler ve Büyük Ebatlı Ebru Çalışmaları	44
2.13. Farklı Sanatlarda Hayvansal Figürler	53
3. BÖLÜM 3: TÜRK EBRU SANATINDA HAYVAN FİGÜRLÜ EBRULAR .	58

3.1.	Hayvan Figürlü Ebrulara Genel Bakış	58
3.2.	Türk Ebru Sanatında Hayvan Figürlü Ebrular ve Günümüz Uygulamaları	60
3.3.	Türk Ebru Sanatında Hayvan Figürlü Ebru Yapan Sanatçılar	63
3.3.1.	Yurt İçinde Tespit Edilen Hayvansal Figürlü Ebru Yapan Sanatçılar .	63
3.3.2.	Yurt Dışında Tespit Edilen Hayvansal Figürlü Ebru Yapan Sanatçılar	63
3.3.2.1.	Abdul Vahap ERTEKİN	64
3.3.2.2.	Ahmet SARAL, (Ressam, Ebrucu, Fotoğrafçı)	67
3.3.2.3.	Bedriye MURATHANOĞLU	70
3.3.2.4.	Elif Hanım Yarar	80
3.3.2.5.	Emine MENEVŞE	82
3.3.2.6.	Fatoş ATALAY	83
3.3.2.7.	Gülseren SÖNMEZ	86
3.3.2.8.	Feride DAYANÇ	89
3.3.2.9.	Garip AY	96
3.3.2.10.	Hacer Gülen TEREKLİ	97
3.3.2.11.	Hülya Ertürk YAVUZ	98
3.3.2.12.	Köksal ÇİFTÇİ	103
3.3.2.13.	Necmiye ALBAYRAK	107
3.3.2.14.	Nedim SÖNMEZ	108
3.3.2.15.	Nükhet Ocak BALKAN	117
3.3.2.16.	Salih ERHAN	119
3.3.2.17.	Zehra KARACA	121
3.3.2.18.	Zülküf BOZBEK	123
3.3.3.	Yurt Dışında Hayvansal Figürlü Ebru Yapan Sanatçılar	125
3.3.3.1.	Ann İDE (Rusya)	125
3.3.3.2.	Ebru UZEL	127
3.3.3.3.	İrina ALEKSEVA	128
3.3.3.4.	Moser KOLOMAN	129
3.3.3.5.	Lela SARİHVİLİ	131
3.3.3.6.	Markete HUDCOVA	132
3.3.3.7.	Olga KAUROVA	133

3.3.3.8. Syetlena MAZİLOVA.....	134
3.3.3.9. Tatiana KİRİLLOVA.....	135
3.3.3.10. Tereza GEMELOVA	136
3.3.3.11. Victoria GUSKOVA	137
3.3.3.12. Elena BELEZOROVA	138
3.3.3.13. James MOULAND.....	139
DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	141
KAYNAKÇA.....	144
EKLER.....	149

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

a.c	Azze ve celle
BOA	Başbakanlık Osmanlı arşivi
Cc	Santimetre küp
Cm	Cantimetre
Gr	Gram
Mad	Maliyeden Müdevver Defter
S	Sayı
s	Sayfa
vb	ve benzerleri

GÖRSELLER DİZİNİ

Görsel 1: Hafif Ebru üzerine Talik Kıta, Mâlik-i Deylemî, 1554.....	1
Görsel 2: Hadikatü's Süeda (Ermişlerin Bahçesi) 1595	2
Görsel 3: Şeyh Sadi Şirazi, Gülistan adlı eseri.....	3
Görsel 4: Tertip-i Risale-i Ebri	4
Görsel 5: Tarihi İpek Yolu Güzergahı	7
Görsel 6: Somut olmayan kültürel mirasın korunması, UNESCO'nun ebru sanatını koruma altına alındığına dair sertifika	7
Görsel 7: Battal Ebru Ciltli Defter	8
Görsel 8: Ebru kâğıdının levha kenarlarında kullanılması.....	9
Görsel 9: Ebru sanatının hat pervazı olarak kullanılması.....	9
Görsel 10: Ebru sanatı tekniği kullanılarak yapılan deri kadın çantası	10
Görsel 11: https://www.elifebru.comozel-tasarim-hakiki-deri--el-yapimi-eburu-sanati-lale-desenli-canta--otc-24-otc-24 erişim 03.02.2024 12:06.....	10
Görsel 12: Kubilay Dinçer kupaya alınan ebru	11
Görsel 13: Kubilay Dinçer Kumaş ebrusu.....	11
Görsel 14: Ebru sanatının tekstile uygulanması	12
Görsel 15: Ebru sanatının tekstile uygulanması	12
Görsel 16: Hezârfen Ethem Efendi'ye ait ahşap ebru teknesi	12
Görsel 17: Paslanmaz çelikten yapılan ebru teknesi.....	13
Görsel 18: Kitrenin elde edildiği keven bitkisi	14
Görsel 19: Keven bitkisinden elde edilen kitre.....	14
Görsel 20: Toz haline getirilmiş kerajin maddesi.....	14
Görsel 21: Öd Sıvısı.....	15
Görsel 22: Ebru da kullanılan at kılı	15
Görsel 23: https://tekstilsayfasi.blogspot.com/2020/12/at-kili-nedir-at-yunu-at-lifi-nedir.html#google_vignette erişim 03.02.2024 13:26	15
Görsel 24: Ebru Fırçası	16
Görsel 25: Ebru da kullanılan kâğıtlar	16
Görsel 26: Ebru sanatında kullanılan bizler.....	17
Görsel 27: Ebru sanatında kullanılan bizler Kaynak: https://www.google.com/search?q=ebruda%20biz&tbm=isch&tbs	17
Görsel 28: Pigment kırmızı boya	17
Görsel 29: Ebruda kullanılan boyalar	18

Görsel 30: Desteseng	18
Görsel 31: Arab zamkı (Zamk-ı arabi)	19
Görsel 32: Ebru tarağı	20
Görsel 33: Tarakla yapılan ebru, Taraklı Ebru	20
Görsel 34: Tarakla yapılan ebru, Taraklı Ebru http://martapuchlowska.com/works/#ebru_section	20
Görsel 35: Ebru Kurutma Tezgâhı	21
Görsel 36: Neft yağı	21
Görsel 37: Klasik tarzda yapılmış Papatya Ebrusu, Mustafa Düzgünman	22
Görsel 38: Battal ebru örneğı	23
Görsel 39: Serpmeli Battal ebru	24
Görsel 40: Hafif Zeminli Battal ebru	25
Görsel 41: Hafif Zemin Battal Ebrusu	25
Görsel 42: Somaki Mermer	26
Görsel 43: Somaki Battal Ebrusu	26
Görsel 44: Neftli Battal Ebrusu	27
Görsel 45: Neftli Ebru	27
Görsel 46: Serpmeli Battal Ebrusu	28
Görsel 47: Serpmeli Battal Ebrusu https://i.pining.com/originals/97/fb/72/97fb72da7c862da180ba3f5fcd42d5c0.jpg 04.02.2024	28
Görsel 48: Tarz-ı kadim ebru örneğı	28
Görsel 49: Gel-Git Ebrusu örneğı	29
Görsel 50: Bülül Yuvası Ebrusu	29
Görsel 51: Şal desenli ebru	30
Görsel 52: 16. yüzyıla ait “şal ebru” cilt (Photo 4. 16th century belongs to “şal marbling” binding)	30
Görsel 53: Taraklı Ebru	31
Görsel 54: Taraklı ebru	31
Görsel 55: Kılçıklı Ebru	32
Görsel 56: : Kılçıklı Ebru	32
Görsel 57: Koltuk ebru örneğı	33
Görsel 58: Akkase ebru örneğı ebru	33
Görsel 59: Hatip Mehmet efendiye ait hatip ebrusu	34

Görsel 60: Hatib Mehmet Efendi 'ye ait, Yıldız Hatip Ebrusu	35
Görsel 61: Dalgalı (İspanyol) Ebru	36
Görsel 62: Çiçekli Ebru lale.....	37
Görsel 63: Naturel figüratif 3 boyutlu ali çalışır ebrusu	38
Görsel 64: Yeni Formda Ali Çalışır Gül Ebrusu	38
Görsel 65: Şebek Mehmet Efendi, "Sayfa Zemini Şal Ebru"	40
Görsel 66: Hatip Mehmet Efendi Ebrusu.....	40
Görsel 67: Şeyh Sadık Efendi Ebrusu.....	41
Görsel 68: Hezârfen Ethem Efendi Battal Ebrusu	41
Görsel 69: Necmeddin Okyay, Yazılı Akkâse li Lafzatullah, Derman Koleksiyonu	43
Görsel 70: Mustafa Düzgünman' a ait çiçekli ebru	44
Görsel 71: Hikmet Barutçugil ebru rekor denemesi.....	45
Görsel 72: Dünya Ebru Günü Etkinlikleri 60m2 ebru.....	45
Görsel 73: 92 m2 lik Ebru.....	46
Görsel 74: 92 m2 lik Ebru.....	46
Görsel 75: 242 şehit anısına 242 m2 ebru.....	46
Görsel 76: 242 m2 lik ebru çalışması	47
Görsel 77: 241 m2 lik ebru yapımı	47
Görsel 78: 241 m2 lik ebru yapımı	48
Görsel 79: Vilayetler Hizmetler Birliği Anaokulu 400 m2'lik ebru.....	49
Görsel 80: 10 Kasım etkinliği 81 m2 ebru.....	50
Görsel 81: Abu Dabi Prensesin Rüyası etkinliği büyük boyutlu tekneler	50
Görsel 82: Abu Dabi Prensesin Rüyası etkinliği büyük boyutlu tekneler	51
Görsel 83: Akdeniz Üniv. 10 Kasım etkinliği	52
Görsel 84: Akdeniz üniv. 10 Kasım etkinliği	52
Görsel 85: İkinci Pazırık kurganında mumyalanmış cesed üzerindeki bulunan döğmelerdeki dekoratif hayali yaratık figürleri.....	53
Görsel 86: Göktürklerde yazı şeklinde hayvan figürlü Besmele-i şerif.....	54
Görsel 87: Stilize edilmiş balık figürü	55
Görsel 88: Ejder figürlü çini deseni	55
Görsel 89: Hayvan figürlü halı 15. yy sonu.....	56
Görsel 90: Firdevs'inin Şahneme adlı eseri. Hayvan figürlü ebru	58
Görsel 91: Firdevsini Şahname adlı eseri. Hayvan figürlü ebru.....	58

Görsel 92: Zayıflamış At ve Binici Metropolitan Sanat Müzesi	59
Görsel 93: Aslan veya Qilin'in Mermerli Kâğıt Çizimi (ABROBAD), İran, 17.-18. Yüzyıl.....	60
Görsel 94: Hatib Mehmet Efendi, Kuşlu Hatip Ebrusu	61
Görsel 95: Tavus Kuşu Ebrusu	64
Görsel 96: Geyik Ebrusu.....	65
Görsel 97: At ve Tay Ebrusu	66
Görsel 98: Ahmet Saral balık ebrusu	67
Görsel 99: Ahmet Saral Balık Ebrusu.....	68
Görsel 100: Ahmet Saral Balık Ebrusu.....	69
Görsel 101: Bedriye Murathanoğlu Leylek Ebrusu	70
Görsel 102: Bedriye Murathanoğlu Denizati Ebrusu	71
Görsel 103: Bedriye Murathanoğlu Penguen Ebrusu	72
Görsel 104: Bedriye Murathanoğlu Baykuş Ebrusu	73
Görsel 105: Bedriye Murathanoğlu Kuğu Ebrusu	74
Görsel 106: Yunus Ebrusu.....	75
Görsel 107: Bedriye Murathanoğlu Kartal Ebrusu	76
Görsel 108: Bedriye Murathanoğlu Güvercin Ebrusu	77
Görsel 109: Bedriye Murathanoğlu Leylek Ebrusu	78
Görsel 110: Bedriye Murathanoğlu Baykuş ebrusu.....	79
Görsel 111: Elif Hanım Yarar Kaplumbağa ebrusu.....	80
Görsel 112: Elif Hanım Yarar Kuğu ebrusu	81
Görsel 113: Emine Menevşe Kuş Ebrusu	82
Görsel 114: Fatoş Atalay Kuş Ebrusu.....	83
Görsel 115: Fatoş Atalay Kuş Ebrusu.....	84
Görsel 116: Fatoş Atalay Kuş Ebrusu.....	85
Görsel 117: Gülseren Sönmez Akkâse tarzı balık ebrusu.....	86
Görsel 118: Gülseren Sönmez Akkâse tarzı balık ebrusu.....	87
Görsel 119: Gülseren Sönmez Akkase tarzı balık ebrusu.....	88
Görsel 120: F. Dayanç Kuğu Ebrusu	89
Görsel 121: Feride Dayanç Kuğu ebrusu.....	90
Görsel 122: Feride Dayanç Martı ebrusu.....	91
Görsel 123: Feride Dayanç Balık ebrusu	92

Görsel 124: Feride Dayanç Kuğu Ebrusu	93
Görsel 125: Feride Dayanç Kuğu Ebrusu	94
Görsel 126: Kuğu Ebrusu	95
Görsel 127: Garip Ay, HatipKuşlu Ebru	96
Görsel 128 Kuğulu Ebru	97
Görsel 129: Hülya Ertürk Yavuz Denizati Ebrusu	98
Görsel 130: Hülya Yavuz, Tavus Kuşu Ebrusu 2023	99
Görsel 131: Anka Kuşu Ebrusu	100
Görsel 132: Hülya Yavuz, Yunus Balığı Ebrusu	101
Görsel 133: Hülya Yavuz, kuş ebrusu	102
Görsel 134: Baykuş Ebrusu, Köksal Çiftçi	103
Görsel 135: Kuğu Ebrusu, Köksal Çiftçi	104
Görsel 136: Horoz Ebrusu, Köksal Çiftçi	105
Görsel 137: Kuğu Ebrusu, Köksal Çiftçi	106
Görsel 138: Necmiye Albayrak Balık ebrusu	107
Görsel 139: Nedim Sönmez Yılan balığı ebrusu	108
Görsel 140: Nedim Sönmez ebrusu	109
Görsel 141: Nedim Sönmez ebrusu	110
Görsel 142: Nedim Sönmez ebrusu	111
Görsel 143: Nedim Sönmez Balina ebrusu	112
Görsel 144: Nedim Sönmez ebrusu	113
Görsel 145: Nedim Sönmez ebrusu	114
Görsel 146: Nedim Sönmez ebrusu	115
Görsel 147: Nedim Sönmez ebrusu	116
Görsel 148: N. Ocak Balkan Papağan Ebrusu	117
Görsel 149: Kartal Ebrusu	118
Görsel 150: Leylek Ebrusu	119
Görsel 151: Vav formunda Akkâse Tavus Kuşu Ebrusu	120
Görsel 152: Zehra Karaca, Balina Ebrusu	121
Görsel 153: Zehra Karaca, Kuşlu Hatip Ebru	122
Görsel 154: Kuğu Ebrusu	123
Görsel 155: Kuğu Ebrusu	124
Görsel 156 : Ann İde Sivrisinek ebrusu	125

Görsel 157: Ann İda geyik ebrusu	126
Görsel 158: Akkâse At Figürlü Ebru	127
Görsel 159: Aslan Ebrusu	128
Görsel 160: Moser Koloman Balık ebrusu	129
Görsel 161: Moser Koloman Kelebek ebrusu.....	130
Görsel 162: Lela Sarishvili Kuş Ebrusu.....	131
Görsel 163: Kuş Ebrusu.....	132
Görsel 164: Leylek Ebrusu	133
Görsel 165: Kuş Ebrusu	134
Görsel 166: Yunus Ebrusu.....	135
Görsel 167: At Ebrusu	136
Görsel 168: Kedi Ebrusu.....	137
Görsel 169: Elena Belezorova Horoz ebrusu.....	138
Görsel 170: James Mouland kartal ebrusu	139
Görsel 171: James Mouland kartal ebrusu	140

GİRİŞ

Şemsettin Sami, Kamus-i Türki de, ebrunun kaş manasına geldiğini kelimenin aslının farsça Ebri olduğunu, bulut manasında olduğunu ayrıca Çağatayca dilinde Ebre kelimesinin manasının damarlı, elbise yüzü, dalgalı kumaş, cüz defter kabı yapımında kullanılan kâğıt anlamına geldiğini yazmıştır (Şemsettin, s. 65).

Tarih verme açısından önemli kaynaklardan birisi de, 1554 tarihli olduğu tahmin edilen eski bir Ebrulu kâğıttır. Malik-i Deylemî tarafından Gürcistan'da yazılan bu Talik kıt'ada, hat zemininde Hafif Ebru kullanılmış ve kâğıdın tarih kaydının tespitinin doğru olduğu ise, kıt'ada geçen Arapça yazılan tarihten anlaşılmaktadır (Elhan, 1998, s. 1).

Görsel 1: Hafif Ebru üzerine Talik Kıta, Mâlik-i Deylemî, 1554

Kaynak: Derman, 1977

Ebru kelime olarak, Orta Asya ülkelerinin dillerinde kullanılmakta olan, kutsal kitap niteliğindeki kitapları ve başka kitapları kaplamak için kullanılan, damarlı ipek kumaş, kâğıt vs. olarak tanımlanan Ebre kelimesinden türetildiği bilinmektedir (Barutçugil, 2015, s.2). Yine başka kaynaklara bakıldığında,

Türkistan'dan en geç XVI. asır başlarında İpek Yolu'nu takiben İran'a geçişinde Ebri olarak adlandırılan bu sanatın gerçekten bulut kümelerine benzeyen şekiller taşıması, buluta nispet ifade eden bu Farsça adı doğrulamaktadır. Osmanlı ülkesinde de revaç bulan aynı isim, son asırda Türkçe' de Ebru'ya (ebrû) dönüşmüştür. Yanlış olmakla beraber, kaşa benzer şekiller de ihtiva ettiğinden, bu sanatın Fars dilinde “kaş” manasına gelen Ebrû kelimesiyle isimlendirilmesi aykırı düşmemektedir. (İslam Ansiklopedisi, s. 82)

1595 tarihli, Fuzuli'ye ait olan “Ermişlerin Bahçesi” manasına gelen “Hadikatü's Süeda” eserinin zeminin de ebrulu olduğu bilinmektedir. Bu kitabın içinde kullanılan tüm ebruların, “Tertüb-i Risâle-i Ebri” adlı eserde Şebek lakabıyla anılan, Şebek Mehmet Efendi'nin (?-1608) olduğu bilinmektedir. Kitabın sayfalarında, üç adet Hafif Ebrunun kullanıldığı görülmüştür. (Sönmez, 2021, s. 20)

Görsel 2: Hadikatü's Süeda (Ermişlerin Bahçesi) 1595

Kaynak: Sönmez G. Ebru Sanatında Yeni Yaklaşımlar. 2021, s.20

Türk kâğıt bezeme sanatı olarak kullanıldığı bilinen Ebrunun kelime kökeni olarak kitap kabı anlamındaki Ebre sözcüğü anlamında kullanıldığı ileri sürülmektedir. Ebrulu kâğıt, önceden yazma kitapların ciltlenmesinde (ebrulu kap, çârküşe kap) ve yan kâğıdı olarak kullanılmış olduğu gibi kıta ve levhaların iç ve dış pervazlarıyla koltuk denilen bölümlerinde de kullanılmıştır; bunların en güzel örneklerine müze, kütüphane ve koleksiyonlarda rastlanmaktadır (İslam Ansiklopedisi, s.81). Ebruda kullanılan malzemelerin tamamına yakını, ebru

sanatçısının kendisi tarafından hazırlanmaktadır. Bu malzemelerin hazırlanma yöntemine dair teknik bilgiler, ustadan çırağa kuşaklar boyunca aktarılmaktadır.

Ustadan çırağa aktarılarak öğretilen bu sanatın başlangıçta “Battal” adı ile adlandırılan desenler ile başlayıp, birçok şekil ve desen sonrasında, yeni arayışlarla devam edip, nihayetinde günümüzde hayvan figürleri ile yeni bir boyut kazanmaktadır.

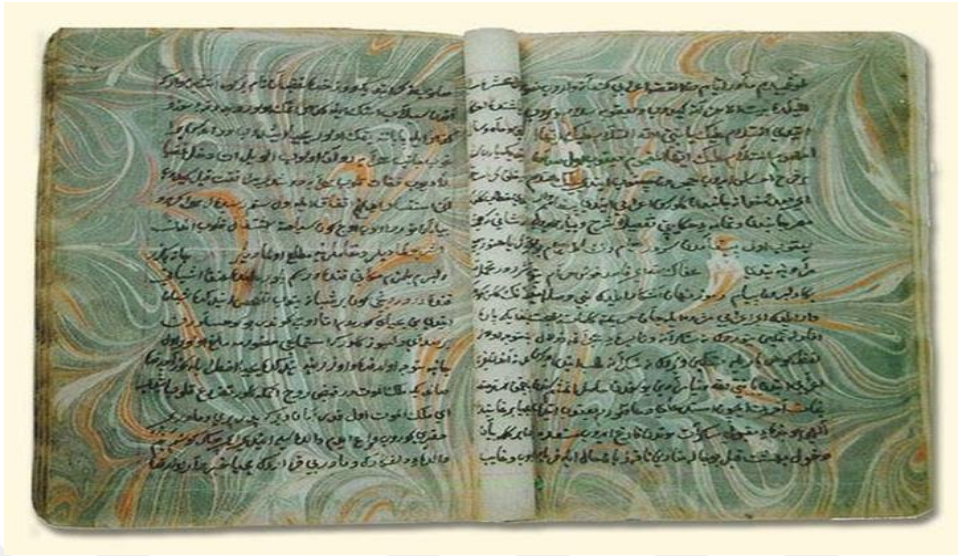
Ebru sanatı da diğer Türk İslam sanatları gibi, Allah’ın kâinata var olan mükemmel tecellilerini yakalayıp onları insanlara sunmayı bir görev edinmiştir. Bu yüzden uzun asırlar boyunca daha nonfigüratif çalışmaların hâkim olduğu ebru alanına, figüratif çalışmalar 20. yüzyılın başında Necmettin Okyay’ın geliştirdiği çiçek formlarıyla girmiştir; günümüzde ise hayvan ve insan figürlerinin ebru eserlerinde ortaya çıkmasıyla yeni bir yön ve boyut kazanmıştır

Görsel 3: Şeyh Sadi Şirazi, Gülistan adlı eseri

Kaynak: Sönmez G, Ebru Sanatında Yeni Yaklaşımlar. 2021, s.19.

Bu sanat XVII. yüzyılın sonlarında Batı âleminin de ilgisini çekmiş, Roma’da 1646 yıllarında “Türk kâğıdı” adıyla yapılan ilk neşriyattan beri ebruculuk üzerine pek çok eserler yazılmıştır. (İslam Ansiklopedisi, s. 80)

Görsel 4: Tertip-i Risale-i Ebrî

Kaynak: Toktaş, 2012

Ebru sanatının, sözlü bir aktarım şekli ve yazılı kaynak eksikliklerini, bir nebze olsa da, Tertib-i Risale-i Ebrî adlı eserin giderdiği görülmektedir. 1608’li yıllarda yapılan Ebru sanatına ait bilgilerin toparlanması ve bir araya getirmesi açısından Tertib-i Risale-i Ebrî’nin, çok önemli bir kaynak niteliğinde olduğu da görülmektedir

Tertib-i Risale-i Ebrî’ de adı geçen ve lakabı “Şebek” olan ebru sanatçısı bugüne kadar tespit edilip bilinen en eski ebrucumuzdur (Yazan, 1986, s. 42). Aynı zamanda Şebek Mehmet Efendi Tertip-i Risale-i Ebrî isimli kitabıyla ebrunun yapımını belgeleyen kişidir (Uyar, 1992, s. 30)

Araştırmanın Önemi

Bu çalışma yüzyıllardır Klasik Ebru diye nitelendirilen ebru çeşidinden farklı olarak, ebru sanatında farklı arayışların ve yönelimlerinin olduğunu göstermek ve bu farklı arayışlarla Hayvan Figürlü Ebrunun Hatip Mehmet Efendi’den günümüze kadar, zamanla gelişim kaydettiğini gözler önüne sermek adına ve literatür de ilk olması özelliği ile de çok önemli bir çalışmaldandır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma ile günümüz ebru sanatında yeni arayışlar içinde olan ve bu arayışların yenilik adı altında farklı hayvan figürlerini de ebru sanatına dâhil eden

sanatçıların araştırılması, eserlerinin incelenmesi ve katalog yapılması amaçlanmıştır.

Ebru tekniği ile yapılan hayvan figürlerini bir araya getirip, ilk defa yapılan bu çalışmayla nasıl bir yeni figür yapıldığı gelecekte bu tür çalışmalara kaynak olması düşünülmüştür.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Klasik ve yenilikçi ebru sanatçılarının yaptıkları ebrular incelenmiş, klasik ve yenilikçi ebrulardan örnekler verilmiştir.

Araştırma konusunun amacına yönelik olarak, günümüzde ki hayvan figürlü ebru ve ebrucuları üzerinde durulmuştur.

Araştırma, Türk Ebru Sanatı yapım tekniği ile yapılan, Hayvan Figürlü ebrular ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Çalışma yönteminde; bilimsel makale ve literatürlerin taranması, ebru sanatçıları ile bire bir görüşme, mail, internet kaynaklarının araştırılması ve ebru hakkında yazılmış kitapların incelenmesi metodu kullanılmış olup, yirmi üç yıl yakın sanat yaşamımda yurt içinde ve yurt dışındaki çalışmalarım, sergilerim, atölye ve workshop çalışmalarım dan elde ettiğim tecrübelerimden de faydalanılmıştır.

Yapılan bu araştırma sonucunda, kaynaklarda hayvan figürlü ebrulara yönelik bir araştırmanın hiç yapılmadığı tespit edilmiş ve çalışmamızın bu alandaki eksikliği gidermesi ve literatüre katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Daha gelişme aşamasında olan, hayvan figürlü ebruları, gelecek nesillere ışık tutmak amacıyla fazlaca görsellere yer verilip, sanatçılarla röportajlar da aktarılmaya çalışılmıştır.

Bu konuda yeterince kaynak olmadığı için, kaynak olarak sosyal medya, telefon ve yüz yüze görüşmelerden de faydalanılmıştır.

BÖLÜM 1: EBRU SANATI

1.1. Ebru Sanatı Nedir?

Bulutumsu, buluta benzeyen manasına gelen ebru, Fars dilinde “Ebri” kelimesinden gelmektedir (Özçimi, 2010, s.23).

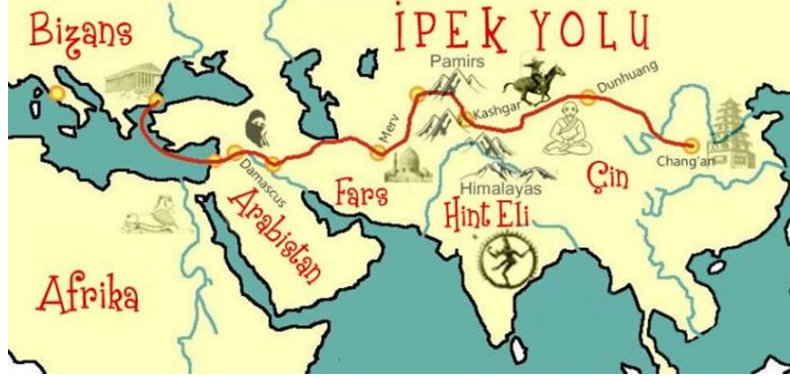
Ebru sanatı, kitap ciltleme ve kâğıt süsleme sanatlarının en önemlilerindedir. Tekneye konulan kıvamlı (kitre, kerajine, gum, salep) suyun üzerine, ödle karıştırılarak hazırlanmış toprak boyaların, at kılından yapılmış fırça ile serpiştirilerek oluşturulan ve hayal gücüne neredeyse sonsuz bir imkân bahşeden geleneksel sanattır. Günümüzde ise ebru sanatı, bir kitap sanatı olmaktan çok daha ileriye giderek kendi başına bir ana sanat dalı haline gelmiş ve icazet sistemini de bünyesine eklemiştir.

Toktaş’a göre (2012, s. 123) ilk ebru uygulamalarının kaç tarihin de yapılmış olduğu kesin olarak bilinmemekle beraber, ebru sanatının dünyanın birçok yerinde “Türk kâğıdı” olarak bilindiği ve “Turkish marbled paper”, “Turkish Papier” olarak isimlendirildiği görülmektedir.

Ebru su yüzünün resmidir. Bu sanatı icra eden kişinin yani Ebrucunun gönlünde olanların, o anki ruh halinin kâğıda aks etmesidir. Buradaki esas amaç kâğıdı boyamak değil, ilahi güzelliğe ulaşabilmektir. Ebru yapımında teknelede yoğunlaştırılmış sıvının üzerinde oluşan şekiller tabiatta önceden var olan tayflardır (Kılınç, 2008, s.47). Yine ebruya farklı bir yönden bakarak “Ebru yoğunlaştırılmış sıvının üzerine doğal boyalarla serpiştirilerek oluşturulan, farklı renklerdeki boyalarla bütünleşerek, renkli harelerle elde edilen mermer damarlı, soyut ve dalgalı desenlerin kâğıda nakledilmesidir. (Dayanç, 2015, s.4)

1980’li yıllar ebru sanatında yeni formların ve farklı arayışların görülmeye başlandığı dönemdir. Ebru sanatıyla uğraşanlar bu dönemde uygulama alanlarına göre klasik tarza bağlı gelenekçiler ve klasik dışı (modern-yenilikçi) diye ikiye ayrılmışlardır.(Begiç, 2015, s. 37).

1.2. Ebru Sanatının Tarihi

Görsel 5: Tarihi İpek Yolu Güzergahı

Kaynak: <https://www.tahtapod.com/blog/ipek-yolu-ve-bizans/> erişim tarihi 12.05.2023)

F. Başar ve Tiryaki gibi (Türk Ebru Sanatı 2006, s.1) bazı araştırmacılar, bu sanatın Buhara’da başladığını, tarihi ipek yolu ile ülkemize kadar geldiğini ileri sürmektedir. (Derman, 1977, s. 8) ise, Farsçada bulut anlamına gelen Ebrî kelimesinden geldiği sıklıkla söylenen ebru kelimesinin Çağatay Türkçesindeki ebre kelimesinden de gelmiş olabileceğini ifade etmektedir. Ebru sanatının uluslararası alandaki tanınırlığı, UNESCO’nun 2014 yılında bu sanatını Somut Olmayan Kültürel Miras kategorisine alıp, dünya kültür mirası olarak ilan etmesi perçinlenmiştir. (Derman, 1977)

Görsel 6: Somut olmayan kültürel mirasın korunması, UNESCO’nun ebru sanatını koruma altına alındığına dair sertifika

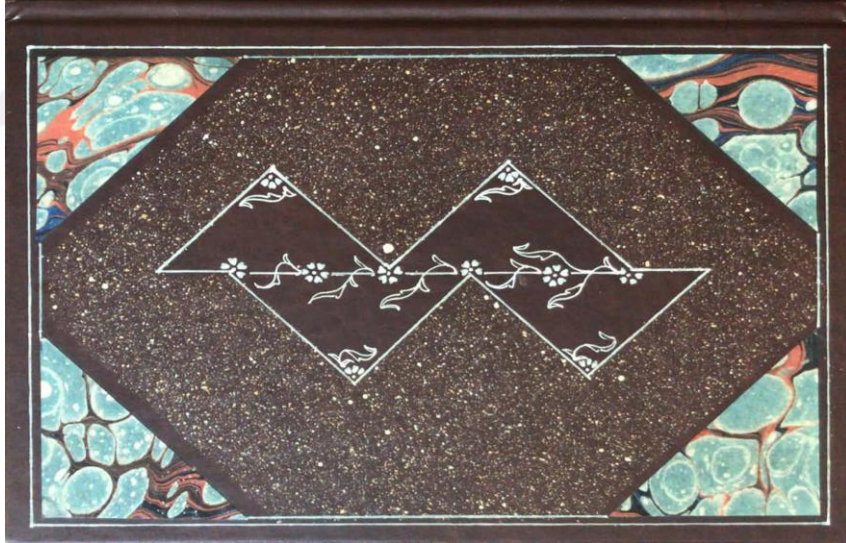
Kaynak: <https://aregem.ktb.gov.tr/yazdir?3AF685FDF7EBEC61688261B2F24E1AA0/> erişim tarihi: 24.11.2023)

Fransızlar Ebruyu “Papier Marbre”, Almanlar “Bunt Papier” veya “Marmorier Papier” olarak isim vermekte, genellikle batıda ise “Turkish Paper” yani Türk Kâğıdı olarak bilinmektedir (Türkmenoğlu, 1999, s.3)

Bu gün ebru sanatına dair sahip olduğumuz en eski eser Tertib-i risale-i Ebri’dir. 1017 H. (1608) de yazılan bu risalede ebru sanatına dair olan bilgilerin yanı sıra kâğıt boyamak ve cilalamak yöntemlerinden de söz edilen kıymetli bir eserdir (Derman, 1977, s.27)

1.3. Ebru Sanatının Kullanım Alanları

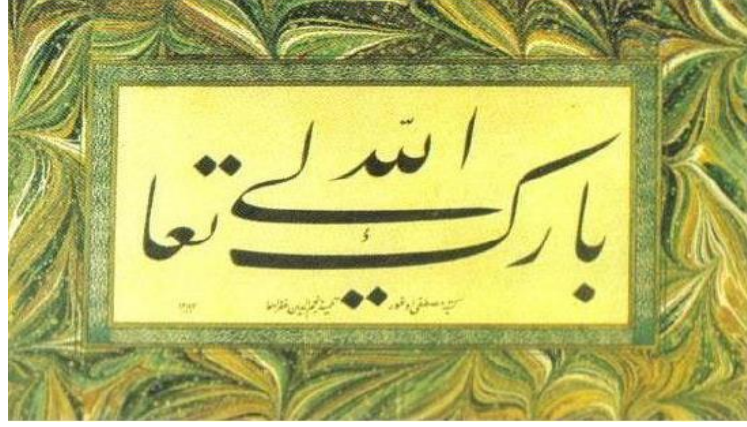
Yapılan araştırmalara bakıldığında ebru sanatı başlangıçta mücellitlere kitap kaplama kâğıdı olarak fayda sağlarken, tarihsel gelişim içinde, ebru sanatının kullanım alanlarına bakıldığında, genel olarak ciltlerde yan kâğıdı olarak ve “çehâr-gûşe” denilen kitapların yıpranmasını önlemek amaçlı olarak, kitap kapaklarının dört köşesine Ebrulu kâğıt konulmuştur. (Dere, 2007, s.30)

Görsel 7: Battal Ebru Ciltli Defter

Kaynak: <https://www.tuvalist.com/battal-ebru-ciltli-defter-ayd-2248-1>, erişim 22.11.2023-14.12

Eser, kahverengi cilt bezi üzerine ebru kâğıdı ile Battal Ebru Tekniği uygulanarak ve parlak cila atılarak yapılmıştır. Arka kapak ve ön kapak cetvel çekilip tezhip sanatından esinlenerek şekillendirilmiştir ve zerefşan yapılmıştır. Görünen iç kısımları sarıya boyanmıştır.

Görsel 8: Ebru kâğıdının levha kenarlarında kullanılması

Kaynak: Derman, 1977

Tezhip sanatının uzun zaman ve büyük emekle yapılması ve maliyetinin de görsel güzelliği kadar fazla olması sebebiyle hattatları ebru sanatına yönelmiş, hat yazı Kıta'larının Pervazlarında (Derman, 1977, s. 6), ebrulu eserlere yer verilmiştir. Bazen de zemin de hat yazılarında arka plan olarak, aynı şekilde kitap süslemesinde kullanılmıştır (Dağlı, 2016, s. 80).

Görsel 9: Ebru sanatının hat pervazı olarak kullanılması

Kaynak: Çaltışır A. Arşivi, 2023

Görsel 10: Ebru sanatı tekniği kullanılarak yapılan deri kadın çantası

Kaynak: Çopur, 2023,
https://www.instagram.com/p/CkKy_qOomNv/?img_index=1 erişim 22.11.2023 saat 15.04

Görsel 11: <https://www.elifebru.comozel-tasarim-hakiki-deri-el-yapimi-ebru-sanati-lale-desenli-canta--otc-24-otc-24> erişim 03.02.2024 12:06

Yıllarca yan ürün olarak kullanılan ebru sanatı, 2000’li yıllardan sonra özgün eserler vermeye başlamış ve müstakil sanat olarak değer görmeye başlamıştır. Bu gelişmelerin ardından farklı arayışlara giren ebru sanatçıları, farklı materyaller üzerine denemeler yapmış ve bu denemelerden biride deri olmuştur. Deri üzerine başarılı sonuçlar ortaya çıktıktan sonra çanta, kemer gibi ürünler ebru ile buluşmuştur.

Günümüzde ebru sanatının deride de kullanılmasının amaçları düşünüldüğünde, derinin sanat yoluyla değerinin artırılması ve aynı zamanda yeni bir ticari pazar oluşturulması amaçlanmıştır (Özdamar, 2012, s. 90).

Dünyada ebru sanatıyla tanışan tüm sanatseverler, yeni arayışlar doğrultusunda ebrulu hediyelik eşyaya yönelmiş ve birçok farklı alanda ebrulu ürünler raflara dizilmiştir. Bu vesileyle aynı zamanda ebrunun tanıtılmasını ve yaygınlaşmasını sağlamışlardır.

Görsel 12: Kubilay Dinçer kupaya alınan ebru

Kaynak: Sönmez G. Ebru Sanatında Yeni Yaklaşımlar, s.223

Yurdumuzda yeni yeni gelişen bu sektör dünyada farklı alanlarda halen kullanılmaktadır.

Görsel 13: Kubilay Dinçer Kumaş ebrusu

Kaynak: Sönmez G. Ebru Sanatında Yeni Yaklaşımlar, s.225

Yakın bir gelecekte, görsel açıdan doygun bir görünüme sahip ebrulu ürünler, yaşantımızın her alanına girecek gibi gözükmetedir.

Görsel 14: Ebru sanatının tekstile uygulanması

Kaynak:

https://www.google.com/search/sca_esv=4f6f0c95dc8e20e4&rlz=1C1OKWM_trTR1083TR1083&sxsrf=ACQVn08_RxSNG0yx1YbDRn_BU4Q8Q7TL- erişim
03.02.2024 13:35

Görsel 15: Ebru sanatının tekstile uygulanması

Kaynak: <https://www.komekpazari.com/komek-pazari/u/ebru-kare-esarp-007-standart-dqv> erişim
03.02.2024 12:37

1.4. Ebru Sanatının Yapılmasında Kullanılan Malzemeler

1.4.1. Tekne

Ebru sanatı için gerekli malzemelerin başında tekne gelmektedir.

Görsel 16: Hezârfen Ethem Efendi'ye ait ahşap ebru teknesi

Kaynak: Barutçugil, 2001

Farklı boyut ve ebatlarda yapılan ebru teknesi bu sanatın vazgeçilmezidir.

Geçmiş dönemlerde farklı materyallerden yapılan tekneler günümüzde paslanmaz çelikten yapılmaktadır. İstenilen boyutta yapılan teknelerin en önemli özelliği ebru kâğıdını sıyrırken kenarlarının ebru kâğıdını çizmemesidir.

Görsel 17: Paslanmaz çelikten yapılan ebru teknesi

Kaynak: Çalışır A. Arşivi 2024

1.4.2. Kıvamlı Sıvı

Tarzı kadim sanatımız olan ebru, sanıldığı gibi su üzerine değil kıvamlı bir sıvının üzerinde yapılmaktadır. Ebru sanatında en fazla kullanılmış olan malzeme kitre, suya viskozite veren bir zank türüdür (Yazan, 1986, s. 43). Geven ya da keven bitkisinin gövdesinden elde edilen kitre ebru sanatının ana malzemesini oluşturmaktadır. Öyle ki ebru sanatında kitrenin yoğun kullanımı, diğer kıvam artırıcı maddelerin kullanımındaki genel adı haline dönüşmüştür.

Günümüzde, kıvamlı madde olarak kitrenin yerine, pahalı olmasına karşılık kerajine adlı madde kullanılmaktadır. Kerajine yosunu (*Chondrus Crispus*), Atlantik Okyanusu'nda İzlanda ve İrlanda kıyılarında çok yoğun olarak bulunduğu bilinmektedir. (Miura, 1988, s. 38)

Görsel 18: Kitrenin elde edildiği keven bitkisi

Kaynak: Çalışır A. Arşivi, 2023

Görsel 19: Keven bitkisinden elde edilen kitre

Kaynak: Çalışır A. Arşivi, 2023

Görsel 20: Toz haline getirilmiş kerajin maddesi

Kaynak:
https://www.google.com/search?q=kerajin+tozu&sca_esv=erişim
23.11.2023 08.51

Kitre maddesine karşılık daha çabuk erimesi, yüzeyde daha verim sağlaması ve boyaların daha net ve düz çalışması kerajine' e ilgiyi artırmıştır.

1.4.3. Öd

Safra, karaciğerden üretilip bağırsağa dökülen bir ifrazdır. Karaciğerde her gün yarım veya bir litre arasında değişen miktarda safra üretilir ve ana safra kanalı aracılığıyla onikiparmak bağırsağına dökülür (<https://www.iyibircerrah.com/safra-kesesi-672/1-safra-kesesi-nedir> erişim 23.11.2023 09.05). Öd maddesi, boyaların sıvı üzerinde yayılmalarını sağlayan, safra asitlerini ihtiva eden bir madde niteliğindedir (Göktaş, 1984, s. 24).

Ebru da kullandığımız öd, genelde sığır ödüdür. Sığırdaki safra kesesinin büyüklüğü ve daha rahat temin edilebilmesi, Kalkan Balığı, küçükbaş hayvan ödü yerine, ebru sanatında sığır ödünün temininin kolay olması, kullanmasını yaygınlaştırmıştır.

Görsel 21: Öd Sıvısı

Kaynak: Çalışır A. Arşivi, 2023

Ebru sanatı için olmazsa olmazlardan biri olan öd (safra) boyaların sıvı üzerinde açılıp, sıvı üzerinde yüzüp, boyanın dibe batmasını önlemektedir.

1.4.4. Ebru Fırçası

Geleneksel ebru sanatının temel malzemelerinden biride fırçadır. Ebru sanatında geleneksel olarak yapılan ebru fırçaları genellikle at kılından yapılır (Göktaş, 1984, s. 24) Ebru sanatçısı, ustalık aşamasına kadar geçen zamanda içerisinde kendi fırçasını da kendisi yapmaktadır. Dört beş cm uzunluğunda kesilen kıllar gül dallarına misina ile sarılarak elde edilmektedir.

Görsel 22: Ebru da kullanılan at kılı

Kaynak: Çalışır A. Arşivi, 2023

Görsel 23:

https://tekstilsayfasi.blogspot.com/2020/12/at-kili-nedir-at-yunu-at-lifi-nedir.html#google_vignette erişim 03.02.2024

13:26

Ebru sanatında genelde gül dalının kullanılmasının sebeplerinden biri de, fırçanın boyalı sıvı içerisinde uzun zaman kalması, gül dalının sıvıya karşı daha fazla mukavemetli olmasından kaynaklanmaktadır.

Geleneksel ebruda tek bir çeşit fırça bulunurken, günümüzde boya fırçası, battal fırçası, serpme fırçası gibi farklı kullanım amaçlı fırçalar bulunmaktadır.

Görsel 24: Ebru Fırçası

Kaynak: Ali Çalşır arşiv 2024

1.4.5. Kâğıt

Ebru sanatının kıvamlı sıvı üzerine nakşedilmesinin ardından, eser kalıcı olarak kâğıda aktarılmaktadır.

Kendine has yatırılma tekniği ile sıvı üzerine yatırılan kâğıdın, en önemli özelliğinin emici olması çok önemli bir konudur. Kuşe kâğıtların emici özelliği olmadığı için, boya kâğıt üzerinde tutunamayıp akacağından, ebru sanatında emici nitelikte kâğıtların kullanılması tercih sebebidir. Ebru sanatında genellikle Perle ve birinci hamur kâğıtlar kullanılmaktadır (Göktaş, 1984, s. 24)

Görsel 25: Ebru da kullanılan kâğıtlar

Kaynak: Çalşır A. Arşivi, 2023

Ebru sanatında kullanılan kâğıtlarda gramaj çok önemlidir. 90 gr' dan aşağıda ki kâğıtlar sıvıda ıslandığı için, ele alınınca çabuk kopabilmekte ve böylelikle esere zarar vermektedir.

1.4.6. Biz

Paslanmayan demir uçlu metalden oluşan, ebru sanatında kullanılan bir alettir. Kıvamlı sıvı üzerindeki boyaya şekil vermeye yarar.

Görsel 26: Ebru sanatında kullanılan bizler

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

Görsel 27: Ebru sanatında kullanılan bizler

Kaynak: <https://www.google.com/search?q=ebruda%20biz&tbm=isch&tbs>

1.4.7. Boya

Tarz-1 kadim ebru sanatımızın ana malzemelerinin biri de boyalardır. Yüzyıllardır doğada bulunan topraklardan elde edilen boyalar belli temizleme ve ezme işleminden sonra öd ile ayar yapıp kullanılır hale gelmektedir.

Görsel 28: Pigment kırmızı boya

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

Ebru da suda erimeyen, kazein ve asit içermeyen, güneşten etkilenmeyecek şekilde doğal boyalar kullanılmakta (Özçimi, Ebru, 2010, s. 26), Aynı şekilde bu boyalar yağ da içermemektedir (Elhan, 1998, s. 2).

Görsel 29: Ebruda kullanılan boyalar

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

1.4.8. Desteseng (El Taşı)

Doğadan elde edilen boyalar alındığı gibi kullanılamamaktadır. Sıvı üzerinde kalabilmesi için iyice ezilip incelmesi gerekmektedir. Bunu yapabilmek için desteseng dediğimiz mermer taşa ihtiyaç duyulmaktadır.

Görsel 30: Desteseng

Kaynak: <https://www.karinsanat.com/karin-yekpare-mermer-destiseng-tasi-1280-gram-23651> erişim
03.02.2024 14:14

Mermer zemin üzerinde harç yapılan boyalar, desteseng ile saatlerce sekiz

çizerek ezilmektedir. Macun kıvamı alan boyalar kavanozlara konarak dinlenmeye bırakılmaktadır.

Günümüzde boyalar, fabrikasyon olarak üretildiği için, elde ezilen boyalardan parçacık olarak daha küçük olduğu için, artık atölyelerde klasik ezme ritüeli eskisi kadar rağbet görmemektedir.

1.4.9. Su

Kıvamlı madde hazır hale gelip tekneye konulduktan sonra, kıvamlı su üzerinde boyaların rahat hareket edebilmesi için, su ile yoğunluk ayarının yapılması gerekmektedir.

Kitreyi hazırlamada ve boyaya katılan su normal sertlik derecesinde ve kimyasal yönden katkı maddesinden arı olmak zorundadır. Yağmur suyu, saf su ya da arıtılmış su kullanılmalıdır (Sobacı, s.17).

Geleneksel ebrucular, farklı su kullanmayı önermişlerse de, günümüzde en fazla kullanılan, normal çeşme suyudur.

1.4.10. Arap Zamkı (Zamk-ı Arabi)

Zamk-ı Arabi diye bilinen bu madde genellikle Kuzey Afrika'da yetişen belli bir ağacın sakızıdır. Bir orman ürünüdür ve "Gum Arabic" olarak bilinmektedir. (<https://www.orsiad.com.tr/zamk-i-arabi-nedir-faydalari-nelerdir.html>)

Arap Zamkı, geleneksel Türk ebru sanatında, yazılı ebru yapmak için kullanılmıştır. Arap zamkının boya tutmayan bu özelliğini kullanarak yapılan ebru çeşidine "Yazılı Ebru" denmektedir (Elhan, 1998, s. 4)

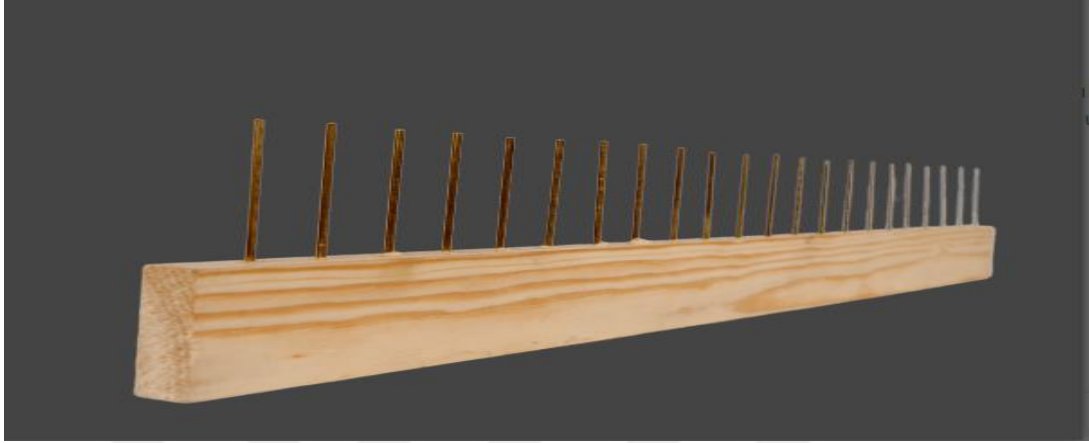

Görsel 31: Arab zamkı (Zamk-ı arabi)

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

1.4.11. Tarak

Bir ahşabın üzerine 3-5-7-10 ya da daha farklı ölçülerde paslanmaz iğnelerin sabitlenmesiyle elde edilen bir malzemedir.

Görsel 32: Ebru tarağı

Kaynak: <https://www.ebrizen.com/ebru-taragi/erişim> 23.11.2023 11:38

Tekne içindeki, kıvamlı madde üzerine atılan battal boyaların, gel-git dediğimiz şekil verildikten sonra, üzerine tarak dediğimiz bu malzeme, sağa ve sola doğru hareket ettirilerek, farklı bir form elde edilmesini sağlar

Görsel 33: Tarakla yapılan ebru, Taraklı Ebru

Kaynak: Çalşır A. Arşiv, 2023

Görsel 34: Tarakla yapılan ebru, Taraklı Ebru

http://martapuchlowska.com/works/#ebru_section

1.4.12. Kurutma Tezgâhı

Ahşap veya metalden beş veya daha fazla katlardan çekmeceli olarak yapılan raflardır. Rafları plastik sineklikten yapılır. Ebru teknesinden alınan ıslak kâğıt eserleri kurutmak için kullanılmaktadır.

Görsel 35: Ebru Kurutma Tezgâhı

Kaynak: Çalışır A. Arşiv 2023

1.4.13. Neft, Terebentin

Neftli ebru diye adlandırılan ebru çeşidine adını veren neft bir petrol ürünüdür. Battal ya da serpmeli ebru yapılırken tekneye atılan son boyaya birkaç damla katılarak yüzeyde daha harelî bir görünüm sağlanması amaçlanmaktadır.

Görsel 36: Neft yağı

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

Battal ebru da, en son atılacak boyanın içerisine, birkaç damla çam terebentin veya petrol konular, iyice karıştırıldıktan sonra teknedeki sıvı yüzeyine serpilir. Bu tarz yapılan ebruya ‘‘Neftli Battal Ebru’’ denmektedir (Sönmez, 2021, s. 62).

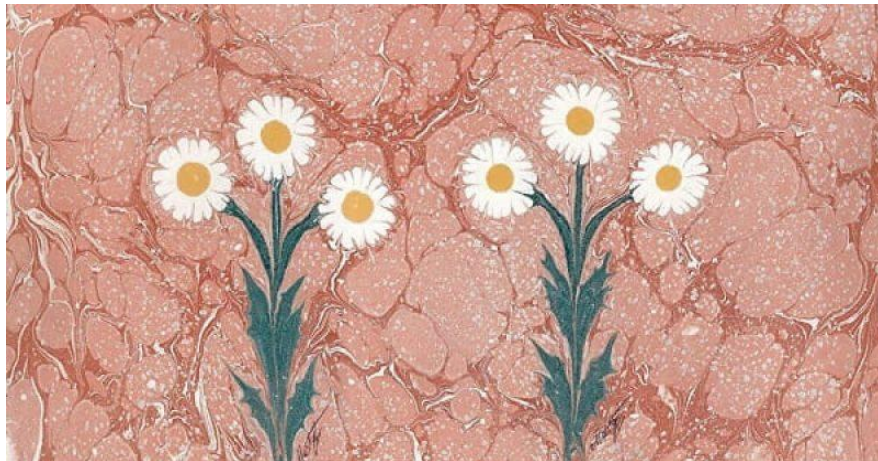
1.4.14. Ebru Yapımı

Tekneye konulacak kıvamlı madde ayrı bir kaptaki hazırlanır. Tamamen eriyen kıvam artırıcı madde tülbent ya da süzgeçle tekne içine süzülür. Süzülmeden konulan kıvamlı madde, içinde kalan erimemiş kıvam artırıcılardan dolayı ebru yapımında sıkıntılar çıkarmaktadır. Tekne içerisinde belli bir kıvama getirilen kıvamlı sıvı üzerine temiz bir kâğıt konularak dinlenmesi ve kıvamlı su içindeki hava kabarcıklarının tamamen yüzeye çıkması beklenir. Ana kavanozdan alınan boyalar, öde hazırlanıp, gül dalına sarılan at kılından fırçalarla iyice karıştırıp, kıvamlı sıvı üzerine serpmeye hazırlanır. Böylelikle de, battal ebru yapmaya hazır hale gelmiştir.

1.5. Türk Ebru Sanatında Klasik Ebrular

Tarz-ı kadim ebru sanatında geleneksel ya da klasik söylemi, aslını koruyarak yapıldığı manasında kullanılmaktadır.

Bu konuda Sainte-Beuve, klasikten söz ederken, yavaş yavaş oluşan, bir bütün olarak nesilden nesil’ e aktarılan, istikrarlı ve devamlı olan bir kaynaktan söz etmektedir. (Açık, 2006, s. 10)

Görsel 37: Klasik tarzda yapılmış Papatya Ebrusu, Mustafa Düzgünman

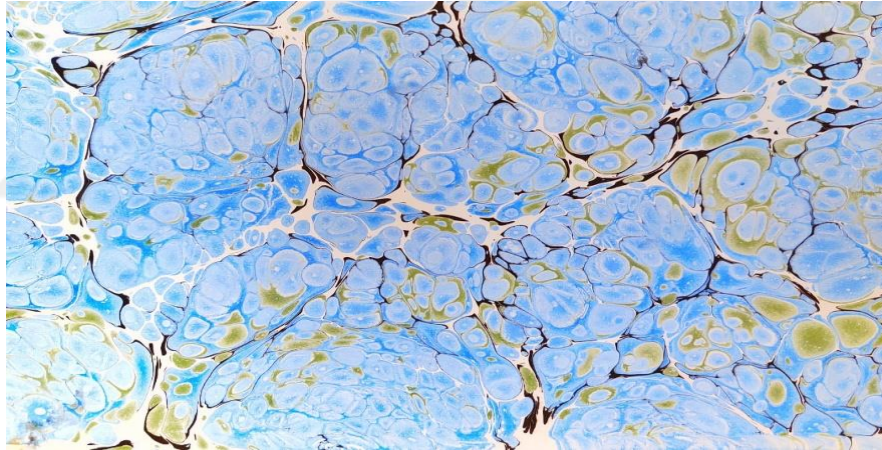
Kaynak: [https://www.gzt.com/arkitekt/ebru-sanatini-dunyaya-tanitan-attar-mustafa-duzgunman-](https://www.gzt.com/arkitekt/ebru-sanatini-dunyaya-tanitan-attar-mustafa-duzgunman-3566714/)

3566714/_erişim tarihi: 11.05.2023

Gelenek kelimesi, Türkçe’ de oldukça yeni bir kelimedir ama kelimenin daha önceki karşılıkları olan anane ve örfün, uzun bir geçmişinin olduğu da bilinmektedir. Anane, Arapça an harf-i cerrinin tekrarlanmasıyla oluşmuş olan bir kelimedir ve Türkçede nesilden nesle geçen âdet, örf, gelenek manasına gelmektedir (Littera Turca, s.179).

Çok yönlü bir kavramı olan gelenek kelimesi, kullanıldığı alana göre farklı manalar taşımakla birlikte, genel olarak geçmişten günümüze devam eden kültürel unsurların tamamını ifade etmektedir. Geleneğin kapsamı, onun eskiyle özdeş ve yeni ile zıt olmasını zorunlu kılar (Littera Turca, s.177).

Geçmişten günümüze kadar kalmayı başarabilen ebru görsellerine baktığımızda çiçekli ebrular hariç zemin formlarının pek de değişmediği görülmektedir. Ama kullanılan malzemede aynı şeyi söylemek pek mümkün değildir.

Görsel 38: Battal ebru örneği

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

Ayasofya Camisi İmamı, Hatip Mehmet Efendi’nin ebru sanatına kazandırdığı hatip ebrusu, Yürekli Hatip Ebrusu olarak da bilinmektedir. Çiçek ebrularının ilk nüvesinin de, bu türde ortaya çıktığı görülmektedir. Ebru sanatı, Hatip Mehmet Efendi ile Şeyh Sadık Efendiler arasında var olan yaklaşık 150 yıllık boşluktan mütevellit olarak hatip ebrularının çiçek ebrularına dönüşümü için Necmeddin Okyay, beklemek durumunda kalmıştır.

Ebru sanatının uygulayıcısı bazı ebrucular geleneksel ebru denince, sanatta bir bütünü değil de sadece şekilde geleneği alıp genele yayma hatasını

yapmaktadırlar. Çünkü gelenek bir bütünü arz eder ama boyaların kıvam artırıcıların ve tekne gibi malzemelerde tamamen modern dünyanın getirdiği nimetlerden faydalanıp, sadece şekilde geleneksel ebru yapmakla geleneksel olmaz, gelenekselci de olunmaz. Olsa olsa geleneğe kısmen bağlı kalarak, sanatı icra etmeğe çalışmaktır

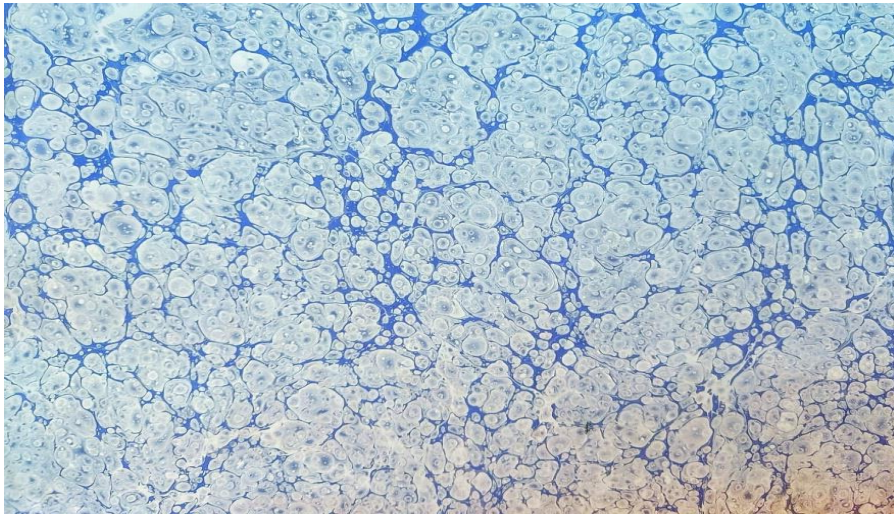
Geleneksel ebru sanatımızda ebru formlarının da çeşitleri vardır. Geleneksel ebru çeşitleri olarak; Battal, Şal, Gel-Git, Taraklı, Bülbülyuvası, Hafif ebru, kumlu-kılçıklı, Akkâse, Yazılı, Hatip, Koltuklu (Çiçekli Hatip), Çiçekli(Necmeddin Ebrusu), (Eriş, 2007, s.12) söylenebilir

Kaynaklar incelendiğinde, Hatip Ebrusunun, figüratif tarzdaki ebrulara geçişin ilk aşaması olduğu görülmektedir.

Türkiye’de Batı tarzı eğitim veren sanat okullarında okuyan ve hocalık yapan sanatkar’ lar ile işbirliği sonucunda hatip ebrusu geliştirilerek çiçekli ebrulara geçilmiş olup, oradan da hayvan figürlü ebruların yapıldığı ve literatüre kazandırıldığı görülmüştür.

1.5.1. Battal Ebru

Göktaş battal ebru; Ebrunun ilk merhalesini teşkil eder. Kitre üzerine atılan boyalara hiç müdahale bulunulmadan elde edilir (Göktaş, s.29) diyerek battal ebrunun tanımını yapmıştır.

Görsel 39: Serpmeli Battal ebru

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

Ebru yapmaya ilk başlandığında, hoca ebru öğrencisine, fırçanın ele vuruş tekniklerini öğrettikten sonra, battal ebru yapımını öğretmektedir. Battal ebru tek renkten oluşabildiği gibi, genelde 2 veya 3 renkten veya kullanım amacına göre daha fazla renkten oluşabilmektedir.

Görsel 40: Hafif Zeminli Battal ebru

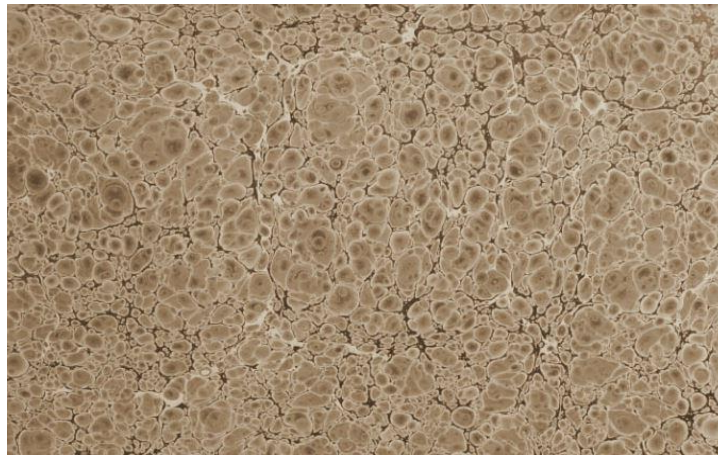
Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

Yapılan bu battal ebrular daha sonra, desenine göre isimlendirilmektedir.

1.5.1.1. Hafif Zemin Battal Ebrusu

Bu zemin ebrusu hat zeminlerinde kullanılmak üzere alt kâğıdı olarak ve çiçekli ebrularda da fon elde etmek için, çiçeğin arka kısmı, alt zemin olarak kullanılmaktadır.

Hafif Ebru çeşidine, yüzyıllar boyunca genellikle hattatların rağbet ettiği görülmektedir. (Sönmez, 2021, s.58)

Görsel 41: Hafif Zemin Battal Ebrusu

Kaynak: <https://songulsonmez.com/hafif-ebrular>

Hafif ebru bazen de muhallebi aharı ve yumurta aharı ile kaplanıp hattatlar için yazma kâğıdı olarak da kullanılmaktadır Battal-ı Somaki (Somaki Battal Ebrusu)

Kızıl ya da yeşil renkte olan damarlı ve sert bir mermer için kullanılan somaki kelimesi, ebrunun bir çeşidine de ismini vermiştir (mimari sözlük).

Görsel 42: Somaki Mermer

Kaynak: Mimari Sözlük, <https://twitter.com/mimarisozluk/status/1061210397104058369> erişim
25.11.2023 saat 10:59

Hazırlanan ebru teknesine iki ya da üç çeşit ebru boyası atıldıktan sonra enine ya da boyuna biz yardımıyla gel git yapılır. Yapılan bu gelgitlerin üzerine, öd oranı daha fazla olan bir boya atılarak somaki ebru yapılmış olmaktadır.

Ebru sanatında somaki mermere benzer görüntü veren ebrulara “Somaki Battal Ebru” denmektedir (Barutçugil, 2001, s. 91).

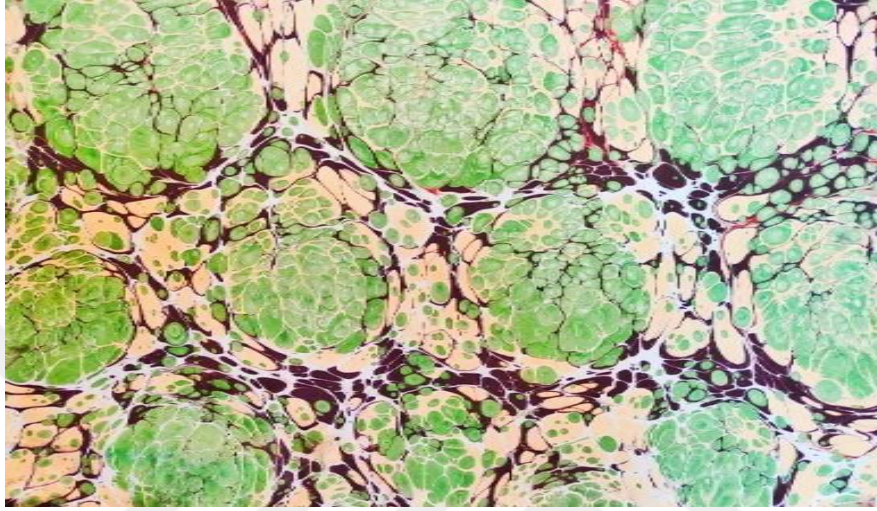

Görsel 43: Somaki Battal Ebrusu

Kaynak: Çalışır A. Arşivi, 2023

1.5.1.2. Ethem Efendi Battalı (Neftli Battal Ebrusu)

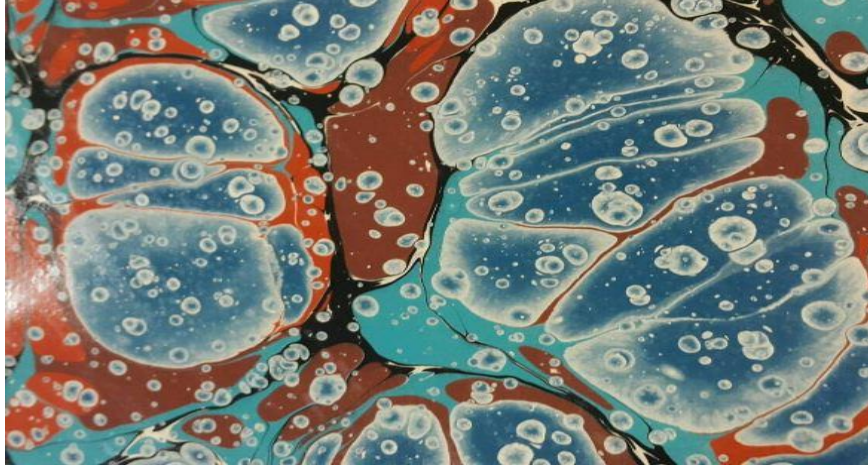
Bu ebru çeşidinde de yine temiz olan zemine bir veya iki kat boya atılır son olarak atılacak boyanın içine neft ya da çam terebentini katılır ve bu boya tekne yüzeyine atılır. Elde edilen bu battal çeşidine, Ethem Efendi battalı veya Neftli Battal

Görsel 44: Neftli Battal Ebrusu

Kaynak: Çalışır A. Arşivi, 2023

Ebrusu denmektedir. Eski üstatlar, neftli battal ebru görüntüsünü elde edebilmek için; portakal kabuğunun suyu, incirin sütü, marsama (civanperçemi) suyu ve soğanın suyunu kullanmışlardır (Dere, 2020, s. 21)

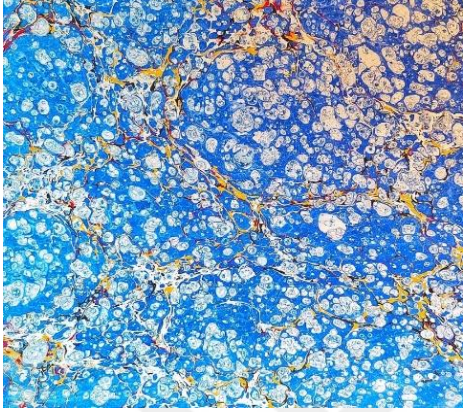
Görsel 45: Neftli Ebru

Kaynak:<https://i.pinimg.com/originals/d2/48/0c/d2480c547b52c4050d63d33d2ac014dc.jpg>, Erişim

04.02.2024 saat 12:26

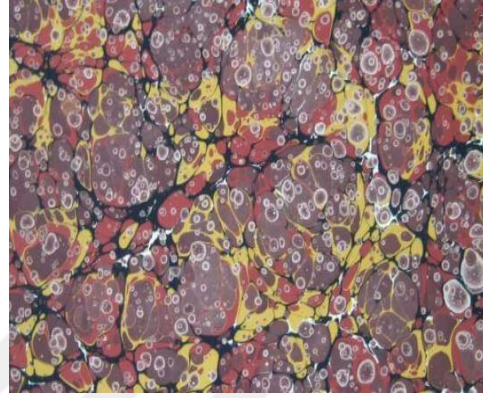
1.5.1.3. Serpmeli Battal Ebru

Tekneye atılan iki ya da üç kat ebru boyasının üzerine son kat olarak atılacak boya biraz daha öd' lü ve fırçanın biraz daha fazla sıkılması lazımdır. İyice sıkılan fırça sert darbelerle her tarafa eşit şekilde atılır ve serpmeli ebru elde edilmiş olur.

Görsel 46: Serpmeli Battal Ebrusu

Kaynak: Çalışır A. Arşivi 2023

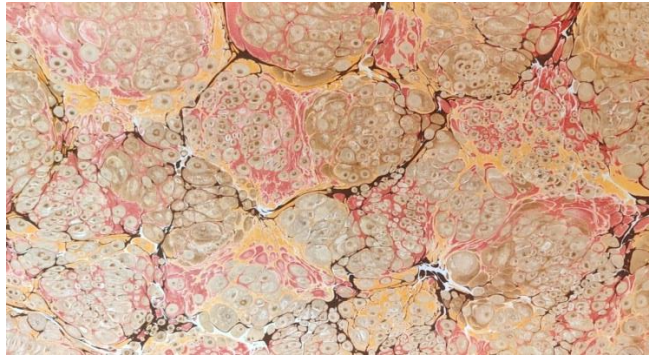
Görsel 47: Serpmeli Battal Ebrusu

<https://i.pinimg.com/originals/97/fb/72/97fb72da7c862da180ba3f5fcd42d5c0.jpg> 04.02.2024

1.5.1.4. Tarz-ı Kadim Battal Ebrusu

Üstat Mustafa Esat DÜZGÜNMAN tarafından sıklıkla yapılan ebru çeşididir. Mustafa Esat Düzgünman'ın geliştirmiş olduğu bir ebru formu olarak bilinmektedir (Barutçugil, 2001, s. 87).

Başlangıçta kıvamlı sıvının üzerine siyah boya atılır daha sonra istenilen renkler koyudan açığa doğru atılarak tarz-ı kadim battal ebrusu elde edilir.

Görsel 48: Tarz-ı kadim ebru örneği

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

1.5.2. Gel-git Ebrusu

Geleneksel ebru sanatının en yaygın formlarından biride gel-git ebrusudur. Diğer formlarda olduğu gibi, tekneye bütün boyalar atılır ve biz yardımıyla isteğe göre enine ve boyuna doğru gel-git yapılır. Böylece ebru tamamlanmış olur bazen de üzerine çok hafif terebentinli boya serpilerek güzel bir form oluşturulur. Bu tarz yapılan ebrulara gel-git ebrusu denir.

Görsel 49: Gel-Git Ebrusu örneği

Kaynak: Çalışır A. Arşivi, 2023

Son yıllarda sınırsız renk ve şekillerle çok güzel formların oluşturulduğu gel-git ebrusu hat pervazlarında, kitap kapaklarına ve kitap iç kapaklarında Gel-Git Ebrusu sıkça kullanılmaktadır.

1.5.3. Bülbülyuvası Ebrusu

Tekneye serpilmiş Battal Ebru zemininin üzerine, bir çubuk ile birbirine eş veya merkezden dışarıya doğru spiraller çizilerek elde edilen bir ebru türüdür.

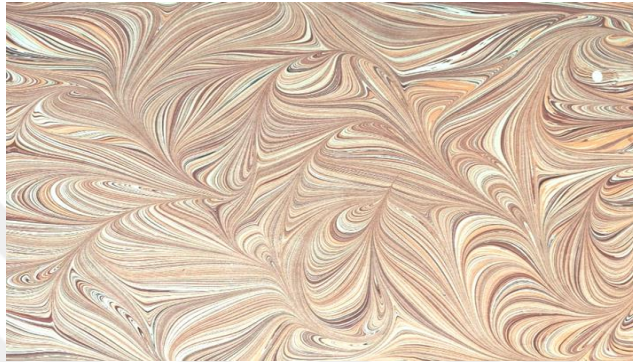
Görsel 50: Bülbül Yuvası Ebrusu

Kaynak: Ebristan Barutçu gil H., <https://www.ebristan.com/?s=24> erişim 25.11.2023 18:34

Helezon şekliyle meydana gelen bu tarz ebrularda istenilen sayıda renk uygulanabilir. (ebru sanatı barutçugil H.) İstenildiği kadar renk kullanılır. Burada önemli olan uyumdur.

1.5.4. Şal Ebrusu

Tarz-1 kadim ebru sanatımızın klasik formlarının arasına girmiş bir ebru çeşididir.

Görsel 51: Şal desenli ebru

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

Biz ile gelgit yapıldıktan sonra teknedeki desenlerin çaprazına doğru, genellikle geniş aralıkla yapılan “S” sonucu elde edilir (Barutçugil, 2001). Yine farklı bir tanımda da, Gel-git ebrusu yapıldıktan sonra, kitre üzerindeki boyalara biz ile “S” şeklinde kavisler verilmesi usulüne dayanan bir ebru çeşididir (Çoktan, 1992).

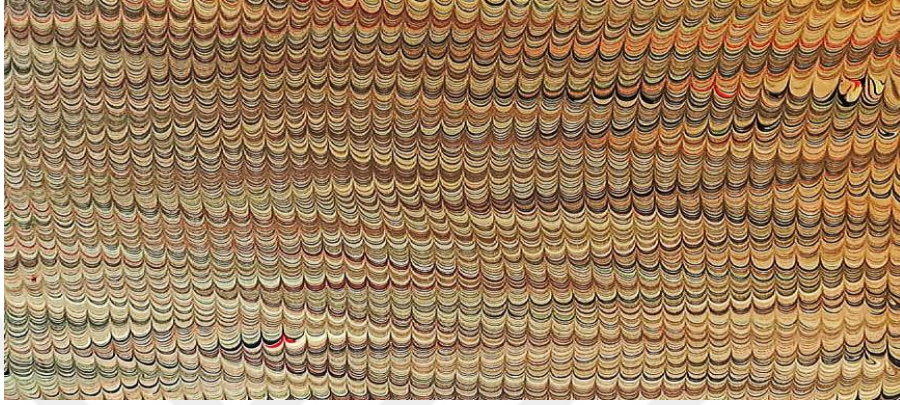

Görsel 52: 16. yüzyıla ait “şal ebru” cilt (Photo 4. 16th century belongs to “şal marbling” binding)

Kaynak: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/186486>

1.5.5. Taraklı Ebru

Türk Ebru Sanatının en farklı formlarından biri de Taraklı Ebrudur. Adından da anlaşılacağı gibi tarak biçiminde 3, 5, 7 mm veyahut daha büyük aralıklarla bir objeye tutturulmuş metal bizlerle tarak gibi yapılmış aletle yapılan ebru çeşididir.

Görsel 53: Taraklı Ebru

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

Zemine atılan boyalar biz yardımıyla gel git yapılıp, son olarak da tarak adı verilen alet yardımıyla oluşturulan form' a Taraklı Ebru denilmektedir.

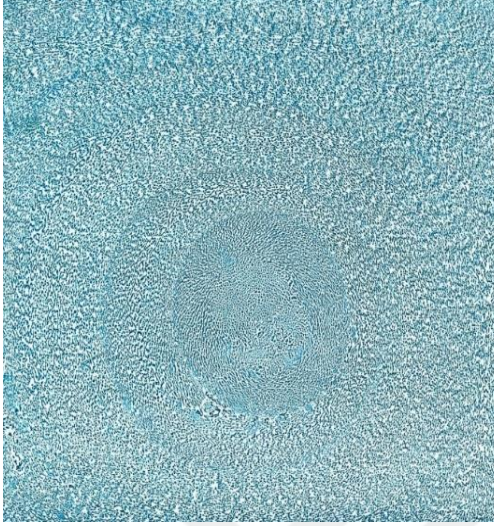
Görsel 54: Taraklı ebru

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

1.5.6. Kumlu (Kılçıklı) Ebru

Türk ebru sanatında ecdat israfın haram olduğunu bildiği için, elindeki malzemenin tamamından istifade etmeye çalışmaktadır. Bu nedenle kıvamlı sıvı zamanla öd' lü boyaların etkisiyle bozulmaya başlar. Bozulmaya yüz tutan kıvamlı

sıvıdan tam verim alınmaz. Bu durumda ebru ustası kumlu ya da kılçıklı dediğimiz ebru olan ve Lahor çividiyle yapılan ebruyu yapmaya başlar. Çünkü kılçıklı ebrunun en güzel örnekleri bozulmaya yüz tutmuş kıvamlı sıvıdan yapılmaktadır.

Görsel 55: Kılçıklı Ebru

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

Görsel 56: Kılçıklı Ebru

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/370421138084912797/> erişim 04.02.204 13:20

Kıvamlı sıvı üzerine öd miktarı çok olan Lahor çividi, bir damlalıkla tekneye yakın noktadan aynı yere damlatmalar yapılır, boyanın açılması beklenir, açılma tamamlandığında tekrar damlatılır, 15-20 damlada, bir tekneyi doldurabilecek açıklı koyulu renkte bir ebru meydana gelir. Bu işlem bittiğinde teknenin üzeri bir cam la kapatılıp (havayla temasını önlemek için), sonra teknenin yüzeyine kâğıt yatırılır, tekne kenarına sürülmeden çekilir (bilgibilimi.net)

1.5.7. Koltuk Ebrusu

Hüsn-i hat levhaların da koltuk diye tabir edilen boş kısımlarını süslemek amacıyla yapılan küçük desenli bir ebru çeşididir. Hatip ebrularında olduğu gibi, tekne yüzeyinde sıra ile dizilmiş çok fazla sayıda minik çiçek motifin kâğıda tespit edilmesi neticesinde meydana gelmektedir. Koltuk ebruda yapılacak her çiçeğin birbirine benzemesi gerekmektedir, bu sebeb ile sıvı üzerinde yapılması en fazla zaman alan bir ebru çeşididir. Yapımı çok uzun zaman aldığından, tekne ve boya ayarlarının çok ustaca yapılmış olması gereklidir(dokusu.com).

Görsel 57: Koltuk ebru örneği

Kaynak: <https://www.facebook.com/1998271427128269/>

photos/a.2235995710022505/2235995473355862/?type=3 04.02.2024 13:47

Başlangıçta hat kenarlarını süslemek için olsa da resim pervazı, Latin kaligrafi zemini gibi alanlarda kullanılmaktadır.

1.5.8. Akkâse Ebrusu

Görsel 58: Akkase ebru örneği ebru

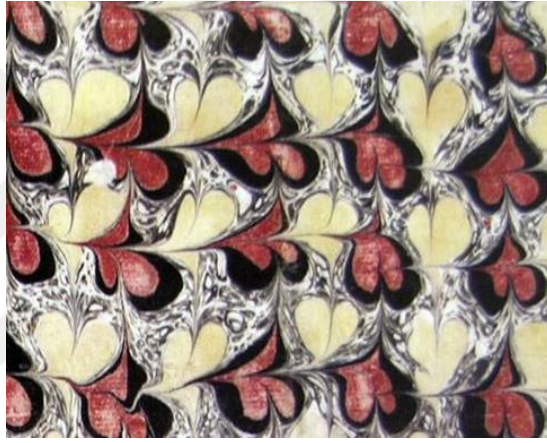
Kaynak: Eser Timuçin Tanarlan, Ali Çalışır koleksiyonu

Akkâse ebru, klasik ebrunun farklı bir çeşididir. Akkâse ebru tekniğinde, yapılan ebru kâğıdının üzerine bir veya birden fazla Ebru formları yapılabilmektedir

(Barutçugil, 2001, s. 108). Akkâse tekniği kullanılırken ecdat Zamk- Arabi kullanmakta idi nitekim Sönmez de; Akkâse tekniği kullanılırken, Arap zamkı (zamk-ı Arabi) kullanılmaktadır (Sönmez, 2021, s. 60) diyerek tekniğin aynı tanımını yapmaktadır.

1.5.9. Hatip Ebrusu

Geleneksel Ebru sanatına yaptığı form ile ismini veren Hatip Mehmet Efendi, muhtemelen 1159 (1746) yıllarında Ayasofya Camiinin hatipliğine tayin edildi. “Ayasofya hatibi” veya “Hatip” lakabıyla bilinir. Babasının adı Ahmet’tir. (İslam Ansiklopedisi s.544)

Görsel 59: Hatip Mehmet efendiye ait hatip ebrusu

Kaynak: Wikiart visual art encyclopedia, <https://www.wikiart.org/en/hatip-mehmed-efendi/ebru-3> erişim 26.11.2023 saat: 12:40)

Hatip ebrusunun kendi içerisinde çeşitleri vardır bunlar;

1.5.9.1. Çarkı Felek Hatip Ebrusu

Tekne yüzeyine önce battal ebru dediğimiz yüzey ebrusu oluşturulur. Daha sonra çiçek boyası için hazırlanan daha canlı pigment boyalar biz yardımıyla tekne yüzeyine simetri olarak damlatılır iç içe geçen renkli daireler oluşturulur. Gökteşinde dediği gibi İçleri çeşitli renklerde olan dairelerin bir telle çapraz olarak taranmasıyla oluşturulur (Göktaş, s.21)

1.5.9.2. Menekşe Hatip Ebrusu

Bu ebru çeşidinde de tekneye önce battal ebrular yapılarak zemin oluşturulur. Bu zeminin üzerine biz yardımıyla pigment boyalar damlatılır. Daire şeklinde içie farklı renklerde daireler oluşturulur. Göktaşın da dediği gibi Dairelerin sağdan, soldan, yukarıdan ve aşağıdan yarılmasıyla oluşur. (Göktaş, s. 34)

1.5.9.3. Yıldız Hatip Ebrusu

Hatip Mehmet Efendinin yaptığı motifler arasında en ilgi çeken şüphesiz Yıldız Motifidir. Ebru tarihimizde bu motif pek de tercih edilmemiştir. Bunun en büyük nedeni, yapımının diğer şekillere nazaran daha oyalayıcı olmasıdır (Göktaş, s.54).

Görsel 60: Hatip Mehmet Efendi 'ye ait, Yıldız Hatip Ebrusu

Kaynak: <https://www.wikiart.org/en/hatip-mehmed-efendi/s-leymaniye-k-t-phanesi-2>, erişim tarihi 26.11.2023 13:03

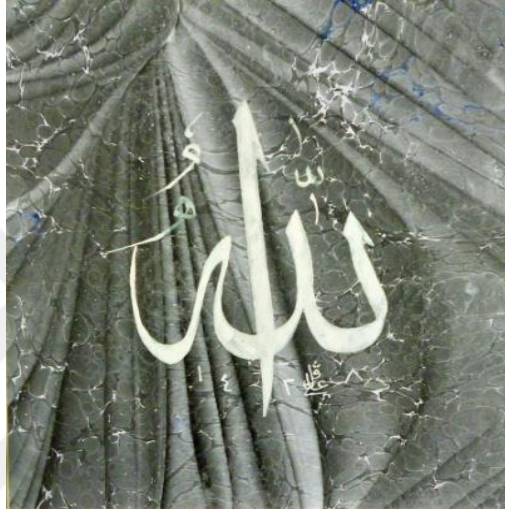
1.5.10. Zer-Efşanlı Ebru

Zer-Efşan; Altın serpmek, püskürtmek; püskürtme altın ile yapılan süsleme şekli anlamına gelen zerefşan, adından anlaşılacağı gibi yapılan ebru üzerine altın tozu serpilerek elde edilen ebru türüdür.

Başka bir tanım da Sönmez'e göre; Islak haldeki ebru üzerine altın tozunun serpilmesi ile yapılan ebru çeşididir. Bir kap içersine altın tozu konur, kabın içine birkaç adet de nohut konulduktan sonra, kabın ağzına gelin tülü gerilerek bağlanır. Islak halde bulunan ebru üzerine yemek üzerine tuz serper gibi altın tozu serpilir. Bu tarzdaki ebruya Zer-Efşan' lı ebru denmektedir (Sönmez, 2021, s. 63)

1.5.11. İspanyol Ebrusu (Dalgalı Ebru)

İspanyol ya da Dalgalı Ebru, Ebru sanatına ne zaman girmiş olduğu kesin olarak belli değilse de ebru sanatında yerini almıştır. İspanyol ebrusu farklı iki tarzda yapılmaktadır. Tekneye battal, gel-git vb. bir tarzda ebru formu yapıldıktan sonra, ya kâğıdın katlanarak, hafif katlı bir şekilde tekne yüzeyine yatırılması, ya da ebru teknesinin ebatlarından küçük bir kâğıdı, ileri geri hareketli bir şekilde tekneye yatırmak suretiyle İspanyol ebru elde edilmektedir (Tiryaki, s. 38)

Görsel 61: Dalgalı (İspanyol) Ebru

Kaynak: Çalışır A. Arşiv 2023

1.5.12. Çiçekli Ebru

Çiçek, “tohumlu bitkilerin, üreme organlarını taşıyan güzel renkli ve kokulu kısmı” demektir (<https://www.islamveihsan.com/cicek-ne-demek.html>). Geleneksel ebru sanatında, Necmeddin OKYAY kendi adıyla da anılan çiçekli ebruları geliştirmesi ile elde edilen ebru çeşididir.

Başlangıçta ebru sanatının temeli olan Battal Ebru, hafif renkte tekne yüzeyine atılarak bir zemin fon oluşturulur, bu fon üzerine istenilen çiçek ebrusu ebru tekniği ile yapılır. Bu tarz ebrulara Çiçekli Ebru denmektedir. Gül ebrusu, Lale ebrusu vb. gibi. Necmeddin Okyay’ın yaptığı çiçek ebruları dönemin şartlarına göre beğeni toplamışsa da, günümüz ebru malzemelerinin kaliteleşmesi ile daha da mükemmelleşerek, başlı başına kendine özgü bir sanat haline gelmiştir.

Necmeddin Okyay'ın yaptığı çiçekli ebrular beğeni toplamış ama gelişim durmamıştır.

Görsel 62: Çiçekli Ebru lale

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

Geçmiş dönem de yapılan ebrularda düzlemsel bir boyut, genişliği ve yüksekliği olan iki boyutlu ebru çalışmaları yapılırken, günümüz çiçekli ebrularına en büyük katkıyı sağlayan Ali Çalışır'dır. Ebru sanatında geleneğe karşı çıkma, yanlış tutum sergileme manasına gelen "Ebruda Falso" kelimelerini pek ciddiye almayıp, 2000'li yılların başlarından itibaren ebru sanatının değişimine yön vererek, ebru sanatına çok büyük katkılar sağlamıştır. Ali Çalışır, ebru sanatın da çiçekli ebru yapımında çiçeğe en, boy ve derinlik, çiçeğe ışık ve gölge hissi vermek, çiçekte çanak, taç ve yaprak detaylarını belirginleştirmek, dalların doğal ve anatomik yapısına uygun olarak tasarlamak, çiçeklerin sınırlarını keskinleştirmek maksatlı olarak da farklı renklerde ve farklı tonlarda boya kullanarak kontur sağlamak, çiçeği üsluplaştırarak değil de, doğada görülen haliyle su üzerine nakşederek (Natüralist Figüratif) gibi alanlarda, ebru sanatına çok büyük katkılar sağlamıştır. Ali Çalışır'ın ebru sanatındaki farklılığına muhalefet eden ebru sanatçılarının bu fikirleri kabul görmemiş ve yetiştirdikleri öğrencilerinin de günümüzde, Ali Çalışır ile aynı çizgide (Natüralist) çiçekli ebrular yaptığı görülmüştür (Can, s.110).

Görsel 63: Naturel figüratif 3 boyutlu ali çalışır ebrusu

Kaynak: Çalışır A. Arşiv, 2023

Çiçekli ebruların tekâmülünden sonra çeşitleri da artmış ve hala yeni yeni çiçekli ebru denemeleri yapılmaya devam etmektedir.

Hatip ebrusu ile başlayan figürlü ebrular; güllü, karanfilli, sümbüllü, gelincikli, papatyalı, menekşeli gibi klasik tarz çiçekli ebrular ve günümüzde yapılan birçok yeni çiçek formları ile artmaya da devam etmektedir.

Görsel 64: Yeni Formda Ali Çalışır Gül Ebrusu

Kaynak: Çalışır A. Arşivi, 2023

BÖLÜM 2: GEÇMİŞ DÖNEM EBRU SANATÇILARI

Başlangıçta asıl değil de, yan sanat olarak icra edildiği düşünülen ebru sanatında haliyle imza ve tarih de atılmadığından başlangıcı ile ilgili kesin olan bir bilgi mevcut değildir.

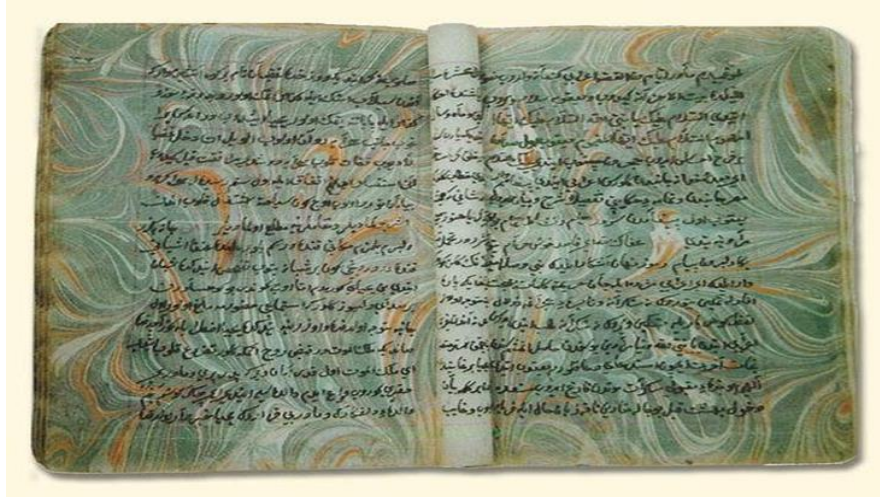
Geçmiş dönem Ebrularında; tarih, yapanın ismi ve imza bulunmadığından, ebru ile süslenmiş kitabın tarihine bakarak, ebrunun tarih tespitinde bulunmak, doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Ancak, bir ebru üzerine hat yazılmış ve tarih belirtilmiş ise, ebrunun yapım tarihini göstermesi açısından bir belge niteliği taşımaktadır. Çok renkli olmayan, hafif ebru diye nitelendirilen ebrular üzerine hattatlar tarafından yazılmış tarihler, ebrulu kâğıdı tarihlendirme adına önemli bir kaynak niteliğindedir (Elhan, 1998, s. 1).

Günümüzde bile, Ebru sanatıyla ilgili yazılı kaynaklara bakıldığında, halen doğru ve kesin bilgilere ulaşamamaktadır. Kaynaklar incelendiğinde ebruculuk ilk kez nerede, hangi tarihte, kimler tarafından yapılmaya başlandı kesin olarak bilinmemektedir (Sönmez, 2021, s. 15).

Ebru sanatının geçmişine bakıldığında bilinen ebrucular; Şebek Mehmet Efendi, Hatip Mehmet Efendi, Şeyh Sadık Efendi, Hezârfen İbrahim Ethem Efendi, Nafiz Efendi, Hattat Mehmet Sami Efendi, Aziz Efendi, Abdulkadir Kadri Efendi, Bekir Efendi, Hezârfen M. Necmeddin Okyay, Sami Okyay, Sacid Okyay, M. Esat Düzgünman'dır.

2.1. Şebek Mehmet Efendi

Ebru tarihinde Şebek lakaplı olan, Mehmet Efendinin en eski ebruculardan olduğu ve bu ebrucunun doğum tarihini ve kim olduğunu belirtir detaylı bilgilerin olmadığı, yine Tertib-i Risale-i Ebri'de Mehmet Efendi'ye rahmet okunduğundan, bu eserin yazıldığı tarih olan 1608'den evvel vefat etmiş olduğu anlaşılmaktadır. Yine, Türk Divan Şairi Fuzuli'nin "Hadikatü's Süeda" adlı eserindeki yazma kopyalarında da, Mehmet Efendiye ait olduğu bilinen ebruların olduğu bilinmektedir (1595). Böylelikle, Şebek Mehmet Efendi'nin tahmini olarak 1595–1608 tarihleri arasında vefat ettiği tahmin edilmektedir. (Derman, 1977, s. 29)

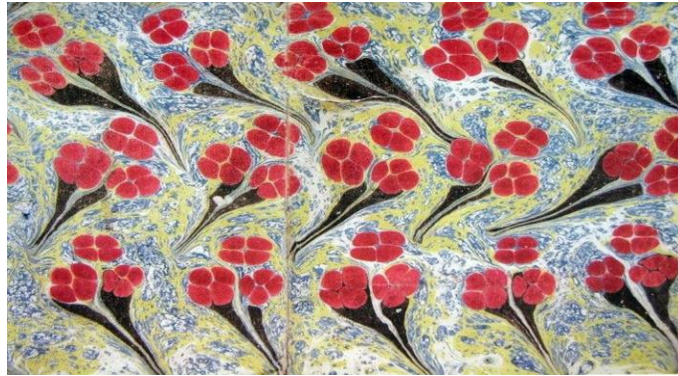
Görsel 65: Şebek Mehmet Efendi, “Sayfa Zemini Şal Ebru”

Kaynak: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/275409/erişim-tarihi:29.11.2023>

2.2. Hatip Mehmet Efendi

Ebru sanatına ismini yazdıran Hatip Mehmet Efendi “Muhtemelen 1159 (1746) yılında Ayasofya Camii hatibi olarak tayin edildi. “Ayasofya hatibi” veya “Hatip” mahlasıyla anılır” (TDV İslam Ansiklopedisi, s.544)

Hatip Mehmet Efendi, ikamet ettiği Sirkeci Hoca Paşa semtinde evinde çıkan yangında kurtarmak istediği ebru eserleriyle beraber yanarak hayatını kaybetti. ” (TDV İslam Ansiklopedisi, s.545)

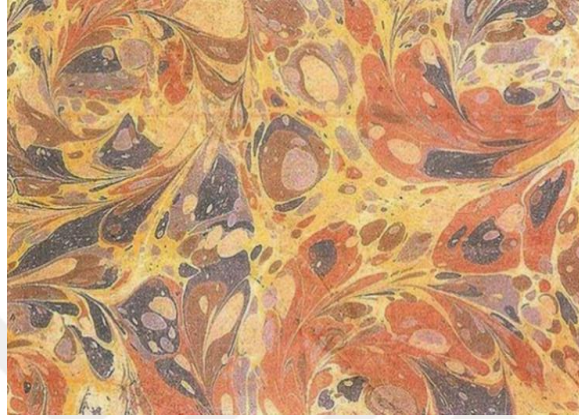

Görsel 66: Hatip Mehmet Efendi Ebrusu

Kaynak: <https://www.wikiart.org/en/hatip-mehmed-efendi/ebru-4/> erişim tarihi: 29.11.2023

2.3. Şeyh Sadık Efendi

Türk ebruluğunda çok renkli battallar, Şeyh Sadık Efendi zamanında karşımıza çıkar. Şeyh Sadık Efendi'nin yaptığı ebrûlar da bu farklılığı gözlemlemek mümkün olsa da, asıl değişimi onun öğrencisi Ethem Efendi'nin ebrûlarında görebiliriz.

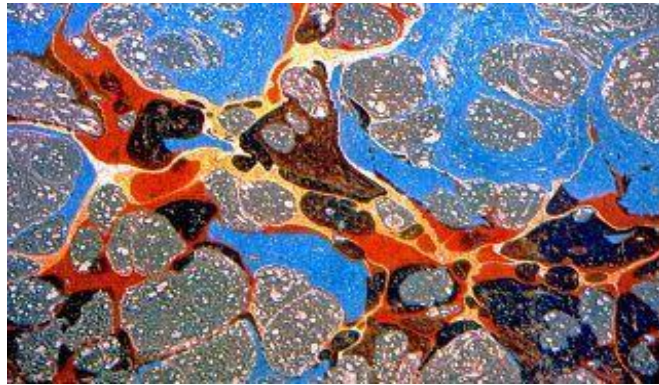
Görsel 67: Şeyh Sadık Efendi Ebrusu

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/59672763791206179/> erişim tarihi: 29.11.2023 11:13; Littera Turca, s.4

2.4. Hezârfen İbrahim Ethem Efendi

Hezârfen Ethem Efendi (Ö. 1904), Üsküdar'daki Özbekler Tekke'sinin şeyhlerindendir (Dere, 2020, s. 7). Babası Özbekler Dergâhı şeyhi olan olan Sadık Efendi'dir (ö. 1846).

Hezârfen Ethem Efendi'nin ebru hocası babasıdır. Ethem Efendi hem ebru sanatını, icra etmiş, hem de ebru sanatının devamı adına da usta yetiştirmiştir.

Görsel 68: Hezârfen Ethem Efendi Battal Ebrusu

Kaynak: <https://islam.ansiklopedisi.org.tr/Ethem-efendi-Hezârfen> erişim tarihi: 19.03.2022

Hezârfen Ethem Efendi'nin, ebru sanatı için çok büyük bir öneme sahip olan M. Necmeddin Okyay'ı yetiştirerek, Türk Ebru sanatına kazandırması, sanat tarihimiz açısından çok büyük önem arz etmektedir (Derman, 1977, s.32).

2.5. Nafiz Efendi

Nafiz Efendi (19.yy) Hezârfen İbrahim Ethem Efendi'nin de kardeşi olup, aynı kardeşi gibi ebru sanatını babası Şey Sadık Efendi'den öğrenmiştir (Sönmez, 2021, s. 30).

2.6. Hattat Mehmet Sami Efendi

Hattat Mehmet Sami Efendi (1838-1912) 19. Asrın en önemli hattatlarından. Ebru sanatını, yakın arkadaşı Ethem Efendi'den öğrenmiştir (Sönmez, 2021, s. 30).

2.7. Şeyh Aziz Efendi

Aziz Efendi ilk tahsilini Eyüp' de Şah Sultan İptidai Mektebi'nde yaptı. Sıbyan mektebi okuduğu sıralarda güzel yazıya olan merak ve yeteneği dolayısı ile Filibeli Arif Efendi'den sülüs ve nesih yazılarını öğrenmeye başladı (Klasik Türk Sanatları vakfı).

Hezârfen Ethem Efendi'den ebru dersleri almıştır. Hüsn-i Hat'ta da yetenekli olan Şeyh Aziz Efendi'nin 1871 doğumlu olduğu bilinmektedir (Ö.1934) (Turan, 2019, s. 13).

2.8. Abdulkadir Kadri Efendi

Ravzâ-i Terâkkî Mektebi'nde, Hasan Tal'at Bey'den rık'a ve divânî, Bakkal Ârif Efendi'den sülüs ve nesih, Sâmî Efendi'den de ta'lik meşk etmiş ve her ikisinden ayrı ayrı icâzet almıştır (ketebe.org).

Üsküdar'da Özbekler Dergâhı şeyhi – hezâr-fen nâmı ile yâd edilen – Edhem Efendi'den ebru yapmayı ve Okçu başı Seyfeddin Bey'den kemankeşliği öğrendi. Ok yapmak da ve yay kemikleşmek de maharet kesbetdi. Gayet iyi güreş ederdi (İnal Mahmud Kemal).

2.9. Bekir Efendi

Bekir Efendi (1850-?) İstanbul Beyazıt'ta Kâğıtçılar Çarşısı'nda sattığı battal ebrularla bilinmektedir. Devrin resmi dairelerinde, kullanılmakta olan resmi defterlerin üzerine, adına A-li Gorna'da denilen, Avrupa'dan gelen dayanıklı kâğıd ile yapılan ebruların Bekir Efendi'ye ait olduğu bilinmektedir (Sönmez, 2021, s. 31).

2.10. Hezarfen Mehmet Necmeddin Okyay

Hezarfen Mehmet Necmeddin Okyay (1883-1976) hüsn-i hat mürekkebi yapımı, ahercilik, kemankeşlik, gül yetiştiriciliği, mücellitlik, hüsn-i hat sanatı gibi alanların yanı sıra, ebruculuğu da kendisine meslek edinmiş önemli bir sanatkârdır (Derman, 1977, s. 40).

Görsel 69: Necmeddin Okyay, Yazılı Akkâse li Lafzatullah, Derman Koleksiyonu

Kaynak: <http://laledergisi.com/hezarfen-necmeddin-okyay/>

Mehmet Necmeddin Okyay'ın iyi bir Ebru ustası olmasının yansıra, aynı zamanda iyi bir hüsn-i hat sanatçısı da olduğu bilinmektedir. Okyay'ın, Ebru sanatına katkıları azımsanmayacak ölçüde fazladır. Denilebilir ki Necmeddin Okyay, Ebru sanatının önünü ve ufuklarını açan çok kıymetli bir sanatkârdır (Derman, 1977, s. 40).

2.11. Sacid Okyay

Hezârfen Mehmet Necmeddin Okyay'ın da en küçük oğludur. Ebruculuğu babasından öğrenmiştir. Sacid Okyay (1915-1999), ebru ve cilt sanatları ile uğraşmış

ve aynı zamanda bu sanatlarda hocalık yapmıştır (Sönmez, 2021, s. 34)

2.12. Mustafa Esat Düzgünman

1920 de İstanbul-Üsküdar Sultan Tepe de doğan Ebrucu M. Esat Düzgünman'ın (Ö.1990) babası imam ve hatip Saim Efendi annesi de Necmeddin Okyay'ın yeğeni Şükriye hanımefendidir (Eriş, 2007, s. 49).

M. Esat Düzgünman, aynı zamanda da dayısı olan, hocası Necmeddin Okyay'ın yapmış olduğu çiçekli ebruları daha da geliştirmiş, çiçekli Ebruya papatya ebrusunu da dâhil eylemiştir. (Derman, 1977, s. 49).

Görsel 70: Mustafa Düzgünman' a ait çiçekli ebru

Kaynak: <https://www.nefsmuzayede.com/urun/6152127/mustafa-duzgunman-lale-ve-papatya-motifli-ebru-31-45-cm> erişim 11.12.2023 11:58

2.12. Ebru Sanatında Farklı Yönelimler ve Büyük Ebatlı Ebru Çalışmaları

Farabi'nin, Kitabu'l-huruf adlı eserinde, kimi zaman "söylenen" ile resmedilmiş olan kastedilir, zira resimde bir sözdür (Farabi s.5) der. Ebru sanatıyla uğraşanlar da sözlerini çoğaltmak için eserden önce tekneyi büyütmüşlerdir.

Tekneyi büyütmekten maksat eserin büyümesi değil, farklı ve geniş kitlelere Ebru sanatının tanıtılması amaçlanmaktadır.

Bu maksatla; 2008 yılında Ayasofya Müzesi'nin üst galerisinde kurulan 20

metrekarelik özel bir teknede Barutçugil 'in öğrencilerinin ve festival katılımcılarının yardımlarıyla dev boyutlarda ebrular oluşturuldu.(<https://www.turkiyeturizm.com/rekorlar-kitabina-dev-ebru-11247h.htm>)

Görsel 71: Hikmet Barutçugil ebru rekor denemesi.

Kaynak: <https://www.ebristan.com/foto/9a455494293db673754d5d3039155b14.jpg>

Büyük boyutlu tekneler bu boyutta kalmayıp her etkinlikte daha da arttı. 8 Eylül 2012 cumartesi günü İstanbul'da "Dünya Ebru" günü kutlandı. Bu etkinlikte 60 m2 lik Ebru teknesiyle bir rekor denemesi yapıldı.

Görsel 72: Dünya Ebru Günü Etkinlikleri 60m2 ebru

Kaynak: <https://elaninebruteknesi.com/2012/09/11/dunya-ebru-günü/>

Görsel 73: 92 m2 lik Ebru

Kaynak: <https://www.aa.com.tr/tr/pg/foto-galeri/cumhuriyeti-92-metrekarelik-ebryyla-kutladilar>

Görsel 74: 92 m2 lik Ebru

Kaynak: <https://www.aa.com.tr/tr/pg/galeri/cumhuriyeti-92-metrelilik-ebryyla-kutladilar>

Görsel 75: 242 şehit anısına 242 m2 ebru

Kaynak: <https://www.haberturk.com/gundem/haber/1316203-241-demokrasi-sehidi-anisina-241-metrekarelik-ebryu/43>

29.10.2015 Antalya’da 92 sanatçı, Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunun 92’nci yıldönümü, on binlerce fırça darbesiyle 92 metrekarelik ebru çalışması yaparak kutladı. Antalya’da kent merkezindeki bir alışveriş merkezinin önüne 92 metrelik ebru teknesi hazırlanarak, etrafına şerit çekildi. Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ali Eroğlu Başkanlığında,

Farklı üniversitelerden gelen 92 sanatçı, teknede on binlerce fırça darbesiyle ebru yaptı (<https://www.aa.com.tr/tr/pg/foto-galeri/cumhuriyeti-92-metrelik-ebryla-kutladilar>)

Görsel 76: 242 m² lik ebru çalışması

Kaynak: <https://www.haberturk.com/gundem/haber/1316203-241-demokrasi-sehidi-anisina-241-metrekarelik-ebular>

15 Temmuz 2016 da Türkiye Cumhuriyeti devletini yıkmaya teşebbüs edenler tarafından şehit edilen 241 Demokrasi şehidi anısına 15 Temmuz 2017 de 241 metrelik dev ebru yapılarak bu alanda ulaşılmış güç, çok büyük bir teknede ebru yapıldı.

Görsel 77: 241 m² lik ebru yapımı

Kaynak: <https://m.haberturk.com/gundem/haber/1316203-241-demokrasi-sehidi-anisina-241-metrekarelik-eburu>

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanat Fakültesi Öğretim üyesi Doç. Dr. Mehmet Ali Eroğlu Başkanlığında ve Ebru Sanatçısı Ali Çalışır' ın gözetiminde Antalya'da 300 kişi, 15 Temmuz darbe girişimi, 241 şehidin anısına 241 metre karelik ebru çalışması gerçekleştirildi

15 Temmuz Şehitleri için 9 ton suyla kitresi hazırlanan 241 m² lik ebruda; Mustafa Kemal Atatürk, Şehit Astsubay Ömer Halis demir, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Başbakan Binali Yıldırım, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ve

Görsel 78: 241 m² lik ebru yapımı

Kaynak: <https://m.haberturk.com/gundem/haber/1316203-241-demokrasi-sehidi-anisina-241-metre-karelik-eburu>

MHP Genel Devlet Bahçeli'nin Portreleri yer aldı. Cumhuriyet Meydanı'nda kurulan tekneler üzerine Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanı Menderes Türel, Antalya Valisi Münir Karaoğlu ve vatandaşlar birlikte fırça attı.(<https://m.haberturk.com/gundem/haber/1316203-241-demokrasi-sehidi-anisina-241-metre-karelik-eburu>)

Guinness rekorlar kitabında şüana kadar kayda giren en büyük ebru 100 m² olduğu düşünüldüğünde, 242 m² lik Ebru'nun çok büyük bir rekor olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Doç. Dr. M. Ali Eroğlu; şehitlerimizin hatırasına

saygı olarak sadece notere tasdik ettirdik Guinness'e başvurmadık amacımız rekor kırmak değil şehitlerimizi hatırlamak dedi. (Eroğlu M.A. röportaj)

Böyle büyük boyutta ve halkında içinde olduğu interaktif bir sanat haline getirilen ebru sanatı, farkındalık anlayışıyla geniş kitlelere duyurulmuştur ve istenilen sonucun da alındığı gözlemlenmektedir.

Görsel 79: Vilayetler Hizmetler Birliği Anaokulu 400 m²'lik ebru

Kaynak: <https://www.trthaber.com/haber/yasam/400-cocugun-yaptigi-ebru-calismasi-rekorlar-kitabina-girdi-344722.html> erişim 15.05.2024 13:36

28.12.2017 Vilayetler Hizmetler Birliği Anaokulunda öğrenim gören 400 öğrencinin mayıs ayında Antakya'da bulunan bir alışveriş merkezinin otoparkında veli öğretmen, tarafsız gözlemciler eşliğinde 100 metrekare kumaş üzerine yaptığı ebru çalışması Guinness tarafından rekor olarak tescillendi. (<https://www.trthaber.com/haber/yasam/400-cocugun-yaptigi-ebru-calismasi-rekorlar-kitabina-girdi-344722.html>)

Görsel 80: 10 Kasım etkinliği 81 m2 ebru

Kaynak: <https://www.akdenizmanset.com.tr/ataturk-un-olumunun-81-yil-donumunde-81-metre-karelik-dev-ebru/164609/>

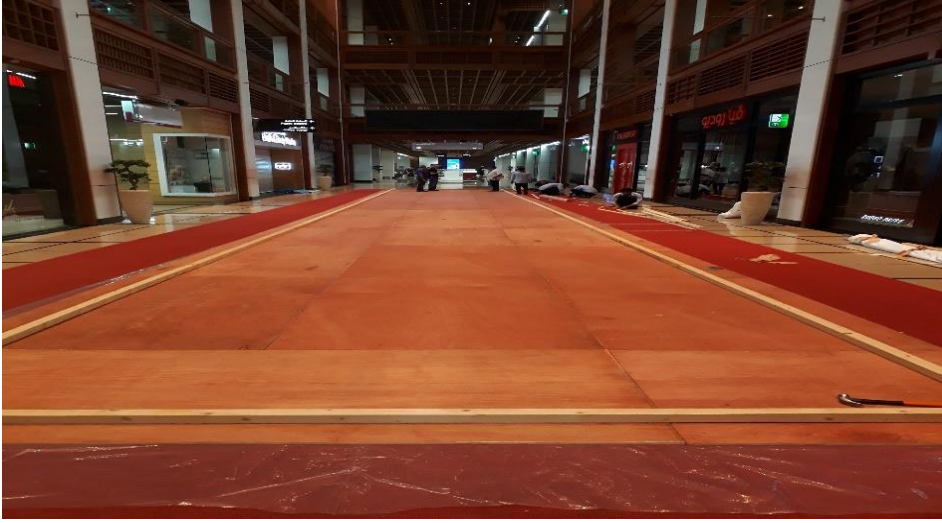

Görsel 81: Abu Dabi Prensesin Rüyası etkinliği büyük boyutlu tekneler

Kaynak: Ali Çalışır Arşiv

9 Kasım 2019 da Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Bölüm başkanı Doç. Dr. M. Ali Eroğlu'nun gözetiminde 81 m2 tekne de 10 Kasım kutlaması yapıldı.

Ebru sanatının tanıtımı açısından çok önemli çalışmalar olduğu söylene bu büyük ebatlı ebrular, yapıldığı zaman çok büyük ses getirmiş ve ebru sanatına yönelimi ve ilgiyi arttırmaya vesile olduğu söylenmektedir..

Görsel 82: Abu Dabi Prensesin Rüyası etkinliği büyük boyutlu tekneler

Kaynak: Ali Çalışır Arşiv

Büyük boyutlu ebru tekneleri ile yapılan çalışmalar da ferdi olarak değil de etkinliklerde halkın katılımı da sağlandığı için büyük beğeni topladı.

11 Kasım 2017 de BAE'nin başkenti Abu Dabi de Prensesin rüyası adıyla gerçekleşti. Ebru sanatçısı Ali Çalışır' ın gözetiminde Atilla Can'ın Ebru organizasyonunda gerçekleştirilen etkinliğe Türkiye'den de birçok ebru sanatçısı etkinliği katıldı ve yapılmasına yardım etti.(Can A. Röportaj)

Görsel 83: Akdeniz Ün. 10 Kasım etkinliği

Kaynak: <https://www.tv100.com/15-temmuz-sehitleri-icin-15-metrekarelik682144> Erişim 09.06.2024 10:24

Görsel 84: Akdeniz ün. 10 Kasım etkinliği

Kaynak: <https://www.tv100.com/15-temmuz-sehitleri-icin-15-metrekarelik--ebru-haber-eburu-haber-682144> Erişim 09.06.2024 10:24

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Doç. Dr. Mehmet Ali Eroğlu koordinatörlüğünde akademisyen ve öğrenciler 15 Temmuz şehitlerini anmak için ebru çalışması yaptı. Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Doç. Dr. Mehmet Ali Eroğlu koordinatörlüğünde gerçekleştirilen etkinlikte, dev ebru teknesi başına geçen akademisyen ve öğrenciler, fırçayla çalışmaya katıldı (<https://www.tv100.com/15-temmuz-sehitleri-icin-15-metrekarelik-eburu-haber-682144>)

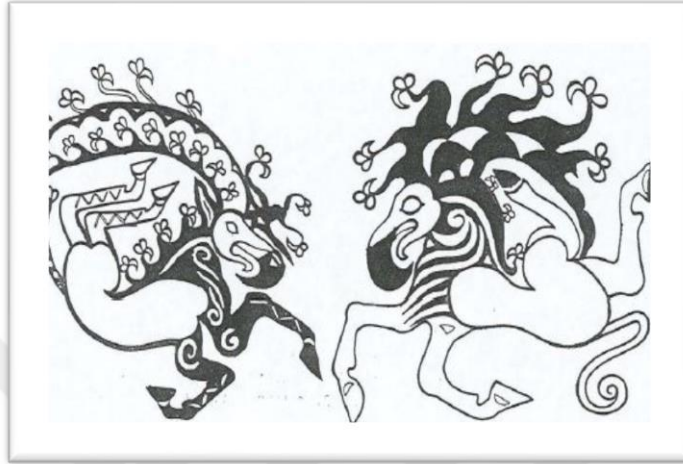
Büyük ebatlı teknelerde ebru yapmak, Ebru sanatının geniş tabana yayılması ve daha çok etkinliklere boy göstermesi açısından önemli bir gelişme olduğu söylenmektedir.

Hem etkinlik konusunun vurgulanması hem de etkinliğin duyurulması açısından da önem taşıyan ve ebru sanatının tanıtımı açısından çok önemli çalışmalar olduğu söylenen bu büyük ebatlı ebrular, yapıldığı zaman çok büyük ses getirmiş ve ebru sanatına yönelimi ve ilgiyi arttırmaya vesile olduğu söylenmektedir.

Ebru sanatında farklı arayışlar, bu sanata şimdilik nasıl katkı sağlayacağı tahmin edilmese de her zaman devam edeceği anlaşılmaktadır.

2.13. Farklı Sanatlarda Hayvansal Figürler

Ünlü araştırmacı Barouka'ya göre hayvan üslubunun çıktığı yer Altaylardır ve bu üslup sonradan İskitler arasında da yaygınlaşmıştır. (Barouka, s.119).

Görsel 85: İkinci Pazırık kurganında mumyalanmış cesed üzerindeki bulunan dögmelerdeki dekoratif hayali yaratık figürleri.

Kaynak: Hasra İ. Hunlardan Günümüze Türk sanatında Hayvan Figürü. Yüksek Lisans Tezi s.4.

Türk sanatında hayvan üslubu, kaynağını İç Asya'nın ilkel havuzunda bulmuş, kişiliğini ve üslup özelliklerini kazanmıştır. Hayvan üslubunun gelişmesinde, Hun toplumunun çevrelerini güzelleştirmek amacıyla eşyalarını, bozkırda. Yaşayan hayvanların, hareketli, dinamik ve üsluplaştırılmış figürleri ile süslemek istemesinde arayabiliriz. (Hasra, s.4)

Yüzyıllardır devam devam eden hayvan figürlerini kullanıma Selçuklular zamanında en üst seviyeye çıkmış ve Zoomorfik süsleme (İnsan ve hayvan figürlü kompozisyonlar) Orintomorfik Süsleme ve yazı ile süslemelerde karşımıza çıkmaktadır.

Görsel 86: Göktürklerde yazı şeklinde hayvan figürlü Besmele-i şerif

Kaynak: <http://www.muhammedmustafa.net/tr/altsayfa.php?sayfa=besmele>

Hayvan figürleri, kadim sanatlarımızdan olan Ebru sanatından başka çini, halı ve kilim motiflerinde de kullanılmıştır. Çini de kullanılan motifler, üsluplaştırılmış ve efsanevi hayvan motifleri, Rumi motifler ve münhani motifler (Megep, 2007-2012, s.6). Olarak kısımlara ayrılmıştır. Üsluplaştırılmış (Stilize) Hayvan Motifleri: 15. yüzyıla kadar mimaride ve diğer sanat dallarında çeşitli hayvan şekillerinden veya ayrıntılarından yapılan süslemenin çok benimsenmiş olduğu görülmektedir (Megep, 2012, s. 6)

Kuşların çoğunluğu oluşturduğu tabiat kaynaklı bu motiflerde tavşan, geyik, aslan, leylek, kartal, güvercin, kaplan, kurt, pars, boğa, at, keçi, balık vb. üsluplaştırılmış hayvan figürlerine çokça rastlanmaktadır. Üsluplaştırılmış hayvan motifleri; kuşlar, vahşi hayvanlar, av hayvanları, balık ve diğer deniz hayvanları olarak gruplandırılabilir. (Ocakoglu)

Görsel 87: Stilize edilmiş balık figürü

Kaynak: <https://www.kalemisidergisi.com/makale/pdf/1538063654.pdf> s.415

Efsanevi hayvan motiflerinde genel olarak ejder motifi kullanılmaktadır. Ejder (Ejderha); Çini ve seramik sanat eserlerinde bolca tasvir edilen ejder, en çok karşımıza çıkan motiflerin başında gelir. Selçuklu eserlerinde üsluplaştırarak süsleyici eleman olarak kullanılmıştır.(Ocakoğlu N. s.415)

Görsel 88: Ejder figürlü çini deseni

Kaynak: <https://www.pinterest.co.uk/pin/442337994647790334/>

Kahramanlık, kuvvet, bereket, mertlik, bağlılık gibi değerlerin sembolü sayılmış olan hayvan figürlerinden bir üslup halini alan Rumiler, Türk çini ve seramik sanatında oldukça yaygın kullanılmıştır (Şahin, 2015, s.83).

Motif ismini, Roma İmparatorluğu zamanında Anadolu yarımadasına Diyar-ı Rum denmesi sebebiyle “Anadolu ‘ya ait” manasına gelen “Rumi” kelimesinden almıştır (Megep, 2012, s.35). Kahramanlık, kuvvet, bereket, mertlik, bağlılık gibi değerlerin sembolü sayılmış olan hayvan figürlerinden bir üslup halini alan Rumiler, Türk çini ve seramik sanatında oldukça yaygın kullanılmıştır (Şahin, 2015, s.83).

Farklı bir alan olarak Halı ve Kilim motifleri gelmektedir. “14. yüzyıl başından itibaren Anadolu Halılarında kuvvetle stilize edilmiş hayvan figürleri yer almaya başlar. Bu gruptaki halıların yapılmasına 15. yüzyıl sonuna kadar devam edildiği anlaşılıyor.” (Aslanapa, s 350)

Görsel 89: Hayvan figürlü halı 15. yy sonu

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/306244843413104230/>

Kaynaklara bakıldığında hayvansal figürler Altay dağlarının eteklerinde Hun’larla başlamaktadır, daha sonra, Göktürk devletinde hayvan figürü, Göktürk’ ten Uygurlara, Uygurlardan Kara hanlı ve Gezneliler’e ve nihayetinde Selçuklular da zirveye ulaşmış onlardan da Osmanlılara ve günümüze kadar geldiği görülmektedir.

Hayvansal figürler sadece yazı ve çinide değil tekstili maden ve taş yontmacılığın da kendini göstermektedir.

Hayvansal figürler bunlarla sınırlı kalmamış Kâğıt sanatların dada kendini göstermiş ve ana konumuz olan Ebru sanatında da kendini göstererek görsel sanat olarak devam etmiş ve devam etmeye de devam etmektedir.

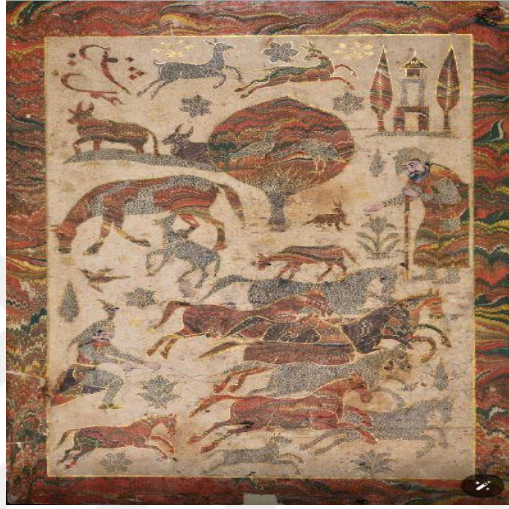
Hayvan figürlü ebrular günümüzdeki yeni arayışlarla devam etmektedir. Konuyla ilgili olarak yurt içi ve yurt dışında ki figür sel ebru çalışma yapanların eserleri toplanarak bu çalışmada yer verilmiştir.

BÖLÜM 3: TÜRK EBRU SANATINDA HAYVAN FİĞÜRLÜ EBRULAR

3.1. Hayvan Figürlü Ebrulara Genel Bakış

Klasik aksine geleneksel ebru sanatıyla ilgilenen sanatçılar durağanlığın etkisinden kurtulmak ve kendilerini daha farklı ifade edebilme güdüsü ile figür süz ebrudan çiçek figürlü ebruya, çiçek figürlü ebrudan da hayvan figürlü ebru yapma eğilimine girdiği gözlemlenmektedir.

Görsel 90: Firdevs'inin Şahname adlı eseri. Hayvan figürlü ebru

Kaynak: <https://twitter.com/NMnewdelhi/status/1413724006390263811/photo/3>

Bilinenin aksine Hayvansal figürlü ebruların yeni bir form olmadığı geçmişte ulaşabildiğimiz en eski kaynaklara baktığımızda Hayvan figürlü ebruların

Görsel 91: Firdevsini Şahname adlı eseri. Hayvan figürlü ebru

Kaynak: <https://twitter.com/NMnewdelhi/status/1413724006390263811/photo/1>

Firdevs'inin milattan sonra 11 yy. Civarında yazdığı resimli Pers Destanı Şah

Name'nin kahramanlarından biri olan Rüstem'i tasvir edilen eser de bilinen ilk ebrucu Şefi' nin yaptığı eser görülmektedir.

Şefi' nin eserinde detaya baktığımızda Rüstem vahşi at sürüsünü kovalarken temsil edilen eserin zeminin tarakla yapılan Akkâse tarzı Ebru olduğu aynı zamanda bazı bölümlerinde Kumlu Ebru olarak yapıldığı görülmektedir

16 yüzyılda Deccan Günlükleri olarak bilinen esere baktığımızda orijinalinin Metropolitan Sanat Müzesi, New York, ABD de bulunan Hint'li

Görsel 92: Zayıflamış At ve Binici | Metropolitan Sanat Müzesi

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/359162139033729546>

Zayıflamış at ve binicisini tasvir eden resim' e baktığımız zaman, görselin Akkâse tarzı ve Taraklı Ebru'yla yapılan bir hayvan figürü görülmektedir.17- 18 yüzyılda İran'da Farsça beyitlerin yazıldığı zeminin Taraklı Ebru ile yapıldığı, Zamkı Arabi dediğimiz yapııştırıcıyla Akkâse tarzı yapılan Ebru da yine aslan ve bir geyik figürünü, 19 ve 20 yüzyıl Avrupa'sında Avusturya'da yaşayan Moser Kolomon adlı sanatçının eserlerinde de yine hayvan figürlerine rastlamaktayız

Görsel 93: Aslan veya Qilin'in Mermerli Kâğıt Çizimi (ABROBAD), İran, 17.-18. Yüzyıl

Kaynak: <https://www.flickr.com/photos/125761528@N06/21190953285/>

Bu görseller hayvan figürlü ebruların yeni bir ivme olmadığı, farklı coğrafyalarda farklı sanatçıların ebru tekniğini kullanarak bu görselleri oluşturduğu anlaşılmaktadır.

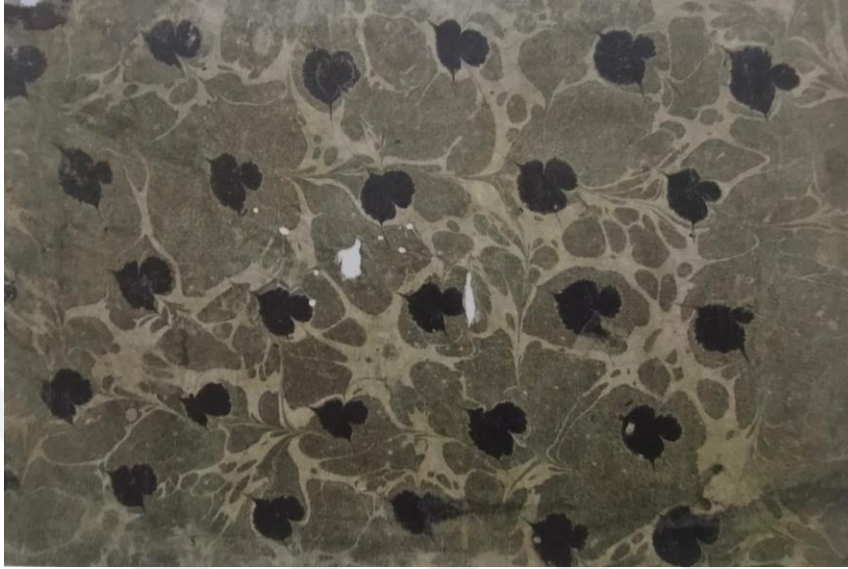
Bu formlar incelendiğinde sanatçıların hayvan seçiminde kara hayvanı ya da deniz hayvanı olarak değerlendirmedeği, kara hayvanlarının da kanatlı ya da kanatsız olduğuna bakılmaksızın sanata kazandırıldığı gözlemlenmektedir.

3.2. Türk Ebru Sanatında Hayvan Figürlü Ebrular ve Günümüz Uygulamaları

Geçmişte yaşamış olan ebrucuların günümüz ebrucuları gibi yeni tarzlar ve formlar elde edebilmek adına arayışlar içinde olduğunu, ebrunun tarihsel gelişiminden görebilmekteyiz. Serpme yöntemi ile başlayan Battal ebrudan sonra, tekne yüzeyine damlayan boyaların, biz, gül dalı ve çeşitli materyallerle figürlere çevrilmesi (gelgit, taraklı, bülbülyuvası vs.) akabinde figüratif ebru çalışmalarının geliştirilerek, çiçekli ebrunun başlangıcı olan Hatip Ebrusunun yapılması, Ebru sanatının durağanlıktan çok, gelişmeye açık olduğunun bir göstergesi niteliğindedir.

Geçmiş dönem sanatkarları tarafından, çiçekli ebru denemelerinin yanı sıra, hayvansal figürlü ebrular da denenmiş, gerek yapım tekniği olarak vakit alması, eski dönemin boya ve kıvam artırıcı gibi malzemelerin kalitesinin yetersizliği ve bu tarz çalışmaların zor yapılması sebebiyle, geçmişte ancak basit Hayvansal Figüratif

Ebrular yapılabilmıştır. Türklerde Hayvansal Figüratif Ebrunun başlangıcı olarak ilk kez yapılmış olan Hatip Mehmet Efendi'nin Kuşlu Hatip Ebrusu formunu göstermek yanlış olmayacaktır.

Görsel 94: Hatip Mehmet Efendi, Kuşlu Hatip Ebrusu

Kaynak: Sönmez, 2021

Mehmet Hatip Efendi'nin severek işlediği konulardan biri de kuş çalışmalarıdır. Mehmet Hatip Efendi okre sarısı (kirlili sarı-koyu sarı veyahut toprak boya olarak bilinen bir tür renk) kızıl kahverengi ile oluşturduğu Battal Ebrusu üzerine siyah damlalara kuş şeklini vermiştir. Bu ebrulara “kuşlu hatip ebrusu” denir. (Sönmez G.s.60)

Hatip Mehmet Efendi'nin 18. Yüzyılda vefatından sonra Şeyh Sadık Efendi'nin Orta Asya'dan gelerek Özbekler Tekkesinde ebru çalışmaları yapana kadarki dönem içinde (1774-1816) yaşayan başka bir ebrucuyu takip edilememektedir. Orta Asya'da öğrendiği ebruluğu İstanbul'da yaşatan Sadık Efendi'nin oğlu Hezârfen Ethem Efendi'nin öğrencisi Necmeddin Okyay'ın Batı sanatıyla ilgili olan devrin hattat ve ressamı ile sıkı etkileşimi sonucunda figüratif ebruların önemli örnekleri olan çiçek ebruları teknelerden çıkmaya başladığı görülmektedir. Günümüzde, kıvam artırıcının kalitesi, boyaların kalitesi ve yenilik arayışları ile Kuşlu Hatip Ebrusu formu ile başlanan, ebru sanatındaki hayvan figürlü ebrularda çok büyük gelişmeler kaydedildiği yurt içi ve yurt dışında birçok ebru sanatçısının teknesinden hayvansal ebru figürlerinin yapıldığı görülmektedir.

Yurt içinde birebir görüşme yapılan ebru sanatçısı Bedriye Murathanoğlu'na hayvan figürü yapma sebebini sorulduğunda “doğa tutkum, doğada var olan canlıları kendi yorumumu da katarak ve ebruyu bir resim tekniği olarak kullanarak resmetmek” olduğunu söylemektedir. Bir başka ebru sanatçısı Gülin Kaplan: “Doğayı çok seviyorum. Çiçekler, bulutlar, ağaçlar gibi hayvanlar da doğanın birer parçası ve her sanat dalında yer almaları gerektiğini düşünüyorum.” demektedir.

Geleneksel Ebru sanatında hayvan figürlerini, başlangıçta hoş karşılamayan sanatçılar olmuş, bu tarz çalışmaların geleneğin üslubuna ters olduğu söylenmiştir. Bu düşünceler kapsamında “Gelenekli bir sanat olan ebru da canlı hayvan figürü yapınca nasıl bir tepki aldınız” sorusuna ise ebru sanatçısı Gülin Kaplan “Genellikle beğeni aldım açıkçası. Dediğim gibi hayvanlar da doğanın birer parçası” cevabını vermektedir.(Kaplan G. Röportaj)

Bir başka ebru sanatçısı Zehra Karaca “Yunus balığım ilk hayvan denemem. Ben ebruya gönül verdiğimde geleneksel ebruyu öğrendim ama hep aynı motifleri yapmak yerine değişik çalışmalar, manzara, gündüz gece, kuşlar, balıklar yapmaya başladım bu yunus balığını çini vazo ile yapmışlar denemek istedim hocamın bir sözü sen devam et yetenek var demişti hayatımın dönüm noktası oldu. Kumaş, deri, seramik, karo, deniz taşları her şeye deniyorum” cevabını vermiştir. (Karaca Z. Röportaj)

İslam fihhına göre canlı hayvan figürü yapılması kabul edilmez. Nitekim Şeyh Zebidi'nin yazdığı Tecrid-i Sarih tercümesi' nde “Her kim bir canlının resmini yaparsa, Allah (a.c.) ona, o resme Can'ı verinceye kadar azap eder. Ressam yaptığı resmine katiyen can veremez ve ebediyen azap olunur.” (tecridi sarih tercemesi, XII/116). Hadis-i şerifi buna kaynaktır. Bunun mukabilinde Ebru Sanatında eksen kayması olmuş mudur sorusuna ise; Benim fikrime göre sanat dalları dinlere ait değildir. Elbette, Ebru sanatı Kuranı Kerim veya dini kitap süslemelerinde kullanılmıştır, fakat bence bu ebruyu sadece o alana ait kılmaz” cevabını vermiştir.

Hülya Ertürk Yavuz ile görüşmelerde “Ebru sanatı sürekli yenilik ve değişimi içinde barındıran bir sanat. Tekne, boya ve kâğıt ile üretebileceğimiz ebru çalışmaları öyle sınırsızdır ki, her ne kadar ebruya sınır koymaya çalışan geleneksel ebru sanatçıları olsa da sanata sınır koymak hiç bir zaman mümkün olmamıştır.

Şimdiki yaşadığımız dönemin gelecekte çağdaş ebrunun doğum tarihi olacağına inanıyorum. Çalışmalarında tekne başına geçtiğimde kimi zaman programlı bir şekilde üretmek istediğim deseni uzun bir süreç içinde çalışıyorum. Taraklı ebru ile her çeşit desen çalışması yapmayı çok seviyorum bu nedenle taraklı ebru ile güller ve balıklar çalıştım. Tarağın tekneye bir sihir gibi dokunduğunu teknede yaşattığı değişimle ebruya boyut kaymak mümkün olduğunu gözlemledim. Aynı zamanda dalgalı ebruda tarak gibi kâğıt hareketleri ile ebruya üçüncü bir boyut katmaktadır. Bu nedenle figür oluşturmak ve çalışmama bakan gözlere bir mesaj iletmek istedim. Ağlayan fok balığı ebrumu bu amaçla yapmıştım. Kimi zaman mesaj vermek, kimi zamanda sadece dünyayı yansıtmak için çalışmalara devam ediyorum.” cevabını vermiştir.

Battal Ebru ile başlayıp uzun bir süre nonfigüratif tarzda devam eden ebru sanatı, durağanlık ve kendini tekrardan kurtarıp çiçek figürlü ebru ve nihayetinde hayvansal figürlü ebru ile alanında varlığını devam ettirmektedir. Zaman, ebru sanatının ne tür yenilik ve değişimlere kadir olduğunu, nelere gebe olduğunu bizlere gösterecektir.

3.3. Türk Ebru Sanatında Hayvan Figürlü Ebru Yapan Sanatçılar

3.3.1. Yurt İçinde Tespit Edilen Hayvansal Figürlü Ebru Yapan Sanatçılar

Abdul Vahap Ertekin, Ahmet Saral, Bedriye Murathanoğlu, Elif Hanım Yarar, Emine Menevşe, Fatoş Atalay, Feride Dayanç, Garip Ay, Gülseren Sönmez, Hacer Gülen Terekli, Hülya Ertürk Yavuz, Köksal Çiftçi, Necmiye Albayrak, Nedim Sönmez, Nükhet Ocak Balkan, Salih Erhan, Selahattin Durmaz, Zehra Karaca, Zülküf Bozbek

3.3.2. Yurt Dışında Tespit Edilen Hayvansal Figürlü Ebru Yapan Sanatçılar

Ann İda, Ebru Özel, İrina Alekseva, Lela Sarihvili, Markete Hudcoca, Olga Kaurova, Moser Koloman, Syetlena Mazilova, Tatiana Kirillova, Tereza Gemelova, Victoria Guskova, Elena Belezorova, James Moulard.

3.3.2.1. Abdul Vahap ERTEKİN

2009 liseden mezun olup aynı yılda Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Geleneksel Türk Sanatları bölümünü kazandı ve 2017 de mezun oldu. (<https://www.artoloji.com.tr/sanatcilar/abdulvahap-ertekin>. Erişim 02.04.2024 18:45)

Görsel 95: Tavus Kuşu Ebrusu

Kaynak: Abdul Vahap Ertekin Arşivi (mail ile alınmıştır)

- Katalog No** : 1
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Abdul Vahap Ertekin
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Tavus Kuşu Ebrusu
- Kullanılan Renkler** : Çivit mavisi, siyah, sarı, gri, yeşil, kahverengi, beyaz.
- Kompozisyon** : Açık gri renkli Hafif Battal Ebrusu üzerine yapılmış, siyah, kahverengi ve sarı boylarla oluşturulmuş bir ağaç üzerine tünemiş bir Tavus kuşu ebrusu. Ebruda detay yoğunluğu boya farklılıkları ile sağlanmıştır. Kuyruğundaki göz tarzında mavi, siyah, sarı nazar boncuğu tarzında desenler, mavi bir boyun, siyah ve beyaz boylarla yapılmış bir göz ve baş üzerindeki mavi boya ile tamamlanmış uzantılar ile Tavus Kuşu Ebrusu tamamlanmıştır.

Görsel 96: Geyik Ebrusu

Kaynak: Abdul Vahap Ertekin Arşivi

- Katalog No** : 2
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Abdul Vahap Ertekin
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Geyik Ebrusu
- Kullanılan Renkler** : Mavi, siyah, sarı, gri, yeşil, kahverengi, beyaz.
- Kompozisyon** : Açık gri renkli Hafif Battal Ebrusu üzerine yapılmış, siyah, kahverengi ve sarı boylarla oluşturulmuş geyik ebrusu. Ebruda detay yoğunluğu boya farklılıkları ile sağlanmıştır. Biz yardımıyla hayvansal figürün gövdesi gel git yapılarak dalga oluşturulmuştur. Yine zemine biz yardımıyla çizgi yapılarak hız verilmiş ve ebru tamamlanmıştır.

Görsel 97: At ve Tay Ebrusu

Kaynak: Ebru Sanatında Yeni yaklaşımlar. Çorum belediyesi Sönmez G. s.119

- Katalog No** : 3
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Abdul Vahap ERTEKİN
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : At ve Tay
- Kullanılan Renkler** : Sarı, kırmızı, turuncu, siyah ve mavi
- Kompozisyon** : Zeminsiz ebru üzerine, kırmızı, siyah ve turuncu renkler ile biz yardımıyla hayvan figürleri yapılarak eser tamamlanmıştır. Zemine birkaç çizgi çizilerek zemin formu verilmiştir. At figürleri stilize edilmeden birebir çizilmiştir.

3.3.2.2. Ahmet SARAL, (Ressam, Ebrucu, Fotoğrafçı)

1951 yılında İstanbul da doğdu, resim yeteneği küçük yaşta keşfedildi, 12 yaşında eserleri Devlet Resim Heykel sergilerine kabul edilerek, Ankara, İzmir ve İstanbul'da sergilendi (<https://www.turkhackteam.org/konular/ahmet-saral>. Erişim 02.04.2024 18:59)

Görsel 98: Ahmet Saral balık ebrusu

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/412853490830402897/>

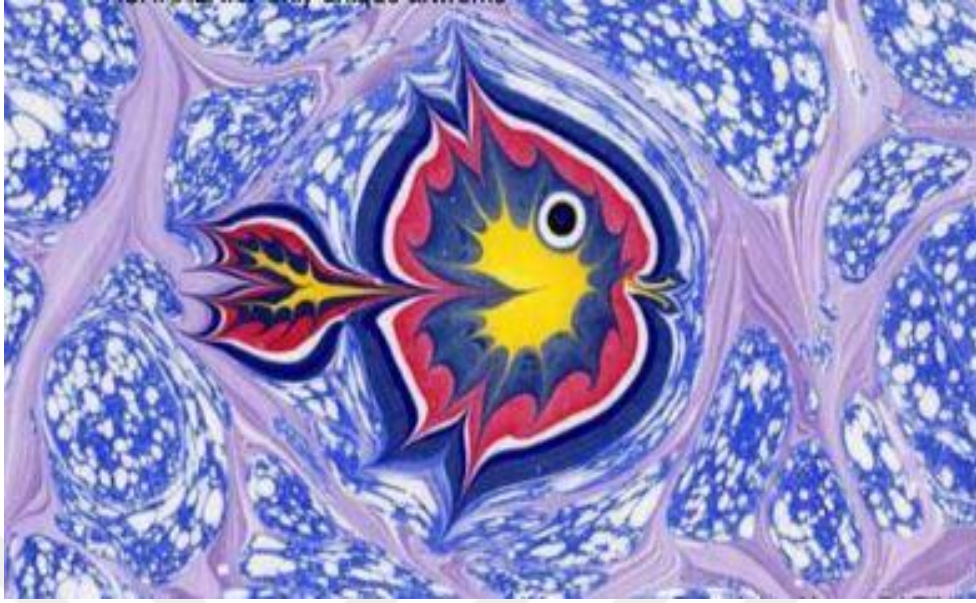
- Katalog No** : 4
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Ahmet SARAL
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Balık
- Kullanılan Renkler** : Mavi, yeşil, sarı, siyah
- Kompozisyon** : Battal tarzı zemin atılarak yüzey oluşturulmuş ve biz yardımıyla dalga görünümü verilmiştir. Öncelikle yeşil boya damlatılmış ve balığın gövdesi oluşturulmuş daha sonra mavi, sarı, siyah boyalar damlatılmış gel-git yapılarak balığın sırtı oluşturulmuştur. Balığın kuyruk tarafına biz yardımıyla yeşil boya damlatılmış ve içine sarı ve siyah damlatılarak hare verilerek balık figürü tamamlanmıştır.

Görsel 99: Ahmet Saral Balık Ebrusu

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/493355334189264115/>

- Katalog No** : 5
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Ahmet Saral
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Balık
- Kullanılan Renkler** : Siyah, beyaz, bordo ve sarı, lila
- Kompozisyon** : Lila rengi boya ile battal zemin atılmış ve üzerine terebentin li mavi boya ile zemin tamamlanmıştır. Biz yardımıyla siyah boya damlatılmış, damlatılan siyah boyanın içine beyaz, lila, yeşil boyalar da damlatılarak damla büyütülmüştür. Daha sonra bu büyütülen damla biz yardımıyla şekil verilerek balık formuna dönüştürülmüştür.

Görsel 100: Ahmet Saral Balık Ebrusu

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/30540103717352049>

- Katalog No** : 6
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Ahmet Saral
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Balık
- Kullanılan Renkler** : Mavi, lacivert, bordo, sarı, siyah, beyaz
- Kompozisyon** : Lila rengi boya ile battal zemin atılmış ve üzerine terebentinli mavi boya ile zemin tamamlanmıştır. Biz yardımıyla lacivert boya damlatılmış, damlatılan lacivert boyanın içine beyaz, lila, yeşil boyalar da damlatılarak damla büyütülmüştür. Daha sonra bu büyütülen damla biz yardımıyla şekil verilerek balık formuna dönüştürülmüştür.

3.3.2.3. Bedriye MURATHANOĞLU

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Pedagoji Bölümünden Mezun oldu. 2007 yılında Ebru Sanatçısı Füsun Arıkan ile tanıştı ve EBRU yapmaya başladı.2011 yılında iki arkadaşı ile birlikte kurduğu Atölye HGB'de çalışmalarını sürdürdü. (whatssup yazışmaları)

Görsel 101: Bedriye Murathanoğlu Leylek Ebrusu

Kaynak: Bedriye Murathanoğlu Arşivi, 2023

- Katalog No** : 7
- Eserin Tarihi** : 2023
- Eser Sahibi** : Bedriye Murathanoğlu
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Leylek
- Kullanılan Renkler** : Oksit kırmızı, is siyahı, mavi, mor, kahverengi, beyaz
- Kompozisyon** : Hafif oranda mavi renkli Battal Ebrusu yapıldıktan sonra, kahverengi boya tarak ile çekilerek bir fon yapılmaya çalışılmış, is siyahı ve beyaz boya kullanılarak, dört adet hareketli leylek figürü yapılmıştır.

Görsel 102: Bedriye Murathanoğlu Deniz Atı Ebrusu

Kaynak: Bedriye Murathanoğlu Arşivi, 2023

- Katalog No** : 8
- Eserin Tarihi** : 2023
- Eser Sahibi** : Bedriye Murathanoğlu
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Deniz Atı
- Kullanılan Renkler** : Açık mavi, aşı kırmızı, sarı, siyah, yeşil
- Kompozisyon** : Hafif oranda mavi renkli Battal Ebrusu ve üzerine oksit kırmızı damlatıldıktan sonra yapıldıktan sonra, tarak ile çekilerek bir fon yapılmaya çalışılmış, is siyahı ve sarı boya kullanılarak, iki adet deniz atı figürü ile ebru tamamlanmıştır.
- Deniz atı figürlerinin biz yardımıyla dışlarına çentik atılmış ve yeşil boyalarla eniz tabanındaki dallar yapılmıştır.

Görsel 103: Bedriye Murathanoğlu Penguen Ebrusu

Kaynak: Bedriye Murathanoğlu Arşivi, 2023

- Katalog No** : 9
- Eserin Tarihi** : 2023
- Eser Sahibi** : Bedriye Murathanoğlu
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Penguen
- Kullanılan Renkler** : Oksit kırmızısı, is siyahı, mavi, mor, kahverengi, beyaz
- Kompozisyon** : Hafif oranda mavi renkli Battal Ebrusu ve üzerine oksit kırmızı damlatıldıktan sonra yapıldıktan sonra, tarak ile çekilerek bir fon yapılmaya çalışılmış, is siyahı ve beyaz boya kullanılarak, iki adet penguen figürü ve kırmızı renk kullanarak da penguen gagası formu ile ebru tamamlanmıştır.

Görsel 104: Bedriye Murathanoğlu Baykuş Ebrusu

Kaynak: Bedriye Murathanoğlu Arşivi, 2023

- Katalog No** : 10
- Eserin Tarihi** : 2023
- Eser Sahibi** : Bedriye Murathanoğlu
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Baykuş
- Kullanılan Renkler** : Oksit kırmızı, is siyahı, gri, kahverengi, beyaz
- Kompozisyon** : Kırmızı, yeşil damlatılan tekne yüzeyine hafif tonda gri renkli Battal Ebrusu yapıldıktan sonra, kahverengi boya ile bir dal formu üzerine bir adet baykuş figürü yapılmıştır. Siyah üzerine beyaz bir gövde, kırmızı göz ve gaga, biz ile tarama yapılarak da tüy formu yapılmış ve Baykuş figürlü ebru tamamlanmıştır.

Görsel 105: Bedriye Murathanoğlu Kuğu Ebrusu

Kaynak: Bedriye Murathanoğlu Arşivi, 2023

- Katalog No** : 11
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Bedriye MURATHANOĞLU
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Kuğu
- Kullanılan Renkler** : Siyah, mavi, turuncu, yeşil
- Kompozisyon** : Mavi, aşırı kırmızı damlatılan tekne yüzeyine hafif tonda mavi renkli Battal Ebrusu yapıldıktan sonra, siyah boya ile iki adet kuğu figürü yapılmıştır. Siyah üzerine beyaz bir gövde, kırmızı göz ve gaga, biz ile tarama yapılarak da tüy formu yapılmış ve Kuğu ebru tamamlanmıştır.

Görsel 106: Yunus Ebrusu

Kaynak: Bedriye Murathanoğlu Arşivi, 2023

- Katalog No** : 12
- Eserin Tarihi** : 2023
- Eser Sahibi** : Bedriye Murathanoğlu
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Yunus
- Kullanılan Renkler** : Sarı, mavi, turuncu
- Kompozisyon** : Sarı, mavi ve turuncu boyalarla battal atılarak zemin oluşturulmuş, oluşturulan zeminin alt kısmına biz yardımıyla gel git yapılarak dalga efekti verilmesi sağlanmıştır. Eserin orta kısmına biz yardımıyla mavi boya damlatılmış ve yine biz yardımıyla yunus formu verilerek yunus ebrusu tamamlanmıştır.

Görsel 107: Bedriye Murathanoğlu Kartal Ebrusu

Kaynak: Bedriye Murathanoğlu Arşivi, 2023

- Katalog No** : 13
- Eserin Tarihi** : 2023
- Eser Sahibi** : Bedriye Murathanoğlu
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Kartal
- Kullanılan Renkler** : Siyah, sarı, turuncu
- Kompozisyon** : Siyah sarı ve turuncu boylarla battal atılarak zemin oluşturulmuş ve üzerine sarı ve turuncu boyalar damlatılmıştır. Bu damlatılan renkler biz yardımıyla kartal formuna dönüştürülmüş ve kartal ebrusu tamamlanmıştır. Kartal formu tamamlanırken damlatılan boyalar biz yardımıyla gel git yapılarak boyların birbirine karışmadan dalgalanmaları sağlanmıştır. Birebir resim tarzında olmasa da stilize edilerek kartal algısı oluşturulmuştur.

Görsel 108: Bedriye Murathanoğlu Güvercin Ebrusu

Kaynak: Bedriye Murathanoğlu Arşivi, 2023

Katalog No : 14

Eserin Tarihi : 2023

Eser Sahibi : Bedriye Murathanoğlu

Eserin ölçüsü : 35cm-50cm.

Ebrunun Çeşidi : Hayvansal Figürlü Ebru

Hayvansal Figür : Güvercin

Kullanılan Renkler : Sarı, mavi ve turuncu boylarla battal atılarak zemin oluşturulmuş, oluşturulan zemine tarak yardımıyla dalga efekti verilmesi sağlanmıştır. Eserin orta kısmına biz yardımıyla mavi boya damlatılmış ve yine biz yardımıyla güvercin formu verilerek güvercin ebrusu tamamlanmıştır.

Görsel 109: Bedriye Murathanoğlu Leylek Ebrusu

Kaynak: Bedriye Murathanoğlu Arşivi, 2023

- Katalog No** : 15
- Eserin Tarihi** : 2023
- Eser Sahibi** : Bedriye Murathanoğlu
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Leylek
- Kullanılan Renkler** : Mavi, kahverengi, siyah
- Kompozisyon** : Açık kahverengi ve mavi boyalarla zemin atılmış ve tarak yardımıyla dalgalar oluşturulmuştur. Oluşturulan bu dalgalar üzerine siyah boya damlatılmış ve yine biz yardımıyla leylek formu verilmiştir. Daha sonra kırmızı renk ile gaga yapılarak leylek ebrusu tamamlanmıştır.

Görsel 110: Bedriye Murathanoğlu Baykuş ebrusu

Kaynak: Bedriye Murathanoğlu Arşivi, 2023

- Katalog No** : 16
- Eserin Tarihi** : 2023
- Eser Sahibi** : Bedriye Murathanoğlu
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Baykuş
- Kullanılan Renkler** : Lahor çividi
- Kompozisyon** : Zemine biz yardımcı ile Lahor çividi damlatılarak kumlu ebru elde edilmiştir. Daha önceden zamk-1 arabi denilen kayısı reçinesi ile şamua kâğıdın üzerine baykuş resmi çizilmiş ve Akkâse denilen klasik teknik kıvamlı sıvı üzerine oluşturulan zemin kâğıt üzerine alınmıştır. Zamk-1 arabi sürülen kısım boya almadığı için papağan şekli ortaya çıkmıştır.

3.3.2.4. Elif Hanım Yarar

Buca eğitim enstitüsünden mezun olduktan sonra Tokat İmam Hatip Lisesine resim öğretmeni olarak atandı. Emekli olduktan sonra Ankara Ulucanlar Yarı Açık Cezaevi Sanat sokağında ki atölyesinde çalışmalarına devam etmektedir. (blob:https://web.whatsapp.com/4b08eb54-9382-4465-8b63-53403b57ea48)

Görsel 111: Elif Hanım Yarar Kaplumbağa ebrusu

Kaynak: blob:https://web.whatsapp.com/4b08eb54-9382-4465-8b63-53403b57ea48

Katalog No	: 17
Eserin Tarihi	:Bilinmiyor
Eser Sahibi	: Elif Hanım Yarar
Eserin ölçüsü	: 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi	: Hayvansal figürlü ebru
Hayvansal Figür	: Kaplumbağa
Kullanılan Renkler	: Lahor çividi, yeşil
Kompozisyon	: zemin atılmadan Lahor çividini biz yardımıyla kaplumbağa figürü verilmiş ve yeşil boyalarla çimen şekli verilerek ebru tamamlanmıştır.

Görsel 112: Elif Hanım Yarar Kuğu ebrusu

Kaynak: blob:<https://web.whatsapp.com/4b08eb54-9382-4465-8b63-53403b57ea48>

- Katalog No** : 18
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Elif Hanım Yarar
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Kuğu
- Kullanılan Renkler** : Yeşil, Mavi, kırmızı
- Kompozisyon** : Zemine yeşil ve mavi bolara atılmış ve biz yardımıyla şal ebrusu yapılmıştır. Beyaz boya damlatılarak kuğu şekli verilmiş ve aşı kırmızı ile kanatlar yapılmıştır. Siyah boya ile göz yapılarak kuğu ebrusu tamamlanmıştır.

3.3.2.5. Emine MENEVŞE

Beyoğlu İsmek'te Ebru kurslarına katıldı. İki yıl Fatih Halk Eğitim de kurslara katıldı. Daha sonra A. Mahmut Peşteli' den özel kurslar aldı.

Görsel 113: Emine Menevşe Kuş Ebrusu

Kaynak: Ebru Sergisi Kataloğu "meşk" Mahmut Peşteli ve Öğrencileri s.42

Katalog No	:19
Eserin Tarihi	: Bilinmiyor
Eser Sahibi	: Emine MENEVŞE
Eserin ölçüsü	: 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi	: Hayvansal figürlü ebru
Hayvansal Figür	: Kuş
Kullanılan Renkler	: Mavi, yeşil ve siyah
Kompozisyon	: Mavi renkli boyanın iki farklı tonu kullanılarak battal zemini yapılmış ve siyah, beyaz boya kullanarak kuş formu oluşturulmuştur. Biz yardımıyla kanatlar yapılmış, yine biz yardımıyla siyah boya damlatılarak göz oluşturulup eser tamamlanmıştır.

3.3.2.6. Fatoş ATALAY

2007 yılında Feride Dayanç Atölyesi'nde ebru eğitimine başladı. 2008 yılında Kubilay Eralp Dinçer'den, 2013 - 2014 yıllarında Çiğdem Ertem'den İstanbul Bostancı Halk Eğitim Merkezi'nde aldığı eğitimlerle ebru sertifikasına sahip olan Atalay, ebru çalışmalarına Feride Dayanç Atölyesinde devam etmektedir.(Türkiye'nin Ustaları Marmara Bölgesi s.68)

Görsel 114: Fatoş Atalay Kuş Ebrusu

Kaynak: 2. Dünya Ebru Günü Kataloğu /Zeugma sesler ve renkler, s.82

Katalog No	: 20
Eserin Tarihi	: Bilinmiyor
Eser Sahibi	: Fatoş ATALAY
Eserin ölçüsü	: 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi	: Hayvansal Figürlü Ebru
Hayvansal Figür	: Kuş
Kullanılan Renkler	: Mavi, Sarı ve Siyah
Kompozisyon	: Sarı, siyah ve açık mavi ile zemin oluşturulmuş, oluşturulan zemine tarak vurularak dalga efekti sağlanmıştır. Siyah boya ile dal şekilleri oluşturulmuş ve dalların ortasına kuş figürü yerleştirilmiştir. Kuş figürü siyah boya ile yapılarak eser tamamlanmıştır.

Görsel 115: Fatoş Atalay Kuş Ebrusu

Kaynak : [https://web.whatsapp.com/ Whatssup mesajları](https://web.whatsapp.com/Whatssup_mesajları)

- Katalog No** : 21
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Fatoş ATALAY
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Kuş
- Kullanılan Renkler** : Mavi, Sarı ve Siyah
- Kompozisyon** : Sarı, siyah ve açık mavi ile zemin oluşturulmuş, oluşturulan zemine tarak vurularak dalga efekti sağlanmıştır. Siyah boya ile dal şekilleri oluşturulmuş ve dalların ortasına kuş figürü yerleştirilmiştir. Kuş figürü siyah boya ile yapılarak eser tamamlanmıştır.

Görsel 116: Fatoş Atalay Kuş Ebrusu

Kaynak: <https://web.whatsapp.com/> Whatsup mesajı

- Katalog No** : 22
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Fatoş ATALAY
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Kuş
- Kullanılan Renkler** : Mavi, Sarı ve Siyah
- Kompozisyon** : Yeşil ve açık mavi ile zemin oluşturulmuş, oluşturulan zemine tarak vurularak dalga efekti sağlanmıştır. Siyah boya ile dal şekilleri oluşturulmuş ve dalların ortasına iki adet kuş figürü yerleştirilmiştir. Kuş figürü siyah boya ile yapılarak eser tamamlanmıştır.

3.3.2.7. Gülseren SÖNMEZ

1946 Yılında Ankara'da doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümünü Bitirdi. Emekli olduktan sonra 20 yıl çeşitli galerilerde ve kendi atölyesinde sanatçılar yetiştirdi. Sanatçı 183 kişisel ve 600 yüzün üzerinde karma sergiye katılmıştır. (Çekmeköy Belediyesi. Balık Bilmezse Halık Bilir.Esma-ül Hüsna)

Görsel 117: Gülseren Sönmez Akkâse tarzı balık ebrusu

Kaynak: Çekme köy Belediyesi. Balık Bilmezse Halık Bilir.Esma-ül Hüsna s.30

Katalog No	: 23
Eserin Tarihi	: Bilinmiyor
Eser Sahibi	: Gülseren Sönmez
Eserin ölçüsü	: 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi	: Hayvansal Figürlü Ebru
Hayvansal Figür	: Balık
Kullanılan Renkler	: Mavi, lacivert, turuncu, yeşil
Kompozisyon	: Turuncu ve mavi boylarla zemin atılmış ve tarak çekilerek zemin oluşturulmuş Akkâse tarzı ile balık formu oluşturulmuştur. Mavi ve yeşil battal atılarak yapılan ebru ile murakka yapılarak eser tamamlanmıştır.

Görsel 118: Gülseren Sönmez Akkâse tarzı balık ebrusu

Kaynak: Çekme köy Belediyesi. Balık Bilmezse Halık Bilir.Esma-ül Hüsna s.96

- Katalog No** : 24
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Gülseren Sönmez
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Balık
- Kullanılan Renkler** : Mavi, lacivert, turuncu, yeşil
- Kompozisyon** : Turuncu, sarı, mavi ve siyah boylarla battal tarzı zemin atılmış Akkâse tarzı ile balık formu oluşturulmuştur. Mavi battal atılarak yapılan taraklı ebru ile murakka yapılarak eser tamamlanmıştır

Görsel 119: Gülseren Sönmez Akkâse tarzı balık ebrusu

Kaynak: Çekme köy Belediyesi. Balık Bilmezse Halık Bilir.Esma-ül Hüsna s.24

- Katalog No** : 25
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Gülseren Sönmez
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Balık
- Kullanılan Renkler** : Mavi, lacivert, turuncu, yeşil
- Kompozisyon** : Kırmızı ve mavi boylarla battal zemin atılmıştır. Akkâse yöntemiyle balık figürü yapılmış, mavi ve turuncu renklerle daha önce yapılmış battal ebru ile murakka yapılarak eser tamamlanmıştır.

3.3.2.8. Feride DAYANÇ

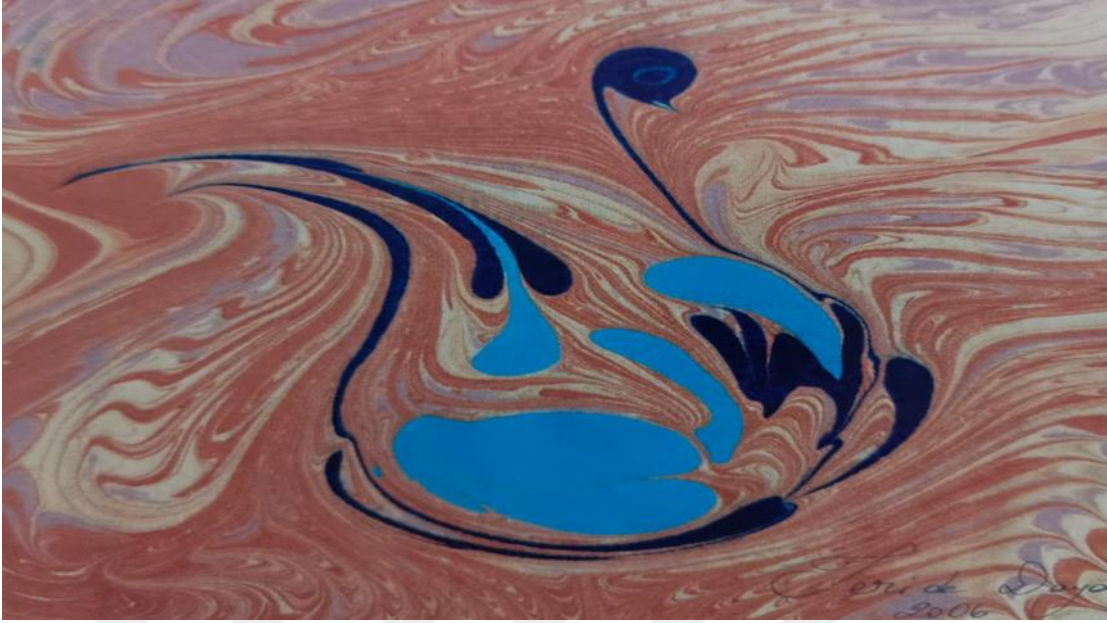
Füsün Arıkan atölyesinde 1996 yılında geleneksel ebru çalışmalarına başlayan Dayanç, Yılmaz Eneş'ten de dersler aldı. Geleneksel malzemelere bağlı olarak tekneyi tuval olarak kullanan sanatçı, ebru resim çalışmaları yapmaktadır. (Türkiye'nin Ustaları Marmara Bölgesi s.68)

Görsel 120: F. Dayanç Kuğu Ebrusu

Kaynak: 2002 Ebru Kongresi Kataloğu Renklerin Buluşması, s.37

Katalog No	: 26
Eserin Tarihi	: Bilinmiyor
Eser Sahibi	: Feride DAYANÇ
Eserin ölçüsü	: 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi	: Hayvansal figürlü ebru
Hayvansal Figür	: Kuğu
Kullanılan Renkler	: Siyah ve yeşil
Kompozisyon	:Siyah ve yeşil boylarla battal atılmış ve biz yardımıyla gel git yapılarak zemin formu oluşturulmuştur. Yine biz yardımıyla siyah boya ya şekil verilerek kuğu formu oluşturulmuş ve eser tamamlanmıştır.

Görsel 121: Feride Dayanç Kuğu ebrusu

Kaynak: Ebru Günleri 2006 Kataloğu İBB, s.68

- Katalog No** : 27
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Feride DAYANÇ
- Eserin ölçüsü** : 41cm-68cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Kuğu
- Kullanılan Renkler** : Mavi, aşu kırmızı ve lacivert
- Kompozisyon** : Mavi ve kahverengi ile zemin atılmış biz yardımıyla gelgit yapılmıştır. Daha sonra ebru tarağı ile dalga görüntüsü verilmiştir. Mavi ve koyu lacivert boya damlatılmış, biz yardımıyla kuğu deseni oluşturularak eser tamamlanmıştır

Görsel 122: Feride Dayanç Martı ebrusu

Kaynak: Ebru Günleri 2006 Kataloğu İBB, s.69

- Katalog No** : 28
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Feride DAYANÇ
- Eserin ölçüsü** : 55cm-68cm
- Ebrunun Çeşidi** : Manzara resimli, hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Martı
- Kullanılan Renkler** : Sarı, kırmızı, mavi, turuncu, siyah ve turuncu
- Kompozisyon** : Sarı kırmızı ve turuncu ile battal atılmış ve gelgit yapılarak zemin oluşturulmuştur. Ağaç gövdesi, gemi siyahla yapılmış, yeşil boya ile yaprak tamamlanmıştır. Siyah boya ile martı yapılarak eser tamamlanmıştır.

Görsel 123: Feride Dayanç Balık ebrusu

Kaynak: Ebru Günleri 2006 Kataloğu İBB s.71

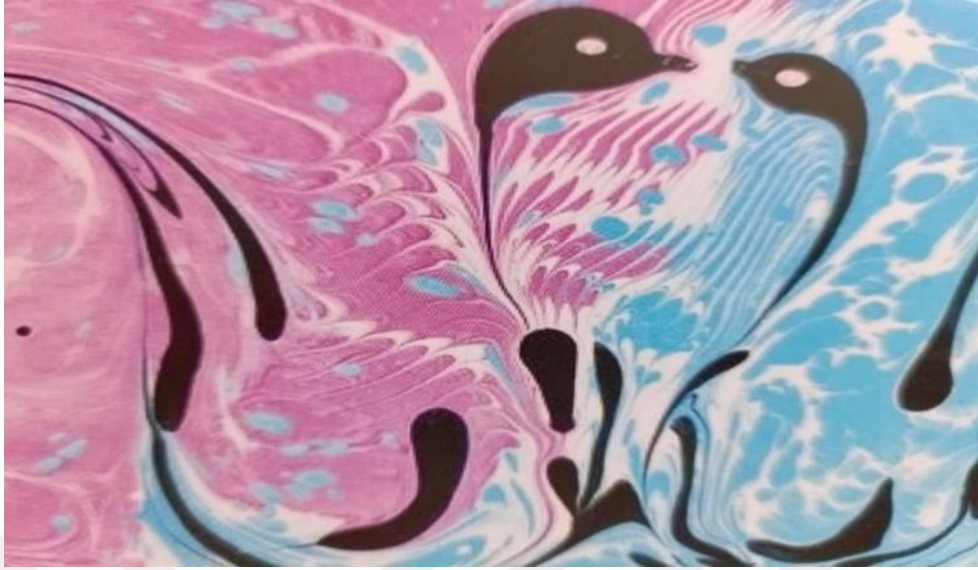
- Katalog No** : 29
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Feride DAYANÇ
- Eserin ölçüsü** : 55cm-68cm
- Ebrunun Çeşidi** : Deniz manzaralı ebru
- Hayvansal Figür** : Balık
- Kullanılan Renkler** : Sarı, kırmızı, mavi, yeşil, turuncu ve siyah
- Kompozisyon** : Mavi, kahverengi ve kırmızı ile zemine battal ebru atılmış, ebru tarağı ile su deseni verilmeye çalışılmıştır. Ağaç gövdesi siyah renk ile yapılmış yapraklar yeşil renk boya biz yardımıyla damlatılarak oluşturulmuştur. Son olarak siyah renk boya biz yardımıyla balina formu verilmiş ve beyaz renk ile gözler yapılarak eser tamamlanmıştır.

Görsel 124: Feride Dayanç Kuğu Ebrusu

Kaynak: 2002 Ebru Kongresi Kataloğu Renklerin Buluşması, s.39

- Katalog No** : 30
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Feride DAYANÇ
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Kuğu
- Kullanılan Renkler** : Kahverengi siyah ve mavi
- Kompozisyon** : Kahverengi ve mavi renkler ile battal zemin atılmış ve biz yardımıyla gel git ebrusu yapılmıştır. Yine biz yardımıyla siyah boya damlatılıp kuğu şekli verilerek eser tamamlanmıştır. Sanatçının az bir boya ile sonuca gidip görselde kuğu ebrusunu stilize ederek eseri tamamlamıştır.

Görsel 125: Feride Dayanç Kuğu Ebrusu

Kaynak: Ebru sanatında yeni yaklaşımlar. Gülseren Sönmez, s.129

- Katalog No** : 31
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Feride DAYANÇ
- Eserin ölçüsü** :35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Kuğu
- Kullanılan Renkler** : Kırmızı mavi, siyah ve sarı
- Kompozisyon** : Zeminde iki renk kullanılmış olup, bir biz yardımı ile kuğu figürü yapılmıştır. Kompozisyon bütünlüğünü sağlamak adına, tamamlayıcı siyah renk kullanılmış, çizgisel bir form ile birbirine yüzü dönük iki kuğu ile tamamlanmıştır.

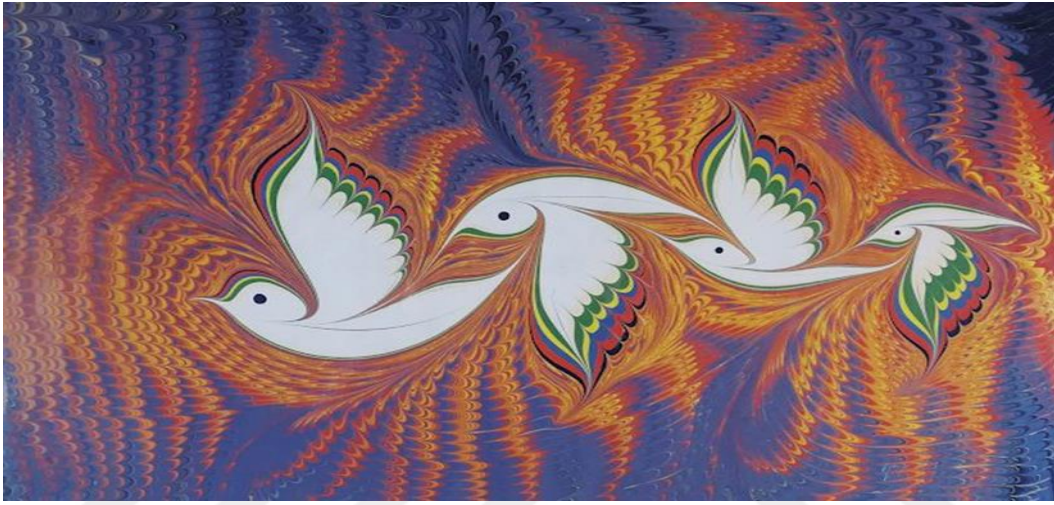
Görsel 126: Kuğu Ebrusu

Kaynak: Gülseren Sönmez, Ebru sanatında yeni yaklaşımlar. Gülseren Sönmez, s.129

- Katalog No** : 32
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Feride DAYANÇ
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Kuğu
- Kullanılan Renkler** : Koyu lacivert ve sarı
- Kompozisyon** : Zemin Ebrusu yapılmadan, bir tekne üzerine, iki adet kuğu figürü yapılmış olup, elde edilen desen, siyah bir kâğıda alınmıştır. Gövde battal tarzında atılıp biz yardımıyla şekil verilmiş, gözler siyah boya damlatılarak eser tamamlanmıştır.

3.3.2.9. Garip AY

Küçük yaşlardan beri resme olan ilgisini öğrenim hayatına yansıtma ve hayatını bu yönde şekillendirme şansını elde etmiştir. İlk olarak Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi, ardından Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Geleneksel Türk Sanatları bölümünden mezun olmuştur. (https://www.kimnereli.net/garip-ay.html#google_vignette erişim 03.04.2024 11:26)

Görsel 127: Garip Ay, Hatip Kuşlu Ebru

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/446208275585955911/> erişim tarihi 11.05.2023

- Katalog No** : 33
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Garip Ay
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebru Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Kuşlu
- Kullanılan Renkler** : Kırmızı, mavi, siyah, sarı, yeşil, beyaz.
- Kompozisyon** : Sarı, kırmızı, mavi ve siyah boyalar tekneye damlatıldıktan sonra Taraklı Ebru yapılmıştır. Tekne yüzeyine önce siyah boya, sonra kırmızı boya, mavi boya, beyaz boya ve yeşil boyalar iç içe damlatılmış, Hatip Ebrusu formunda, Kuşlu Hatip Ebru yapılmıştır. Kanat detayı biz ile taranarak elde edilmiş, baş formuna siyah bir damla ile göz formu yapılarak ebru tamamlanmıştır.

3.3.2.10. Hacer Gülen TEREKLİ

1990 yılında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel El Sanatları bölümünden (3.'lük ile) mezun oldum. Çorlu Halk Eğitim ve Safranbolu Meslek Yüksek Okulunda resim derslerinde öğretmenlik yaptım. (<https://trakrenk.wordpress.com/vitray/hacer-terekli-zonguldak/erişim> 03.04.2024

Görsel 128 Kuğulu Ebru

Kaynak: 4. Dünya Ebru günü Kataloğu. "Dünya Bir Ebru", s.81

Katalog No	: 34
Eserin Tarihi	: Bilinmiyor
Eser Sahibi	: Hacer TEREKLİ
Eserin ölçüsü	: 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi	: Hayvan figürlü ebru
Hayvansal Figür	: Kuğu
Kullanılan Renkler	: Sarı, kırmızı, mavi ve yeşil
Kompozisyon	: Zeminde birkaç renk kullanılmış ve biz ile tarama, tarak ile de yer yer taranarak fon oluşturulmuş, İç içe de siyah, kırmızı mavi beyaz boyalar damlatılmış ve kuğu formunda ebru yapılmıştır. Baş bölümü, siyah ve kırmızı boyaların damlatılması ve kırmızı bir gaga yapılması ile figür tamamlanmıştır

3.3.2.11. Hülya Ertürk YAVUZ

1972 Ankara doğumludur. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Bölümü mezunudur. Evli ve iki kız çocuk annesidir

(<http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/55109.pdf> erişim03.04.2024 11:47)

Görsel 129: Hülya Ertürk Yavuz Denizati Ebrusu

Kaynak: Mail yoluyla erişim

- Katalog No** : 35
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Hülya Ertürk Yavuz
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Denizati
- Kullanılan Renkler** : Mavi ve beyaz
- Kompozisyon** : Siyah renkli kâğıda zeminsiz ebru dediğimiz ebru yapılmış, mavi beyaz boyalar damlatılarak figür yapmaya hazır hale getirilmiş tarak dediğimiz ebru materyali ile damlatılan boyalar tarak çekilmiş ve denizati figürü verilmiştir.

Görsel 130: Hülya Yavuz, Tavus Kuşu Ebrusu 2023

Kaynak: Hülya Yavuz Koleksiyonu

- Katalog No** : 36
- Eserin Tarihi** : 2023
- Eser Sahibi** : Hülya Ertürk YAVUZ
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Tavus Kuşu
- Kullanılan Renkler** : Mavi, sarı, kahverengi, yeşil.
- Kompozisyon** : Zemine damlatılan, mavi, sarı, kahverengi ve yeşil boyalar helezonik bir şekilde taraklı ebru ile taranmış ve Tavus kuşunun açılmış bir kuyruk görseli ortasına, mavi renkteki kuş figürü yapılarak, Hayvansal Figürlü Tavus Kuşu Ebrusu yapılmıştır.

Görsel 131: Anka Kuşu Ebrusu

Kaynak: 4.Dünya Ebru Günü Kataloğu. "Dünya Bir Ebru" s.98

Katalog No	: 37
Eserin Tarihi	: 2015
Eser Sahibi	: Hülya Ertürk Yavuz
Eserin ölçüsü	: 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi	: Hayvansal Figürlü Ebru
Hayvansal Figür	: Anka Kuşu
Kullanılan Renkler	: Mavi, sarı, yeşil.
Kompozisyon	: Mavi boya, sarı boya ve yeşil boyaların hareketlendirilmesi ile elde edilen fon üzerine, Akkâse yöntemi ile iki adet Anka kuşu yapılmış olup, zemindeki boyalar ile bir kuşbaşı figürü ile ebru tamamlanmıştır. Bu ebruda dikkat edilen se zemin ebrusunun fırça ile serpmeye değil de damlatma yöntemiyle sıvı üzerine atılmış olmasıdır.

Görsel 132: Hülya Yavuz, Yunus Balığı Ebrusu

Kaynak: Hülya Yavuz Koleksiyonu

- Katalog No** : 38
- Eserin Tarihi** : 2017
- Eser Sahibi** : Hülya Ertürk YAVUZ
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Yunus Balığı
- Kullanılan Renkler** : Mavi, turkuaz, beyaz.
- Kompozisyon** : Zemine damlatılan mavi, turkuaz ve beyaz boyalar ile Yunus Balığı Ebrusu yapılmıştır. Kuyruk ve gövdeden çıkan yüzgeçler, anatomik baş yapısı üzerine ağız ve son olarak da bir damla mavi boya ile göz yapılmış, Hayvansal Figürlü Yunus Balığı Ebrusu Tamamlanmıştır. Yapılan ebru, siyah renkli bir kâğıda alınmıştır.

Görsel 133: Hülya Yavuz, kuş ebrusu

Kaynak: Hülya Yavuz Koleksiyonu

- Katalog No** : 39
Eserin Tarihi : 2017
Eser Sahibi : Hülya Ertürk YAVUZ
Eserin ölçüsü : 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi : Hayvansal Figürlü Ebru
Hayvansal Figür : Kuş
Kullanılan Renkler : Turuncu, siyah, gri
Kompozisyon : Zemine turuncu, siyah, gri renkli boyalar atılarak battal ebrusu oluşturulmuş ve İspanyol ebrusu dediğimiz bir teknikle zemin oluşturulmuş ve kuş figürü yapılarak eser tamamlanmıştır.

3.3.2.12. Köksal ÇİFTÇİ

1980’de İstanbul Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Resim Bölümü’nü bitirdi. 1985 yılından bu yana ebru sanatıyla da ilgilenen Çiftçi, yurt içi ve yurt dışında çeşitli kişisel sergiler açtı, karma sergilere katıldı. (<https://tiyatrolar.com.tr/koksal-ciftci> erişim03.04.2024 11:54)

Görsel 134: Baykuş Ebrusu, Köksal Çiftçi

Kaynak: Ebruda Yeni Yaklaşımlar, Gülseren Sönmez, s.112

Katalog No	: 40
Eserin Tarihi	: Belli değil
Eser Sahibi	: Köksal Çiftçi
Eserin ölçüsü	: 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi	: Hayvansal Figürlü Ebru
Hayvansal Figür	: Baykuş
Kullanılan Renkler	: Mavi, kırmızı.
Kompozisyon	: Öd ile sıkıştırılan tekne yüzeyine, mavi ve kırmızı renklerle Hayvansal Figürlü Baykuş Ebrusu yapılmıştır. Damlatılan mavi boya ile baş, mavi ve kırmızı ile gövde bölümü yapılmış, öd ile beyaz renk, kırmızı ve mavi ile iri gözler yapılmış, tarak ile de gövdedeki tüyler tamamlanmıştır. Yine öd kullanarak beyaz bir gaga yapılmış ve Baykuş Ebrusu tamamlanmıştır.

Görsel 135: Kuğu Ebrusu, Köksal Çiftçi

Kaynak: https://tr.pinterest.com/pin/688839705482375723/?amp_client_id=CLIENT_ID%28%29&mweb_unauth_id=%7B%7Bdefault.session%7D%7D&url=https%3A%2F%2Ftr.pinterest.com%2F&pin%2F688839705482375723%2F&expand=true/ erişim tarihi 10.05.2023

- Katalog No** : 41
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Köksal Çiftçi
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Kuğu
- Kullanılan Renkler** : Kahverengi, mavi, kırmızı, pembe, haki yeşil.
- Kompozisyon** : Mavi ve haki yeşil renklerden oluşan zemin üzerine, kahverengi kontrollü pembe bir boyun, kahverengi, kırmızı ve pembe boylarla yapılmış gövde ve kanat yapısı, pembe ve kırmızı boyların aşağıya bir bir ile çekilmesi ile elde edilen bacak formu ile Kuğu Figürlü Ebru tamamlanmıştır.

Görsel 136: Horoz Ebrusu, Köksal Çiftçi

Kaynak: <https://www.pinterest.com.mx/pin/454089574911746933/>

- Katalog No** : 42
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Köksal Çiftçi
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Horoz
- Kullanılan Renkler** : Kahverengi, mavi, kırmızı, pembe, haki yeşil.
- Kompozisyon** : Sarı boya ile battal tarzı atılarak zemin oluşturulmuştur. Biz yardımıyla mavi boya zemine damlatılmış ve yine biz yardımıyla gel git yapılarak horoz figürü oluşturulmuş, kırmızı boya ile horozun ibiği oluşturularak eser tamamlanmıştır.

Görsel 137: Kuğu Ebrusu, Köksal Çiftçi

Kaynak: <https://www.pinterest.com.mx/pin/454089574911746964/>

- Katalog No** : 43
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Köksal Çiftçi
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Kuğu Ebrusu
- Kullanılan Renkler** : Kahverengi, mavi, kırmızı, pembe, haki yeşil.
- Kompozisyon** : Sarı boya ile battal tarzı atılarak zemin oluşturulmuştur. Biz yardımıyla mavi ve kırmızı boya zemine damlatılmış ve yine biz yardımıyla gel git yapılarak kuğu figürü oluşturulmuş, kırmızı boya ile kuğunun gagası oluşturularak eser tamamlanmıştır.

3.3.2.13.Necmiye ALBAYRAK

2006 yılında Necdet Akbaşlının atölyesinde ebru çalışmalarına başladı. Klasik ebru eğitimi aldıktan sonra dalgalı ebru üzerine eğilen ve çok yoğun çalışmalar yapan sanatçı, dalgalı ebruda çiçek, manzara, insan, hayvan figürleri ve üç boyutlu çalışmalar yaptı. (Çerçeve içi çerçeve dışı s.316)

Görsel 138: Necmiye Albayrak Balık ebrusu

Kaynak: Necmiye Albayrak arşivi

- Katalog No** : 44
- Eserin Tarihi** : bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Necmiye ALBAYRAK
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Balık
- Kullanılan Renkler** : Siyah, Mavi, Beyaz
- Kompozisyon** : Siyah ve mavi boyalarla atılan battal ebrusunu, İspanyol tarzı denilen dalgalı ebru tekniği kullanılarak yapılmış bir ebrudur. Zemindeki siyah kâğıt aynı zamanda zeminin tonunu da oluşturmuştur. Oluşturulan aynı siyah zemine Dalgalı ebru balık formu kazandırılarak eser tamamlanmıştır.

3.3.2.14. Nedim SÖNMEZ

25 yıl boyunca Federal Almanya'da ebru sanatçısı olarak yaşamını sürdürürken, değişik ülkelerde aralarında birçok tanınmış müzenin de bulunduğu yerlerde 80'dan fazla kişisel sergi açtı. Sergilerinde, yüzyıllar boyunca zanaat olarak görülen ebrunun zengin bir anlatım dili olabileceğini vurguladı. (<https://kedikultursanat.org/nedim-sonmez/erişim03.04.2024 13:06>)

Görsel 139: Nedim Sönmez Yılan balığı ebrusu

Kaynak: Aydın, s.109

- Katalog no** : 45
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Nedim Sönmez
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Yılan balığı
- Kullanılan Renkle** : Kahverengi, siyah, mavi
- Kompozisyon** : Açık mavi tonlarda zemine battal ebru atılarak zemin oluşturulmuştur. Biz yardımıyla siyah kaya parçası oluşturulmuş, yine biz yardımıyla siyah zemine kırmızı renk boya ile denizyıldızı, kahverengi boya ile yılan balığı, beyaz boya ile balığın benekleri yapılarak yılan balığı tamamlanmış ve yine kırmızı boya ile biz yardımıyla kırmızı balık yapılmıştır. Beyaz boya ile balığın gözü oluşturulmuş ve ser tamamlanmıştır.

Görsel 140: Nedim Sönmez ebrusu

Kaynak: Mail yoluyla esere ulaşılmıştır.

- Katalog no** : 46
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Nedim Sönmez
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Balık
- Kullanılan Renkle** : Kahverengi, siyah, mavi
- Kompozisyon** : Açık mavi tonlarda zemine battal ebru atılarak zemin oluşturulmuştur. Biz yardımıyla yeşil deniz zemini oluşturulmuş, yine biz yardımıyla yeşil zemine kırmızı renk boya ile denizyıldızı yapılarak zemin tamamlanmış ve yine kırmızı boya ile biz yardımıyla kırmızı balık yapılmıştır. Beyaz boya ile balığın gözü ve gözün içine siyah boya damlatılarak göz oluşturulmuş ve eser tamamlanmıştır.

Görsel 141: Nedim Sönmez ebrusu

Kaynak: Mail yoluyla esere ulaşılmıştır.

- Katalog no** : 47
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Nedim Sönmez
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Yunus balığı
- Kullanılan Renkle** : Kahverengi, siyah, mavi
- Kompozisyon** : Açık mavi, bej ve gri tonlarda zemine battal ebru atılarak zemin oluşturulmuştur. Biz yardımıyla turkuaz deniz zemini oluşturulmuş, yine biz yardımıyla yeşil zemine siyah renk boya ile balina yapılarak eser tamamlanmış. Turkuaz yeşili deniz biz yardımıyla dalgalı hale getirilmiş ve denizin üzeri bej ve siyah renklerle oluşturulmuştur.

Görsel 142: Nedim Sönmez ebrusu

Kaynak: Mail yoluyla esere ulaşılmıştır.

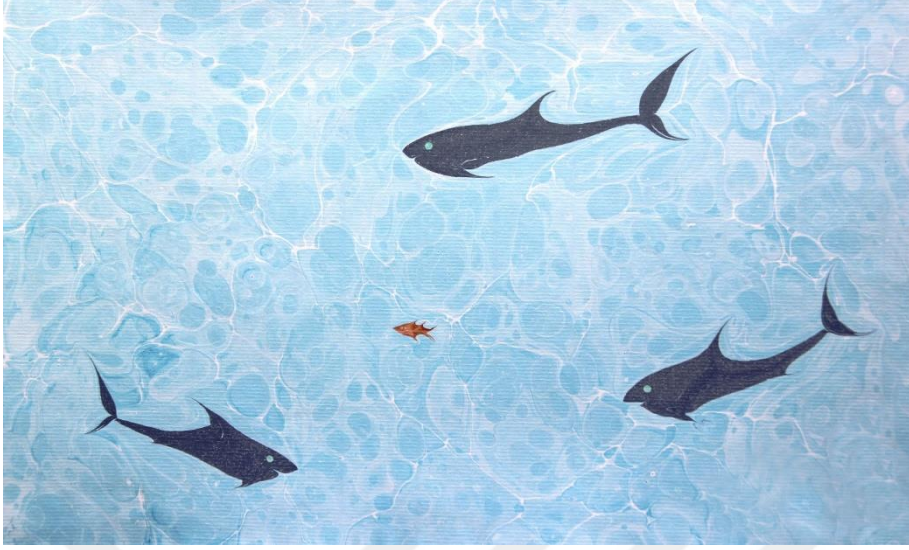
- Katalog no** : 48
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Nedim Sönmez
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Kılıç balığı
- Kullanılan Renkle** : Kahverengi, siyah, mavi
- Kompozisyon** : Siyah renkli boya ile zemine battal tarzı atılarak zemin oluşturulmuştur. Daha sonra biz yardımıyla, koyu lacivert kırmızı ve mavi boyalar damlatılmış ve damlatılan bu boyalar yine biz yardımıyla balık figürüne dönüştürülmüştür. Beyaz boyalarla balıkların gözleri oluşturularak eser tamamlanmıştır.

Görsel 143: Nedim Sönmez Balina ebrusu

Kaynak: Mail yoluyla esere ulaşılmıştır.

- Katalog no** : 49
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Nedim Sönmez
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Balina
- Kullanılan Renkle** : Kahverengi, siyah, mavi
- Kompozisyon** : Mavi renkli boya ile zemine battal tarzı atılarak zemin oluşturulmuştur. Daha sonra biz yardımıyla, koyu lacivert boya damlatılmış ve damlatılan bu boyalar yine biz yardımıyla balık figürüne dönüştürülmüştür. Beyaz boyalarla balıkların gözleri oluşturularak eser tamamlanmıştır.

Görsel 144: Nedim Sönmez ebrusu

Kaynak: Mail yoluyla esere ulaşılmıştır

- Katalog no** : 50
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Nedim Sönmez
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Köpek balığı
- Kullanılan Renkle** : Kahverengi, siyah, mavi
- Kompozisyon** : Mavi renkli boya ile zemine battal tarzı atılarak zemin oluşturulmuştur. Daha sonra biz yardımıyla, koyu lacivert ve kırmızı boya damlatılmış ve damlatılan bu boyalar yine biz yardımıyla balık figürüne dönüştürülmüştür. Beyaz boyalarla balıkların gözleri oluşturularak eser tamamlanmıştır.

Görsel 145: Nedim Sönmez ebrusu

Kaynak: Mail yoluyla esere ulaşılmıştır.

- Katalog no** : 51
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Nedim Sönmez
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Denizyıldızı
- Kullanılan Renkle** : Kahverengi, siyah, mavi
- Kompozisyon** : Zemine açık renkli mor, siyah ve beyaz boyalar bölgesel olarak atılarak zemin oluşturulmuştur. Sağ alt köşedeki siyah zemin biz yardımıyla karaya benzetilmiş ve zemin denizin tabanı şeklinde oluşturulmuştur. Oluşturulan zeminin üzerine biz yardımıyla siyah boya damlatılmış, siyah boyanın içine kırmızı ve beyaz boyalar damlatılmış ve yine biz yardımıyla denizyıldızı figürü oluşturularak eser tamamlanmıştır.

Görsel 146: Nedim Sönmez ebrusu

Kaynak: Mail yoluyla esere ulaşılmıştır.

- Katalog no** : 52
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Nedim Sönmez
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Balık
- Kullanılan Renkle** : Kahverengi, siyah, mavi
- Kompozisyon** : Çok açık mor renk ile zemine battal tarzı zemin atılmış, alt kısma gelecek yere krem ve siyah renkler damlatılmış ve biz yardımıyla gel git yapılarak deniz zemini formu verilmiştir. Yine biz yardımıyla önce siyah sonra krem ve bej rengi damlatılmış, biz yardımıyla balık figürü oluşturulmuş, siyah ve beyaz boylarla balığın gözü yapılarak figür tamamlanmıştır. Zemini alt kısmına açık ve koyu kırmızı renklerle boya damlatılarak denizyıldızı yapılmış ve eser tamamlanmıştır.

Görsel 147: Nedim Sönmez ebrusu

Kaynak: Mail yoluyla esere ulaşılmıştır.

- Katalog no** : 53
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Nedim Sönmez
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Denizanası ve balık
- Kullanılan Renkle** : Mavi, lila, yeşil, açık yeşil, siyah, kırmızı
- Kompozisyon** : Zemine; Mavi, lila, yeşil, açık yeşil boyalar atılarak battal zemin oluşturulmuş, alt köşe de yeşil boya ile deniz tabanı figürü görünümü sağlanmıştır. Başlangıçta siyah boyalar damlatılmış içlerine kırmızı boyalar da ilave edilerek renklendirilme sağlanmış ve biz yardımıyla balık ve denizyıldızı formu verilerek eser tamamlanmıştır.

3.3.2.15.Nükhet Ocak BALKAN

Nükhet Ocak Balkan Gaziantep'te doğdu. Ankara Hacettepe Üniversitesi İngiliz filolojisi bölümünden yüksek lisans derecesiyle mezun oldu. Milano Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde eğitim gördü.(Zeugma Sesler ve Renkler s.141)

Görsel 148: N. Ocak Balkan Papağan Ebrusu

Kaynak: 2. Dünya Ebru günü kataloğu /Zeugma sesler ve renkler, s.142

- Katalog No** : 54
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Nükhet Ocak BALKAN
- Eserin ölçüsü** : Belli değil
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Papağan
- Kullanılan Renkler** : Yeşil, kırmızı, mavi, siyah, kahverengi ve beyaz
- Kompozisyon:** İki farklı tonda yeşil renkle battal ebru ile zemin oluşturulmuş, ortada kahverengi boya ile dal yapılmış ve üzerine kuş formu yapılmıştır. Papağan kırmızı gövde üzerine sarı mavi beya kanatlar yapılmış kanatlar gelgit formu ile dalgalanma yapılmış ve siyah ile göz kahverengi ile de gaga yapılarak figür tamamlanmıştır.

Görsel 149: Kartal Ebrusu

Kaynak: 2.Dünya Ebru Günü kataloğu / Zeugma sesler ve renkler, s.142

- Katalog No** : 55
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Nükhet Ocak BALKAN
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Kartal
- Kullanılan Renkler** : Kırmızı, siyah, beyaz ve kahverengi
- Kompozisyon** : Kırmızı oya ile zemin ebrusu yapılmış ve beyaz ve siyah boylarla kartal figürü yapılmıştır. Kırmızı boya ile gaga yapılmış siyah boya ile göz yapılarak eser tamamlanmıştır.

3.3.2.16.Salih ERHAN

1937 Kilis doğumlu olan Salih Elhan,1984 yılında ebru sanatı ile tanışan sanatçı, daha sonra başta Fuat Başar olmak üzere birçok hocadan dersler almıştır. Kendisine İl Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Kültür Bakanlığı Sanatçısı belgesi verildi.

Görsel 150: Leylek Ebrusu

Kaynak: Sönmez G., s.117

- Katalog No** : 56
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Salih ERHAN
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Doğa manzaralı ebru
- Hayvansal Figür** : Leylek
- Kullanılan Renkler** : Sarı, kırmızı, mavi, yeşil, siyah ve beyaz
- Kompozisyon** : Mavi, sarı, aşı kırmızı ve siyah renkler le bölgesel olarak serpmeye boya atılarak zemin oluşturulmuş. Siyah boya ile ağaç gövdesi yapılmış ve yeşil serpmelerle yaprak deseni verilmiştir. Öd damlatılarak kâğıdın beyazlığından faydalanarak leylek gövde figürü oluşturulmuş siyah renk ile kuşun kanadı ve gözü yapılmış olup kırmızı boya ile gagası yapılarak eser tamamlanmıştır.

3.2.1.16. Selahattin DURMAZ

1949 Bulgaristan da doğdu. Ebru çalışmalarına 2004 yılında Cafer Ağa Medresesinde başladı. Burada Ayla MAKAS ile 2 yıl çalıştı. Kurs döneminden sonra 2006 yılında kendi atelyesini kurdu.(World Ebru Day. Dünya Ebru Günü “3.” Organizasyonu. “Sudaki Tılsım” s.129)

Görsel 151: Vav formunda Akkâse Tavus Kuşu Ebrusu

Kaynak: Selahattin Durmaz Arşivi

- Katalog No** : 57
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Selahattin Durmaz
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Akkâse Ebru
- Hayvansal Figür** : Tavus Kuşu
- Kullanılan Renkler** : Oksit kırmızı, çivit mavi.
- Kompozisyon** : Açık mavi Battal Ebrusu üzerine nefli serpmeye yapılmış olup, bu ebru kâğıdı kurduktan sonra, Kât'ı yöntemiyle vav ve tavus kuşu bir kâğıda oyulmuş ve hafif bir yapıştırıcı ile de mavi serpmeli Battal Ebrusu üzerine yapıştırılmıştır. İkinci ebru lamada, oksit kırmızı ve çivit mavinin baskın olduğu Battal Ebrusu üzerine kâğıt yatırılmış ve Akkâse Ebru yapılmıştır. Kuyruğu ile estetik bir görünüm veren vav harfi ile Akkâse Tavus Kuşu ebrusu yapılmıştır

3.3.2.17.Zehra KARACA

1951 Nazilli doğumlu. 1959 da İzmir'e yerleşti. İlköğretim eğitimini İzmir'de tamamladı. (4.Dünya Ebru Günü Kataloğu s.206)

Görsel 152: Zehra Karaca, Balina Ebrusu

Kaynak: Zehra Karaca Koleksiyonu

- Katalog No** : 58
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Zehra Karaca
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Balina
- Kullanılan Renkler** : Mavi, siyah.
- Kompozisyon** : Mavi olan boyanın iki farklı tonu ile Battal Ebrusu yapılmış olup, Battal Ebrusuna Gel-Git yapılp üzerine siyah bir boya kullanılarak, balinanın baş ve boyun kısımları yapılmıştır. Balina başına, ağız ve siyah renk ile de göz yapılarak, Hayvansal Figürlü Balina Ebrusu yapılarak, ebru tamamlanmıştır.

Görsel 153: Zehra Karaca, Kuşlu Hatip Ebru

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/ebru-sanat-marbling-art-denizat-see-horse-by-mai-hatti--24629129192758801/> 15.05.2023

- Katalog No** : 59
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Zehra Karaca
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Kuş
- Kullanılan Renkler** : Mor, sarı, siyah, mavi, kırmızı.
- Kompozisyon** : Mor, sarı, siyah, mavi renklerdeki Battal Ebrusu üzerine tarama yapıp, tarama üzerine açık mavi renk ile serpmeye yapılan zemin üzerine, Kuşlu Hatip Ebrusu çalışılmıştır. Dış kontur olarak siyah damlatılmış, içeriye doğru kırmızı ve sarı boyalar damlatılmış, hatip formunda kuş figürü yapılarak, gözleri kırmızı renkli boya tamamlayarak, ebru sonlandırılmıştır.

3.3.2.18. Zülküf BOZBEK

İlk ve Orta Okulu Kepsut' ta, liseyi Çankırı astsubay hazırlama okulunda okuduktan sonra 1989 yılından itibaren Silahlı kuvvetlerde Astsubay olarak çalışmaya başladı (14-17 Kasım 2013 cam Piramit /Antalya sergi kataloğu s.86).

Görsel 154: Kuğu Ebrusu

Kaynak: 2.Dünya Ebru Günü Kataloğu /Zeugma Sesler ve Renkler, s.216

- Katalog No** : 60
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Zülküf BOZBEK
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Kuğu
- Kullanılan Renkler** : Mavi, beyaz, kırmızı ve siyah
- Kompozisyon** : Mavi renkli boya ile battal atılmış ve biz yardımıyla formun üst kısmına şal deseni verilerek dalga şekli oluşturulmaya çalışılarak zemin tamamlanmıştır. Beyaz boya yerine öd damlatılarak kâğıdın rengi olan beyazdan da faydalanılarak kuğu şekli oluşturulmuş, siyah boya ile gaga sapları ve kırmızı ile de gaga ve gözleri yapılarak eser tamamlanmıştır.

Görsel 155: Kuğu Ebrusu

Kaynak: Zülküf Bozbek Koleksiyonu

- Katalog No** : 61
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Zülküf Bozbek
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Kuğu Ebrusu
- Kullanılan Renkler** : Mavi, lacivert, siyah, sarı
- Kompozisyon** : Mavi renk üzerine, lacivert Battal Ebrusu yapılmış, bu iki renk üzerine de, beyaz renkli boya ile kuğu figürü yapılmıştır. Karşılıklı iki kuğu figürü, baş, boyun, gövde ile belirginleştirilip, gaga formu sarı ve siyah renklerle göz ise siyah bir nokta ile tamamlanmış, Hayvansal Figürlü Kuğu Ebrusu yapılmıştır.

3.3.3. Yurt Dışında Hayvansal Figürlü Ebru Yapan Sanatçılar

3.3.3.1. Ann İDE (Rusya)

Görsel 156 : Ann İde Sivrisinek ebrusu

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/108860515971792996/>

- Katalog No** : 62
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Ann İDE
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Sivrisinek
- Kullanılan Renkler** : Mavi, lacivert, siyah, yeşil, kırmızı, kahverengi
- Kompozisyon** : Hafif siyah ve kahverengi oksit boylarla battal denilen zemin oluşturulmuş, biz yardımıyla siyah boya damlatılmış ve sivri sineğin gövdesi oluşturulmuştur. Yine biz yardımıyla kanatlara önce siyah sonrada kırmızı damlatılarak kanatlar belirginleşmiştir. Biz yardımıyla hayvansal figürün kanatları belirginleştirilerek eser tamamlanmıştır.

Görsel 157: Ann İda geyik ebrusu

Kaynak: <https://mastersoapn.blogspot.com/2015/06/ebru-soap-challenge-my-birch-grove.html?spref=pi>

- Katalog No** : 63
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Ann İDE
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Geyik
- Kullanılan Renkler** : Mavi, lacivert, siyah, Yeşil, kırmızı, kahverengi
- Kompozisyon** : Zemine açık mavi, lacivert ve yeşil boyalar lokal olarak atılmış gökyüzü rengi olan boyalar sağdan sola zemin rengi olan yeşil boyalarda aşağıdan yukarı biz yardımı ile çekilerek çimen rengi ve şekli verilmiştir. Biz yardımı ile önce kahverengi sonra siyah ve kırmızı damlatılarak geyik formu oluşturulmuş gri boya ile ağaç formu yeşil boya ile de yapraklar oluşturulup eser tamamlanmıştır.

3.3.3.2. Ebru UZEL

Aslen Türk olan sanatçı İsviçre’de doğup büyümüştür. Çocukluğundan beri el sanatlarına ilgi duyduğunu söyleyen sanatçı Türkiye’de ebru sanatını öğrenip İsviçre’de sanat hayatına devam etmektedir.(: 5th World Ebru Day Catalogue s.65)

Görsel 158: Akkâse At Figürlü Ebru

Kaynak: 5th World Ebru Day Catalogue s.65

Katalog No	: 64
Eserin Tarihi	: 2015
Eser Sahibi	: Ebru UZEL
Eserin ölçüsü	: 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi	: Hayvansal Figürlü Ebru
Hayvansal Figür	: At
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, Lahor çividi, siyah.
Kompozisyon	: Kırmızı ve Lahor çividi ile damlatma yöntemi ile kumlu ebru yapılmış olup, kâğıt kurutulmuştur. Daha sonra başka bir kâğıt ta Kât'ı yöntemi ile at figürü oluşturulmuş, oyulan kısım çıkartılarak, kâğıdın dişi bölümü hafif yapıştırıcı spreyle ıslatılmış ve kumlu ebru üzerine yapıştırılmıştır. Daha sonra siyah boya ile Battal Ebrusu üzerine kâğıt yatırılmış, yapıştırılan kâğıt çıkartılarak Hayvansal Figürlü Akkâse At Ebrusu yapılmıştır.

3.3.3.3. İrina ALEKSEVA

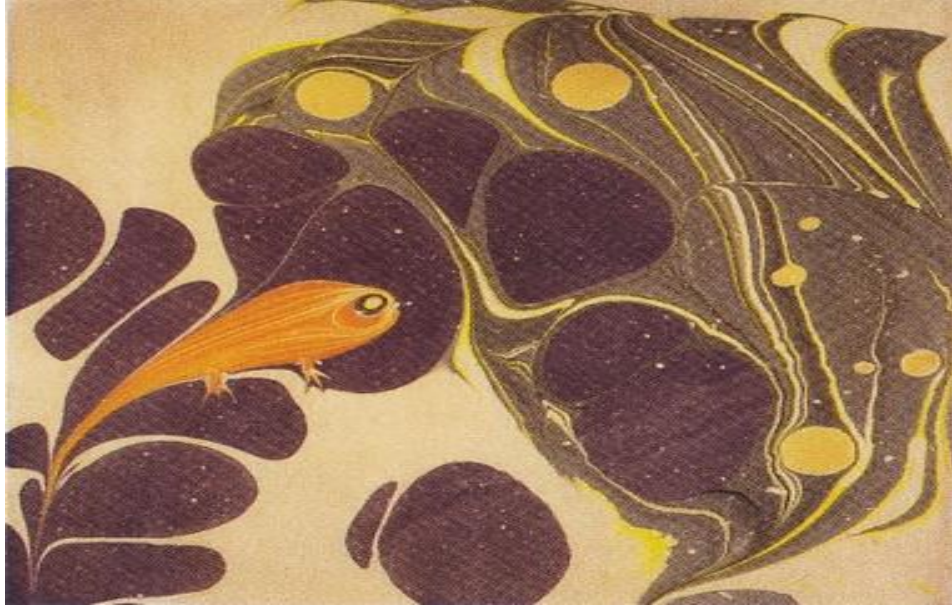
Görsel 159: Aslan Ebrusu

Kaynak: 5th World Ebru Day Catalogue, s.130

- Katalog No** : 65
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : İrina ALEKSEVEA Kiev /UKRAYNA
- Eserin ölçüsü** : Bilinmiyor
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Aslan
- Kullanılan Renkler** : Sarı, kırmızı, siyah, mavi ve beyaz
- Kompozisyon** : Zeminsiz bir ebru üzerine, hazır kimyasal ebru boya ile Hayvan Figürlü Ebru yapılmıştır. Aslan yelelerinde, biz yardımcı ile farklı renklerin kullanıldığı, ağız, burun, göz yapısının ve suret bütünlüğünün çizgisel form ile tamamlandığı görülmektedir.

3.3.3.4. Moser KOLOMAN

(30 Mart 1868 - 18 Ekim 1918), Akademie der bildenden Künste (1886-92) ve Viyana'daki Kunstgewerbeschule'de (1893-95) okudu. Meggendorfer Blätter sanat dergisinde illüstratör olarak işe başladı. 1897'de Vienna Secession'un kurucu üyesiydi ve daha sonra 1903'te Wiener Werkstätte'nin sanat yönetmenliğini yaptı. (<https://www.theviennasecession.com/gallery/koloman-moser/>)

Görsel 160: Moser Koloman Balık ebrusu

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/118149190193826974/>

Katalog No	: 66
Eserin Tarihi	: Bilinmiyor
Eser Sahibi	: Moser KOLOMAN
Eserin ölçüsü	: Bilinmiyor
Ebrunun Çeşidi	: Hayvan figürlü ebru
Hayvansal Figür	: Balık
Kullanılan Renkler	: Siyah, Kırmızı
Kompozisyon	: Nohudi renk kağıda çok az siyah boya ile battal tarzı zemin atılmış, neft ile hare verilmeye çalışılmıştır. Zeminin üzerine kırmızı boya damlatılmış ve biz yardımıyla balık formu oluşturulmuştur. Siyah boya ile göz şekli verilmiş ve ince bir biz yardımıyla yüzgeçleri yapılarak eser tamamlanmıştır.

Görsel 161: Moser Koloman Kelebek ebrusu

Kaynak: <https://www.artnet.com/artists/koloman-kolo-moser/butterfly-OUXAatn6yfbXD9kU4R3kog2>

- Katalog No** : 67
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Moser KOLOMAN
- Eserin ölçüsü** : Bilinmiyor
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Kelebek
- Kullanılan Renkler** : Siyah, Kırmızı, sarı, beyaz
- Kompozisyon** : Boş zemine Siyah, Kırmızı, sarı, beyaz renkler damlatılarak oluşturulacak form için şekil oluşturulmuştur. Biz yardımıyla kelebek formu oluşturularak eser tamamlanmıştır.

3.3.3.5. Lela SARİHVİLİ

Görsel 162: Lela Sarishvili Kuş Ebrusu

Kaynak: 5th World Ebru Day Catalogue s.25

- Katalog No** : 68
- Eserin Tarihi** : Belli değil
- Eser Sahibi** : Lela SARİSHVİLİ
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Güvercin
- Kullanılan Renkler** : Sarı, kırmızı, mavi, yeşil ve siyah
- Kompozisyon** : Zeminde ebru tekniği ile farklı renkler kullanılmış, çizim tekniği kullanılarak da, güvercin figürü ve farklı desenler yapılarak, eser tamamlanmıştır.

3.3.3.6. Markete HUDCOVA

Görsel 163: Kuş Ebrusu

Kaynak: 5th World Ebru Day Catalogue, s.149

- Katalog No** : 69
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Marketa HUDCOVA Mlada Bloslav Çek Cumhuriyeti
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü murakka ebru
- Hayvansal Figür** : Kuş
- Kullanılan Renkler** :Sarı, kırmızı, mavi, turuncu ve turkuaz yeşili
- Kompozisyon** : Damlatma usulü ile iç içe mavi ve beyaz boyalar damlatılmış. Kuş Figürlü Hatip Ebrusu tarzında, Kuş motifi yapılmış, motif kâğıda alınıp kuruduktan sonra da, Akkâse Ebru yöntemiyle, ikinci kez ebrulanmıştır. İkinci ebru lama yöntemi olarak, İspanyol Ebrusu (Dalgalı Ebru) kullanılmıştır

3.3.3.7. Olga KAUROVA

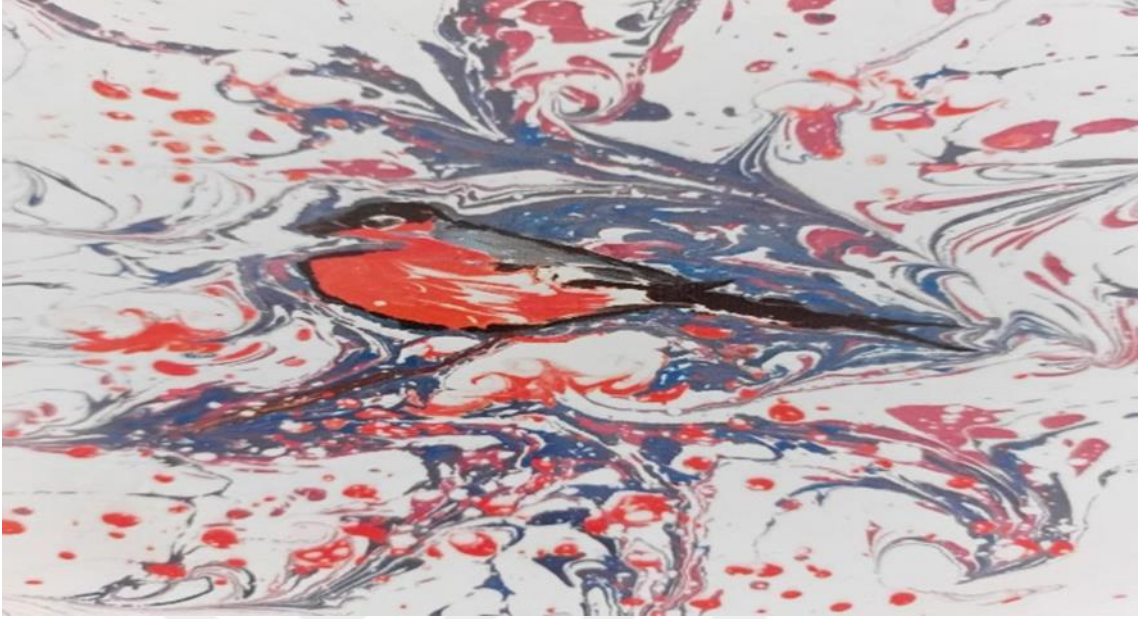

Görsel 164: Leylek Ebrusu

Kaynak: 5th World Ebru Day Catalogue, s.57

- Katalog No** : 70
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Olga KAUROVA Saint Petesburg. Rusya
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Leylek
- Kullanılan Renkler** : Sarı, kırmızı, mavi, siyah ve yeşil
- Kompozisyon** : Zeminde Taraklı Ebru üzerine, manzara desenli Ebru çalışması yapılmıştır. Gökyüzü için mavi, zemindeki ağaçlar için ise yeşil renk kullanılmıştır. Hatip Ebrusu tarzında çiçekler ve siyah renk kullanarak, perspektif bir tarzda gökyüzünde uçan leylekler yapılmıştır.

3.3.3.8. Syetlena MAZİLOVA

Görsel 165: Kuş Ebrusu

Kaynak: 5th World Ebru Day Catalogue, s.58

- Katalog No** : 71
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Svetlana MAZİLOVA Moskova /RUSYA
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Kuş
- Kullanılan Renkler** : Kırmızı, mavi ve siyah
- Kompozisyon** : Merkezi bir bölüme, birkaç renk serpilerek, zemin oluşturulmuş ve biz yardımıyla şal görünümü verilmeye çalışılmıştır. Yine teknenin ortasında olacak şekilde, kenarları siyah boya ve iç bölümünde ise kırmızı boya kullanılarak, kuş figürü tamamlanmıştır.

3.3.3.9. Tatiana KİRİLLOVA

Görsel 166: Yunus Ebrusu

Kaynak: 2.Dünya Ebru Günü Kataloğu, Zeugma Sesler ve Renkler, s.192

- Katalog No** : 72
- Eserin Tarihi** : 2013
- Eser Sahibi** : Tatiana KİRİLLOVA
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvansal Figürlü Ebru
- Hayvansal Figür** : Yunus
- Kullanılan Renkler** : Mavi, kahverengi, siyah, beyaz.
- Kompozisyon** : Farklı tondaki mavi boya ile Battal Ebrusu yapılmış, Battal ebrusu üzerine, yunus balığı ve insan figürleri yapılmıştır. Yunus balığı, siyah, beyaz ve mavi renklerle tamamlanmış, Battal Ebru'nun maviliği, okyanus derinliği olarak tasarlanmıştır, yine o derinlik içine, kahverengi boyalar ile yüzen balık sürüleri eklenmiş ve ebru tamamlanmıştır.

3.3.3.10. Tereza GEMELOVA

Görsel 167: At Ebrusu

Kaynak: 4. Dünya ebru günü Kataloğu. “Dünya Bir Ebru” s.218

Katalog No	: 73
Eserin Tarihi	: Belli değil
Eser Sahibi	: Tereza GEMELOVA
Eserin ölçüsü	: 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi	: Hayvan figürlü ebru
Hayvansal Figür	: At
Kullanılan Renkler	: Yeşil, siyah, sarı
Kompozisyon	: Sarı, pembe boyalar ile zemin hazırlanmış, siyah boya ile de, bu zemin üzerine at figürü yapılmıştır. Alt kısımlar, resim tekniği kullanılarak, mavi boya ile desene uyumlu bir hale getirilmeye çalışılmıştır.

3.3.3.11. Victoria GUSKOVA

Görsel 168: Kedi Ebrusu

Kaynak: 5th World Ebru Day Catalogue, s.157

- Katalog No** : 74
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Victoria GUSKOVA Filimonki/ Rusya
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** :Kedi
- Kullanılan Renkler** : Sarı, kırmızı, yeşil, turuncu, siyah, gri ve turkuaz
- Kompozisyon** : Geleneksel boyalar yerine, hazır kimyasal boyalar kullanılmış olup, birkaç renk bir arada kullanılarak, bir fon yapılmış ve fon üzerine de, siyah kontur çizgileri ve surette gri, pembe gibi renkler kullanılarak detaylandırılma yapılmıştır.

3.3.3.12. Elena BELEZOROVA

Görsel 169: Elena Belezorova Horoz ebrusu

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/119275090122655566/>

- Katalog No** : 75
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : Elena BELEZOROVA
- Eserin ölçüsü** : 35x50
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Horoz
- Kullanılan Renkler** : Kırmızı, siyah, mavi sarı ve beyaz
- Kompozisyon** : Zeminsiz bir yüzeyin üzerine biz yardımıyla mavi, siyah, kırmızı ve sarı renkler iç içe damlatılmış biz yardımıyla gel git yapılarak horoz figürü oluşturularak eser tamamlanmıştır.

3.3.3.13. James MOULAND

James, hem Portsmouth, İngiltere hem de İstanbul, Türkiye'de yaşayan İngiliz bir sanatçı ve tasarımcıdır.

Geçmiş yüzlerce yıl öncesine dayanan ve kuşaklar boyu gizli uygulayıcılar tarafından geliştirilen ilgi çekici ve büyüleyici bir sanat formu olan çağdaş Ebru ve Türk Ebru'su konusunda uzmanlaşmıştır. <https://jamesmouland.com/about-james/>

Görsel 170: James Mouland kartal ebrusu

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/444026844520754235/>

Katalog No	: 76
Eserin Tarihi	: Bilinmiyor
Eser Sahibi	: James MOULAND
Eserin ölçüsü	: 35cm-50cm.
Ebrunun Çeşidi	: Hayvan figürlü ebru
Hayvansal Figür	: Kartal
Kullanılan Renkler	: Siyah, mor, mavi, kırmızı, turuncu, yeşil, sarı
Kompozisyon	: Zeminsiz ebru dediğimiz yüzeyin üzerine, iç içe sırasıyla Siyah, mor, mavi, kırmızı, turuncu, yeşil, sarı damlatılmak suretiyle figür oluşturulacak halka tamamlanmıştır. Daha sonra biz yardımıyla kartal figürü verilmiş, sarı boya ile gaga ve göz yapılarak eser tamamlanmıştır.

Görsel 171: James Mouland kartal ebrusu

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/414471971971508526/>

- Katalog No** : 77
- Eserin Tarihi** : Bilinmiyor
- Eser Sahibi** : James MOULAND
- Eserin ölçüsü** : 35cm-50cm.
- Ebrunun Çeşidi** : Hayvan figürlü ebru
- Hayvansal Figür** : Kartal
- Kullanılan Renkler** : Siyah, kırmızı, turuncu, yeşil, sarı
- Kompozisyon** : Mavi renkli boya ile zemin oluşturulmuştur. Daha sonra sırasıyla Siyah, kırmızı, turuncu, yeşil, sarı boyalar içi içe damlatılmış ve biz yardımıyla kartal figürü oluşturmuştur. Biz yardımıyla kartalın kanatları yapılmış siyah ve gri ile gözler yapılarak eser tamamlanmıştır.

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

“Türk Ebru Sanatında Hayvansal Figürler ve Günümüz Uygulamaları” çalışmasında da görüldüğü üzere, Ebru sanatında figüratif çalışmaların tarihinin 11.yy Firdevs’inin şehnamesine, Türklerde ise Hatip Mehmet Efendi’ye kadar geriye gittiğini söylemek yanlış bir kanı olmayacaktır. Ayrıca, Hatip Mehmet Efendi’den sonraki kuşak içinde yer alan, Özbekler Tekkesi Ebru geleneğinden gelen, aynı zamanda Hezârfen Ethem Efendi’nin öğrencisi olan, Hezârfen Necmeddin Okyay’ın Batı tarzı resim ve sanat eğitime aşına sanatçılarla, mesela ressam Hoca Ali Rıza ile kurduğu etkileşim bilinmektedir. Bu etkileşimin sonucu çiçekli ebru denemeleri ve figüratif tarzdaki ebru çalışmalarıyla, ebru sanatına yenilikçi bir yaklaşım getirdiği, sanatı canlandırdığı ve katkı sağladığı görülmektedir.

Günümüzde, ebru atölyelerinde geleneksel ebru yöntemleri ile ebrular yapılırken, aynı zamanda gerek yerli veya yabancı pek çok ebru sanatçısının, Klasik Ebru, Çiçekli Ebru, hayvan ve insan tasvirli figüratif ebruları teknelerinde yaptığı görülmektedir. Bu nitelikteki ebrular, artık geçmiş yüzyıllarda olduğu gibi Türk Ebru sanatının kitap sanatları boyutunda kalmadığını, kendi başına müstakil bir sanat dalı olarak varlığını kanıtlamaktadır. Aynı zamanda kâinata var olan güzelliğin peşinde koşan sanatçıların her geçen gün sayısının arttığı, yenilikçi ve farklı arayışlarının sürdüğü de bir gerçektir.

Kâinata Allah’ın birçok güzel isimlerinin güzelliğinin yansıması olarak doğan ve geleneksel sanatların bir şubesi olan Ebru sanatının sırrını çözenler için, her geçen gün, Yaratıcının yarattığını taklit değil, ona ayna olmak suretiyle kâinatın mükemmelliğini gözler önüne seren, bir estetik vasıtası halini almaktadır.

Bu nedenle, geçmiş yüzyıllarda olduğu gibi, dar kalıplarla veya tek bir gaye ile ebru sanatı icra edilmemekte, yeni kişilerin, yeni ulusların bu sanata dâhil olması ile Ebru Sanatı her geçen gün yeniliklere ve değişimlere kucak açmaktadır.

Bu yeniliklerden, değişimlerden biri de, Ebru sanatında Üstat Hatip Mehmet Efendi tarafından yapılan Kuşlu Hatip Ebrusunun, günümüz koşullarında, farklı sanatçıların hissiyatlarıyla, çok gelişme kaydettiği, ebru sanatına yeni ve sınırsız bir ebru çeşidi olarak katkı sağladığı bir gerçektir.

Non-figüratif ebrudan figürlü ebruya geçişte irdelediğimiz bu çalışma ne bir başlangıç ne de ebru sanatında son olacaktır.

Bu çalışmada, Türk ebru sanatındaki değişim ve yeniliğin ispatı niteliğindeki, Hayvansal Figürlü Ebru yapan sanatçılar ve eserlerinin tespiti yapılmaya çalışılmıştır. Toplamda 33 adet sanatçı, 77 adet eser çalışmada irdelenmiş ve bir katalog oluşturularak, gelecek kuşaklara ilham, sonradan yapılacak araştırmalara kaynak olması sağlanmıştır. Çalışmanın 1.bölümünde, Ebru sanatının tanımı, malzemeleri ve ebru sanatının örneklerine, 2.bölümünde, Geçmişte ebru sanatında bilinen ebru sanatçılarına ve eserlerine, 3.Bölümde ise, Ebru sanatına modern yaklaşımlar ile hayvan figürü denemeleri yapan ebru sanatçıları ve eserleri incelenmiştir.

Bu tezde kullanılan eserler sanatçılarla görüşülerek ve müsaadesi alınmak suretiyle yayınlanmıştır. Yurt dışı kaynaklı eserlerin sanatçılarına ulaşılamamıştır.

Hayvan figürlü ebrular, Ebru sanatında yeni yeni revaç bulsa da yeni bir tarz değildir. 11.yy da Firdevs'inin Şah namesinde Akkâse ile başlayıp 17 yy. Avrupa da Moser Koloman'la yapılmaya devam eden figürler bir kalıba ya da düzene bağlı kalmadan tamamen sanatçısına bağlı olarak doğaçlama yoluyla yapılmaktadır. Bu nedenle aynı hayvan figürü farklı sanatçılar tarafından yapılırken, kullanılan malzemeler aynı olsa da tamamen farklı teknik kullanılmaktadır. Bu nedenle bazen çok güzel görseller elde edilirken bazen de stilize/çağırışım yoluyla yapılan hayvan figürü anlaşılmaktadır.

17. yy'de Moser Koloman'ın ilk defa balık figürü olarak belirleyebildiğimiz hayvan figürlü ebrular ne tesadüftür ki incelediğimiz eserler içerisinde on üç adet balık çalışmasıyla da 1. Sıradadır. Balık figüründen sonra 2. Sırada on iki adet çalışmayla kuğu ve 9 çalışmayla kuş figürü üçüncü sıradadır.

Hayvan figürlü Ebru yapan sanatçılar kendilerini karada, denizde ve havada uçan hayvan figürlü ebrular ayırımı yapmamış, sanatçılar ruh haline göre çalışmalar yapmıştır.

17. yy' da Moser Koloman ilk balığı yaparken sonrasında da kelebek yaparak kara ya da deniz canlıları ayırımını yapılmadığını âdete kanıtlamıştır.

Kadim sanatlarımızdan olan ebru sanatının gelecek kuşaklara da aktarılması için geleneğe bağlı ve modern yaklaşımlar uygulanarak ebrunun özüne uygun,

günümüz koşullarında yorumlamalar yapılarak, estetik ve sanatsal değerler dikkate alınmalıdır.

Artık Ebru sanatı, yüzyıllarca olduğu gibi diğer sanatların yan dalı ya da destekleyicisi değil, kendi varlığını kabul ettirmiş, alanın da kendi söylemleri olan, dünya sanat tarihinde bağımsızlığını ilan etmiş ve her daim yeni yaklaşımlarla gelişen, dönüşen, zenginleşen, ilgi çeken, heyecan veren bir sanat haline gelmiştir.

Ebru sanatını gelenek adı altında kısıtlayıp, geleneği bahane ederek dar kalıplara sokmak sanatın gelişmesini engellediği gibi, bu sanatın gelişmesinin kabul gördüğü diyarlara göç edip, gelişip tekâmülünü buralarda devam ettireceği aşikârdır.

İnsanoğlu taklitçidir, kendi suretinden başlayarak kâinat ta var olan şeylerin taklidini yapmayı seven bir ruh hali vardır. Ebru sanatında bu figürlü ebrular kollara ayrılarak belki de insanoğlunun kullandığı eşyaları da taklitte yeni bir tarz oluşması umulmaktadır.

Belki de yakın bir gelecekte yeni nesil ebru sanatçıları günümüzde yapılan hayvan figürlü ebrular dan başka; uzay araçlı ebru, araç görselli ebru, mutfak eşyalı ebru ve daha nice kendi ruhuna ayna olabilecek farklı tarz ebru çeşitleri ile karşımıza çıkabilir.

Bir sanatı icra ederken yüzyıllar öncesin de yapılanlarının taklidinin taklidi olmamalıdır. Diğer sanat dallarında ve ebru sanatında geleneğe ve gelenekselciliğe bağlı kalınarak modern yorumlamalarla yeni görsel tasarımlar uygulanmalıdır. Bağnaz bir sanat anlayışıyla sanat yapmak kısır bir canlıdan yavru beklemeye benzer. Ebru sanatının başlangıçtan günümüze kadar ilerleyişine bakıldığında, bu sanatta durağanlığa yer olmadığı anlaşılmaktadır. Ne kadar da formlardaki tutuculuğu korumaya çalışıp gelenek adı altında sanatı sınırlamaya kalkışılrsa da ebru sanatının özünde hep bir ilerleme mevcuttur ve olmaya devam edecektir.

Ebru sanatını gelenek adı altında kısıtlayıp, geleneği bahane ederek dar kalıplara sokmak sanatın gelişmesini engellediği gibi, bu sanatın gelişmesinin kabul gördüğü diyarlara göç edip, gelişip tekâmülüne buralarda devam ettireceği aşikârdır.

Unutulmamalıdır ki günümüzde yapılanlar, gelecek yüzyıllara katkı, cesaret ve ilham verecektir.

KAYNAKÇA

2. Yöresel Ürünler Sempozyumu ve Uluslararası Kültür / Sanat etkinlikleri 14-17 Kasım 2013 cam piramit /Antalya sergi kataloğu
- 2.Yeditepe Bianeli. Çerçeve içi çerçeve dışı
- Açık, T. (2006). Klasik Nedir Ya da Yazılı Kültürün Savunucusu. *Kebikeç Dergisi*/22, 10.
- Aritan, A. S. (1999). Türk Ebru Sanatı ve Bugünkü Durumu. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (5).
- Aritan, A. S. (2002). Türk Ebru Sanatı. *Türkler Ansiklopedisi*, c. 12, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
- Aydın, M. (t.y.). İ.Ü. Sos. Bil. Enst. Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı, Yük., Lisans Tezi.
- Barouka, G. (1928). *Scythian Art*, Nejat Diyarbekirli, Türk Sanat Tarihi, London.
- Barutçugil, H. (t.y.). *Ebru Sanatı Bülbül Yuvası*
- Barutçugil, H. (2001). *Suyun Rüyası*. İstanbul: Ebristan Yayınları.
- Barutçugil, H. (2015). *Esmâ-i Hüsnâ 99*. İstanbul: G.M. Matbaacılık ve Tic. A.Ş.
- Barutçugil, H. (2007). Suyun Rüyası, Ebru, erişim tarihi: 11:05:2023)
- Başar, F. ve Tiryaki, Y. (2006). Türk Ebru Sanatı, Gözen Kitap ve Yayın Evi, İstanbul.
- Begiç, H. N. (2015). *Unesco Dünya Kültürel Mirasında Yer Alan Geleneksel Türk Ebru Sanatında Yeni Yorumlar*, Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.s.37
- Can, A. (t.y.). *Türk Ebru Sanatında çiçekli ebrular ve günümüz uygulamaları*, Akdeniz Üniversitesi, 110
- Çoktan, A. (1992). *Türk Ebru Sanatı*, İstanbul.
- Dağlı, Ş. Z. (2016). İslam ve Ebru Sanatında Soyutlama Düşüncesi Kapsamındaki Çalışmaların Modern Resim Sanatıyla Plastik Bağlamda İlintisi. *International Journal of Humanities and Education*, 80
- Dayanç, F. (2015). *Ebru Sanatına Özgün Yaklaşım*, İstanbul: Lale Yay.
- Dere, Ö. F. (2007). *Ebrû Sanatı*. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi.
- Dere, Ö. F. (2020). *Yeni Başlayanlar İçin Ebru Sanatı*. İstanbul: İnkılab Yayınları

- Derman, M. (2017). *Sanatla Geçen Bir Ömür*, Hezarfen Necmeddin Okyay. İstanbul: Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları.
- Derman, U. (1977). *Türk Sanatında Ebru*. İstanbul: Akbank Yayınları.
- Elhan, S. (1998). *Türk Ebru Sanatı*. Ankara: Devran Matbaacılık.
- Eriş, M. N. (2007). *Mustafa Esat Düzgünman ve Ebru*. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları
- Farabi. *Kitabu-l Huruf. İslam Felsefesi Klasikleri*.
- Göktaş, U. (1984). "Ebru Sanatımız" *Sanat Dünyamız Dergisi*, (29), YKB yayınları ist.
- Göktaş, U. (1984). *Ebru Sanatımız. Sanat Dünyamız*.
- Göktaş, U. (1987). *Ebru terimleri sözlüğü*.
- Hasra, İ., *Hunlardan Günümüze Türk sanatında Hayvan Figürü*. Yüksek Lisans Tezi. İbnü'l-Emin Mahmud Kemal İnal, Son Hattatlar İslam Ansiklopedisi (2. basım) EK-1. cildinde, s.544-545 İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları.
- Kalemisi*, (2018). 6(13).
- Karaca, Z. 4. Dünya Ebru Günü Kataloğu.
- Kılınç, A. (2008). *Sudan Sanata*, İstanbul, İski Kültür Yayınları.
- Littera Turca, Journal of Turkish Language and Literature, Dergi Park.
- Megep, (2007). *Hayvansal Motif ve Figürleri*, İnşaat Teknolojisi, Ankara.
- Megep, (2012). *Hayvansal Motif ve Figürleri*, İnşaat Teknolojisi, Ankara.
- Miura, E. (1988). *Die Kunst des Marmorierens*. Bern.
- Ocakoglu, N. (2018). *Kalemisi*, 6(13).
- Oktay Aslanapa, *Ön. Ver.*
- Özçimi, M. S. (2009). *Levni'den Ebruya*, Konya, T.C Konya Valiliği İl Kültür Turizm valiliği.
- Özçimi, M. S. (2010). *Ebru*. İstanbul: Bilim Kültür ve Sanat Derneği Yayınları.
- Özdamar, H. (2012). *Ebru Tekniğinin Farklı Yöntemlerle İşlenmiş Deri Malzeme Üzerine Uygulanması*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Sami, Ş. (1996). *Kamus-u Türki*, İstanbul, Çağrı Yayınları.
- Serin, M. (t.y.). *Türk Hat Üstatları Hattat Aziz Efendi*.

- Sobacı, A. (t.y.). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı.
- Sönmez, G. (2021). *Ebru Sanatında Yeni Yaklaşımlar*. Çorum: Çorum Belediyesi Yayınları.
- Şahin, M. (2015). *Geleneksel Türk Süsleme Sanatlarında Çinicilik*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Toktaş, P. (2012). Türk Ebru Sanatçılarının Kronolojik Olarak İncelenmesi. *Akdeniz Sanat Dergisi*, 5(9).
- Turan, B. K. (2019). *TC. Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivleri Fonlarında Ebru Kullanımı*. Uşak: Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türk Çini ve Seramiklerinde Kullanılan Hayvan Figürleri ve Giysi Tasarımına Yansıtılması*
- Türkiye Diyanet Vakfı İslam ansiklopedisi
- Türkiye'nin Ustaları Marmara Bölgesi Geleneksel Sanatlar ve Zanaatlar Envanteri Marmara Bölgesi.
- Türkmenoğlu, T. M. (1999). *Sudaki Nakış Ebru Marbling Paper*, İstanbul, Milenyum Yayınları.
- Uyar, Y. (1992). Günümüzde Ebru ve Ustaları, *Türkiyemiz*, 22(1992): 26-41.
- Yavuz Tiryaki, F. B. (2006). *Türk Ebru Sanatı*. İstanbul: Güneş Kitap ve Yayınevi.
- Zeugma Sesler ve Renkler. 2.Dünya Ebru Günü Kataloğu

Röportajlar

- Emine Menevşe Röportaj
- Gülin Kaplan Röportaj
- Hülya Yavuz Öztürk Röportaj
- Zehra Karaca Röportaj
- M.Ali Eroğlu röpotaj

İnternet Kaynakları

- <http://laledergisi.com/hezarfen-necmeddin-okyay/>
- <http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/55109.pdf>, erişim tarihi: 03.04.2024 11:47

<http://www.lugatim.com/s/akkase>
<http://www.muhammedmustafa.net/tr/altsayfa.php?sayfa=besmele>
<https://anlami-nedir.com/zerefsan>
<https://bilgibilimi.net/ebru-turleri-nelerdir/>
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1894130> s.4
<https://dokusu.com/ebru-sanati-teknikleri/>
<https://islamansiklopedisi.org.tr/edhem-efendi-hezarfen/>
<https://kedikultursanat.org/nedim-sonmez/>, erişim tarihi: 03.04.2024 13:06
<https://m.haberturk.com/gundem/haber/1316203-241-demokrasi-sehidi-anisina-241-metrekarelik-ebru>
<https://m.haberturk.com/gundem/haber/1316203-241-demokrasi-sehidi-anisina-241-metrekarelik-ebru>
<https://m.haberturk.com/gundem/haber/1316203-241-demokrasi-sehidi-anisina-241-metrekarelik-ebru>
<https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/455995/>, erişim tarihi: 03.04.2024 14:45
<https://tiyatrolar.com.tr/koksal-ciftci>, erişim tarihi: 03.04.2024 11:54
<https://tr.pinterest.com/pin/306244843413104230/>
<https://tr.pinterest.com/pin/59672763792042653>, erişim tarihi: 02.12.2023:1159
<https://trakrenk.wordpress.com/vitray/hacer-terekli-zonguldak/>, erişim tarihi: 03.04.2024 11:36
<https://turkiyeninustalari.org/tr/ustalar/ebru-sanati/nilgun-dirgin>
<https://www.aa.com.tr/tr/galeri/cumhuriyeti-92-metrelilik-ebruyla-kutladilar>
<https://www.aa.com.tr/tr/pg/foto-galeri/cumhuriyeti-92-metrekarelik-ebruyla-kutladilar>
<https://www.aa.com.tr/tr/pg/foto-galeri/cumhuriyeti-92-metrelilik-ebruyla-kutladilar>
<https://www.akdenizmanset.com.tr/ataturk-un-olumunun-81-yil-donumunde-81-metrekarelikdev-ebru/164609/>
https://www.biyografya.com/biyografi/273#google_vignette, erişim tarihi: 03.04.2024 13:21
<https://www.ebristan.com/?s=24>, erişim tarihi: 25.11.2023 18:34
<https://www.ebristan.com/foto/9a455494293db673754d5d3039155b14.jpg>
<https://elaninebruteknesi.com/2012/09/11/dünya-ebru-günü/>

https://www.google.com/search?q=kerajin+tozu&sca_esv=
[https://www.haber3.com/guncel/salih-elhan-eburu-kursunu-ziyaret-etti-haberi-999125,](https://www.haber3.com/guncel/salih-elhan-eburu-kursunu-ziyaret-etti-haberi-999125)
 erişim tarihi: 08.04.24 14.22
<https://www.haberturk.com/gundem/haber/1316203-241-demokrasi-sehidi-anisina-241-metrekarelik-eburu/43>
<https://www.haberturk.com/gundem/haber/1316203-241-demokrasi-sehidi-anisina-241-metrekarelik-eburular>
[https://www.instagram.com/p/CkKy_qOomNv/?img_index=1,](https://www.instagram.com/p/CkKy_qOomNv/?img_index=1) erişim tarihi:
 22.11.2023 saat 15.04
https://www.instagram.com/p/Cy301Lyr3Gm/?img_index=4
<https://www.islamveihsan.com/cicek-ne-demek.html>
<https://www.kalemisidergisi.com/makale/pdf/1538063654.pdf> s.415
<https://www.ketebe.org/sanatkar/abdulkadir-kadri-efendi-43> 11:31
[https://www.kimmereli.net/garip-ay.html#google_vignette,](https://www.kimmereli.net/garip-ay.html#google_vignette) erişim tarihi: 03.04.2024
 11:26)
<https://www.ktsv.com.tr/sanatkarlar/104-seyh-mehmed-aziz-efendi>
[https://www.orsiad.com.tr/zamk-i-arabi-nedir-faydaları-nelerdir.html,](https://www.orsiad.com.tr/zamk-i-arabi-nedir-faydaları-nelerdir.html) erişim tarihi:
 23.11.2023-11:23
[https://www.tahtapod.com/blog/ipek-yolu-ve-bizans/,](https://www.tahtapod.com/blog/ipek-yolu-ve-bizans/) erişim tarihi: 12.05.2023
<https://www.trthaber.com/haber/yasam/400-cocugun-yaptigi-eburu-calismasi-rekorlar-kitabina-girdi-344722.html> erişim 15.05.2024 13:36
<https://www.trthaber.com/haber/yasam/400-cocugun-yaptigi-eburu-calismasi-rekorlar-kitabina-girdi-344722.html>
<https://www.tuvalist.com/battal-eburu-ciltli-defter-ayd-2248-1>
<https://www.tv100.com/15-temmuz-sehitleri-icin-15-metrekarelik-eburu-haber682144> Erişim 09.06.2024 10:24
<https://www.tv100.com/15-temmuz-sehitleri-icin-15-metrekarelik--eburu-haber-682144> Erişim 09.06.2024 10:24
[ketebe.org](https://www.ketebe.org)
www.kalemisidergisi.com s.415

EKLER**EK-1: ETİK BEYANI**

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım bu Tezde

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin bütününi kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- bu Tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez çalışması olarak sunmadığımı,

beyan ederim.

...../...../.....

(İmza) Ali ÇALIŞIR

EK-2: TEZ ORJİNALLİK RAPORU**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ**
Güzel Sanatlar Enstitüsü

Tez Başlığı: Türk Ebru Sanatın da Hayvan Desenli Ebrular ve Günümüzdeki Uygulamaları

Yukarıda başlığı verilen Tezimin tamamı Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. (Tez 106, Tez 206, Tez 010 Formları) Kontrol sonucunda (kaynakça hariç) aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (tarih gg/aa/yyyy)

İmza

Ali ÇALIŞIR

Öğrenci No: 202053005013

Anasanat/Anabilim Dalı:

Program (İşaretleyiniz)

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlik	Doktora	Bütünleşik Doktora

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

(Doç. Dr. M. Ali EROĞLU, İmza)

**EK-3: Master's/Proficiency in Art/PhD
Thesis/ Art Work Report Originality Report**

**AKDENİZ UNIVERSITY
Institute of FineArts**

Title: Animal-Patterned Marbling In Turkish Marbling Art And Its Applications
Today

The whole thesis/art work report is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. (Tez 106, Tez 206, Tez 010 Forms) According to the originality report, obtained data are as follows.(Bibliography excluded)

Date Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID

I declare that I have carefully read the Akdeniz University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (date dd/mm/yyyy)

Student No.:202053005013

Signature
Ali ÇALIŞIR

Department:

Program/Degree (please mark):

Master's	Proficiency in Art	PhD	Integrated Phd

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED.

(Doç. Dr. M. Ali EROĞLU, Signature)

EK-4: YAYIMLAMA VE FİKRÎ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Akdeniz Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında tezim aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü Yönetim Kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. (1)
- Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

...../...../.....

(İMZA)

Ali ÇALIŞIR

*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge

- (1) Madde 6.1. Lisansüstü tezle ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü

anabilim dalının uygun görüşü üzerine Enstitü Yönetim Kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

- (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmasını ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve Enstitü Anabilim Dalının uygun görüşü üzerine Enstitü Yönetim Kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7.1. Ulusal çıkarılan veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan iş birliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile Enstitünün uygun görüşü üzerine Üniversite Yönetim Kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince Enstitü tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

Tez Danışmanının önerisi ve Enstitü Anabilim/Anasanat Dalının uygun görüşü üzerine Enstitü Yönetim Kurulu tarafından karar verilir.